

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

12-13-14-15-16-17-18-19-20-21

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1992

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1993

BELEIDSBRIEF LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD, LANDINRICHTING EN DRINKWATER-
VOORZIENING

HULDE

MEERJARENPLAN BRTN

MIDDELENBEGROTING 1993

PROGRAMMADECREET 1993

SINT-MICHIELSAKKOORD

VOORDRACHT, VOORZITTER, ONDERVOORZITTERS EN ONDERVOORZITTER-
SECRETARIS CENTRALE RAAD VAN DE ARGO

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

Inhoud

Nr. 12 Maandag 14 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 341

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 341

Verslagen

Indiening, blz. 342

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 343

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 343

Besluiten van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 343

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 344

Kennisgeving van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de MINA-raad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Beslissing van de Geschillenraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 344

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 345

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 345

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking, blz. 345

Sprekers : de heer M. Didden, verslaggever, de heren W. Seeuws, A. Denys, E. Van Rompuy, S. Platteau, F. Dewinter, L. Hancké, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 371

Nr. 13 Maandag 14 december 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 373

Mededeling van de voorzitter, blz. 373

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 375

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Dewinter, J. Van Hauthem, S. Platteau, W. De Vlieghe, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Buitenlandse en Europese aangelegenheden, blz. 394

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren H. Coveliers, J. Van Hauthem, R. Wierinckx, J. Geysels, S. De Clerck, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, H. Coveliers, L. Dhoore, H. Candries, J. Van Hauthem, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 414

Nr. 14 Dinsdag 15 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 419

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 419

Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, A. Schellens, J. Tavernier, L. Appeltans, E. Van Rompuy, A. Denys, G. Vanleenhove, J. Eeman, minister-president L. Van den Brande, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 443

Nr. 15 Dinsdag 15 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 445

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3
— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 445

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren P. Dewael, A. Denys, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, L. Peeters, J. Geysels, W. Seeuws, L. Hancké, H. Lauwers, L. Dierickx, L. Pierco, L. Martens, L. Monset, P. Hostekint, H. Coveliers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister H. Weckx

Media, blz. 476

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren A. Denys, D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, W. Seeuws, H. Coveliers

Motie van orde

Verdaging van een agendapunt, blz. 479

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, P. Dewael, G. Annemans, W. Seeuws, D. Van Mechelen, M. Bartholomeeussen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— (Administratieve begroting)
— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media (Voortzetting), blz. 483

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, mevrouw M. Dillen, de heren E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, J. Van Hauthem, W. Seeuws, H. Coveliers, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 501

Nr. 16 Woensdag 16 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 503

Sprekers : de heer P. Tant, verslaggever, de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heren L. Pierco, E. Vankeirsbilck, J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Tavernier, R. Van Hooland, E. Van Vaerenbergh, G. Cardoen, E. Beysen, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Hancké, mevrouw M. Dillen, de heren M. Van der Poorten, M. Van Peel, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 532

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 533

Nr. 17 Woensdag 16 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 545

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 545

Sprekers : de heer F. Ghesquière, verslaggever, de heren V. Vautmans, T. Van Parys, J. Spinnewyn, J. De Mol, M. Maertens, R. Van Hooland, E. Beysen, H. Schiltz, J. De Seranno, M. Bartholomeussen, J. Ansoms, minister T. Kelchtermans, minister J. Sauvens

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 572

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren F. Van den Eynde, M. Van der Poorten, V. Vautmans, J. De Seranno, P. Breyne, S. Platteau, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, J. Van Eetvelt, mevrouw M. Aelvoet, de heren J. Van Hauthem, J. Eeman, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 18 Donderdag 17 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid, blz. 609

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heer H. Candries, verslaggever, de heren P. Deprez, A. Denys, mevrouw M. Aelvoet, de heren M. Olivier, F. Dielens, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, P. Van Grembergen, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 631

Nr. 19 Donderdag 17 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid (Voortzetting), blz. 633

Sprekers : de heren J. Tavernier, E. Schuermans, H. Olaerts, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, A. Denys, P. Tant, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Welzijn en Gezondheid, blz. 648

Sprekers : Mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heer A. Arts, verslaggever, de heren A. Denys, G. Anthéunis, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren K. Van Overmeire, G. Annemans, F. Van den Eynde, J. Van der Sande, M. Maertens, F. De Man, B. Vandendriessche, E. Van Vaerenbergh, L. Goutry, G. Swennen, J. Valkeniers, minister W. Demeester-De Meyer, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 677

Nr. 20 Vrijdag 18 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 679

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 793
Hoofdelijke stemming, blz. 793

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

– 20 (1992-1993) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming, blz. 795

Motie van aanbeveling van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 17 november 1992 door mevrouw V. Dua gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over de watervoorziening in Vlaanderen
– 243 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer M. Verwilghen tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer M. Verwilghen gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vicepresident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van

Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen
– 244 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 796
Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren W. Verreycken, M. Verwilghen

Motie van aanbeveling van de heer F. Van den Eynde tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer F. Van den Eynde gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst
– 245 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 798
Sprekers : de heren F. Van den Eynde, H. Coveliers

Motie van aanbeveling van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer J. Van Hauthem gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord
– 248 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord
– 249 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 800
Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys, V. Anciaux

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken c.s. betreffende de Europese zetelverdeling
– 257 (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 803
Sprekers : de heren W. Verreycken, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck

Hulde aan de heer Luc Dhoore, blz. 804

Regeling van de werkzaamheden, blz. 805

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 809

Bijlage II : Ontwerp van de decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 819

17e vergadering

Woensdag 16 december 1992
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Van Dienderen, F. Vermeiren : gezondheidsredenen ;

M. Eyskens : buitenslands ;

P. Berben, J. Leclercq : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegro-

ting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

OPENBARE WERKEN EN VERVOER

De voorzitter : Wij behandelen thans de materies waarvoor ministers Kelchtermans en Sauwens bevoegd zijn, met name Openbare Werken en Vervoer.

De heer Ghesquière, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Ghesquière, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, voor de tweede keer dit jaar wordt een uitgavenbegroting besproken. Immers, ook in de maand juni gebeurde dit, maar dan voor het begrotingsjaar 1992.

Bij de begroting dienden de beide ministers een omstandige beleidsverklaring in. Minister Kelchtermans deed dit met zijn opgemerkte nota Vlaanderen in beweging, en minister Sauwens zette de krachtlijnen van zijn beleid, wat zijn bevoegdheden betreft, uiteen in een gestructureerde beleidsverklaring. Wat het algemeen kader van het beleid betreft, werd naar deze twee uiteenzettingen bij de bespreking van de begroting 1993 verwezen. Beide ministers verklaarden in mei jongstleden ook uitdrukkelijk dat de echte vertaling in begrotingscijfers niet in 1992 – een overgangsjaar – maar wel vanaf de begroting 1993 echt duidelijk zou worden.

De ministers hebben woord gehouden. Het is duidelijk geworden, allereerst bij de bespreking van de begroting over de bevoegdheden van minister Kelchtermans. Deze zette nogmaals, in een goed gestructureerd be-toog, de algemene principes van zijn beleid uiteen en daaruit volgde de logische uitvoering, vertaald in begrotingscijfers, toegelicht per programma.

Op uitdrukkelijk verzoek van meer-

Ghesquière

dere commissieleden legde de minister ook de rollende driejarenprogramma's voor — waarover later meer — en de investeringsprogramma's voor de wegen voor 1993, gerangschikt per provincie, alsook voor de waterwegen, de havens en de zee- en rivierwaterkering.

Al deze stukken zijn bij het verslag als bijlage opgenomen. Het is dus een stuk om bij te houden en te raadplegen.

Meerdere leden drongen er ook op aan dat ook de vastleggingen voor 1992 zo spoedig en zo volledig mogelijk aan de commissieleden zouden worden overgezonden.

De minister verduidelijkte wel dat de investeringsprogramma's indicatieve programma's zijn die niet ter stemming werden gelegd. Er werd alleen gestemd over de globale cijfers van de programma's.

De minister wees verder op een fundamentele moeilijkheid om een volledig investeringsprogramma bijvoorbeeld voor 1993 voor te stellen. Daartoe is het nodig te beschikken over de stand van zaken van de vastleggingen van het vorige jaar — in casu 1992 — want deze vastleggingen hebben een effect op het investeringsprogramma voor 1993.

Vandaar dat men moet spreken van indicatieve investeringsprogramma's die, zij het niet fundamenteel, kunnen worden aangepast en/of gewijzigd. Binnen de programma's is er nog steeds een, zij het niet fundamentele, verschuiving mogelijk, aldus de minister.

Besloten werd in het voorjaar de driejarenprogramma's, de vastleggingen voor 1992 nog eens in een aparte vergadering te bespreken.

Buiten deze voorafgaande procedurele vragen was er echter grote voldoening en een aanvaarding van de nieuwe wijze van aanpak, de voorstelling van de programma's en de daarbij verstrekte uitleg.

In een algemene beoordeling felici-

teerden verschillende leden de minister voor de degelijke en goed gedocumenteerde toelichting, de duidelijkheid van de basisopties en de consequentie van de beleidslijnen.

Na de beleidsverklaring Vlaanderen in beweging en de optie van de Vlaamse regering voor een globale mobiliteitsvisie ter bevordering van de harmonie tussen de economische draagkracht, de algemene maatschappelijke belangen, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening is met de begroting 1993 de definitieve start gegeven voor een degelijker en efficiënter overheidsoptreden op het vlak van openbare werken in Vlaanderen, aldus de vaststelling.

De begroting werd overzichtelijk en efficiënt voorgesteld, terwijl de toelichting een goed inzicht geeft van wat onmiddellijk en in de nabije toekomst wordt uitgegeven. Volgens sommige leden is het nadeel daarvan dat de hooggespannen verwachtingen waarschijnlijk niet altijd zullen kunnen worden gehonoreerd.

Tot hun voldoening constateerden meerdere leden dat een nieuwe aanpak en een visie op lange termijn van de voorgestelde beleidsverklaring werd ontwikkeld. Tevens verheugden zij zich over de extra middelen die de minister heeft kunnen verwerven. Veel van wat in de laatste jaren in de commissie werd aangekaart, is in deze begroting terug te vinden.

Een nieuwigheid bij deze begroting is de voorstelling van een rollend driejarenprogramma voor de investeringen.

Het is verheugend vast te stellen dat de minister de continuïteit van de afwerking van de planning tracht te verwezenlijken via de opstelling van driejarenplannen. Op de vraag of niet-uitgevoerde werken, gepland voor een bepaald jaar, al dan niet naar het volgende jaar worden overgeheveld, verduidelijkt de minister dat bijvoorbeeld eind 1993 voor het driejarenplan 1993-1994-1995 een nieuw driejarenplan wordt opgesteld voor 1994-1995-1996, waarbij de niet-afgewerkte projecten van 1993 — wegens gebrek aan kredieten of admini-

stratieve vertraging — automatisch en bij prioriteit naar 1994 worden overgeheveld. Een lid stelde voor dit driejarenplan bij resolutie te laten bekrachtigen.

Over de financiering en de alternatieve financiering werd eveneens een levendige gedachtenwisseling gehouden. Meerdere leden stelden vragen in verband met wat zij de zoektocht noemen naar bijkomende financiële middelen, zoals bijvoorbeeld toelagen aan tunnels, de mogelijkheden tot publiciteit langs de autowegen en **co-financiering** met de particuliere sector.

Er werd opgemerkt dat goed management en intern beheer tot besparingen en extra inkomsten kunnen leiden.

Op al deze bedenkingen en vragen werd door de minister in de commissie uitgebreid ingegaan en antwoord gegeven. Hij wees erop dat uiteraard een beter intern beheer en een interne kostenreductie meer financiële ruimte kunnen scheppen.

De minister verklaarde dat via het programmadecreet werd gestreefd naar actualisering van de retributies en gemengde financiering zoals voor de loskades. Het programmadecreet gaf echter geen aanleiding tot veel bijkomende opmerkingen.

Bij de convenanten met de gemeenten moet specifiek worden gelet op de behoeften en de inbreng van de gemeenten, wat via het **infrastructuurfonds** op gang zal worden gebracht.

Nieuw is ook in dit kader de **aanwerving** van een extern financieel manager, die in overleg met de administratie zal instaan voor een interne **kostenreductie**, **winstverhoging** en een beter patrimoniumbeheer van onder meer concessies, verkopen, **verhuringen** enzovoort, wat tot een efficiënter beheer en betere **uitvoeringsmodaliteiten** zal leiden.

Verschiedende leden vroegen zich af waarom deze manager buiten de administratie werd aangeworven. Zij geven de voorkeur aan een interne aanwerving omwille van de band met

Ghesquière

de administratie. Wat is overigens zijn functie en wat is de stand van zaken bij de aanwervingsprocedure ?

Er werd uitdrukkelijk gezocht naar een extern financieel analist, die de financiële in- en outflows van de departementen moet analyseren. Aan tien consultantbureaus werd opdracht gegeven te zoeken naar een full-time medewerker met het geschetst profiel. Hij is geen zelfstandige maar staat op de loonlijst van het extern bureau. Hij dient coördinator te zijn van een stuurgroep, waarin onder meer de secretaris-generaal, de directeurs-generaal en een financieel inspecteur zetelen, belast met de hoger omschreven opdrachten.

Tevens werd meer aandacht gevraagd voor de impulsgebieden en -programma's, evenals voor de afweging van de noden van de regio's en subregio's. Voor dit laatste werd verwezen naar voorstellen van de administratie op basis van werkelijke noden en behoeften. Voor de impulsgebieden werd 500 miljoen frank uitgetrokken waarmee, wat infrastructuurwerken betreft, van de impulsprogramma's werk kan worden gemaakt.

Er werden verder na de globale positieve beoordeling, enkele kritische kanttekeningen gemaakt. Voor de details verwijzen we naar ons schriftelijke verslag, maar we vermelden er toch een paar.

Allereerst werd gewezen op het gevaar van eenzijdigheid wanneer men de GOM's enkel gebruikt als inspraakpartner. Vervolgens werd gevraagd of met de adviezen van de SERV voldoende rekening werd gehouden.

In verband met de doortochtenprogramma's, evenals deze inzake leefbaarheid en veiligheid, waren er zowel voorstanders als critici.

De suggestie van de oprichting van een regio voor vervoer in Antwerpen werd door de minister aanvaard, die de studies ter zake heeft doen opstarten.

Over de afwerking van bestaande projecten ontstond een discussie. Een lid was de mening toegedaan dat projecten, ontstaan in de gouden jaren zestig, nu niet meer zinvol en rendabel zouden zijn en opnieuw moeten worden getoetst op hun rendabiliteit, en herbekeken moeten worden in het kader van de vernieuwde visie op de samenhang tussen ruimtelijke ordening, leefmilieu en mobiliteit. Sommige van de projecten, vermeld als afwerking van bestaande zijn in feite nieuwe projecten, aldus het lid. Voor deze projecten zou naast een nieuwe rendabiliteitsstudie ook een mobiliteitseffectrapport moeten worden gemaakt. De minister gaf toe dat sommige projecten opnieuw dienen te worden getoetst, maar hij wees erop dat men met kleinere bijkomende investeringen, onvoltooide of zogenaamde onrendabele werken van 250 miljoen frank en meer, die thans stil liggen, wel kan doen renderen zowel voor de verkeersgebruiker als voor de economische ontwikkeling van de regio.

De interessante discussie over de Liefkenshoektunnel, de Kennedy-tunnel en de heffing van tolgeld, over de toegangswegen, het autowegen-vignet en dergelijke was zo uitgebreid, dat ik ter zake verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

Wat de personeelsproblemen betreft, werd er gewezen op de vergrijzing, het gebrek aan motivatie wegens herstructurering, waardoor sommige diensten geen werk hebben en op het feit dat, in tegenstelling tot Wallonië en het Brusselse Gewest, de ingenieurs van het Vlaamse departement tot nu toe geen produktiviteitspremie ontvangen, die ze vroeger van de federale overheid wel ontvingen. Dat leidt tot onvrede en is ook een negatieve factor bij aanwerving. Dit probleem vraagt om een oplossing.

Vervolgens werden de programma's besproken. Telkens was er een zeer degelijke toelichting en werden er detailvragen gesteld, die per programma kunnen worden teruggevonden in het schriftelijke verslag.

Essentieel zijn de verhoogde kredieten voor het Sigmaplan dat instaat

voor de beveiliging van de Vlaamse bevolking tegen overstromingen, de voortzetting van begonnen renovaties in de Antwerpse binnenhaven en de aanleg van de containerkaai noord.

Een lid verheugde er zich over dat de minister, na advies van de Havencommissie, een aanvang maakt met de uitvoering van de noodzakelijke investeringen voor de haven van Oostende. Het pas bekende advies van de Havencommissie waarin zijn opgenomen de renovatie van de voorhaven, alsmede de bouw van een nieuwe zeesluis en belangrijke infrastructuurwerken in de achterhaven, wordt in Oostendse middens met vreugde begroet.

Deze modernisering moet nieuwe bedrijven aantrekken en de economische activiteit van de regio Oostende helpen opvijzelen, wat dringend nodig is gezien de lage tewerkstellingsgraad, de hoge jeugdwerkloosheid en het meestal seizoengerichte werkaanbod van de regio Oostende. Ik stel vast dat het bezoek van de commissie aan de Oostendse haven blijkbaar nuttig was, en hoop dat kredieten zullen worden ingeschreven voor het rollend driejarenplan.

De bevoegdheden van minister Sauvens werden behandeld in een aparte vergadering. Voor een algemene toelichting verwees de minister naar zijn beleidsverklaring, in de commissie ingediend en uitgebreid besproken op 30 april jongstleden bij de bespreking van de uitgavenbegroting voor 1992.

Voor elk programma gaf de Vlaamse minister van Vervoer vervolgens een korte toelichting. Op enkele kritische opmerkingen na was de algemene beoordeling positief.

Vaak spreekt men van een trendbreuk in het beleid, waaronder men dan verstaat dat men sinds een paar jaar in de sector Openbare Werken en Vervoer meer en meer het accent legt op de bevordering van het openbaar vervoer en minder op het autoverkeer en dat is verheugend. Maar deze trendbreuk is nog te weinig concreet weer te vinden in de huidige

Ghesquière

begrotingscijfers. De tarieven van het openbaar vervoer stijgen daarentegen wél, wat een lid deed besluiten dat men nog geen ontradringsbeleid van de auto voert.

Bovendien is de veel genoemde stijging van de prijs van het openbaar vervoer — 2 percent — slechts een kleinigheid, als men ziet dat de mobiliteit de komende jaren met 40 tot 70 percent zal stijgen. Dat wijst dus allemaal niet op een trendbreuk, aldus het lid.

In verband met het algemeen beleid en het concept daarvan waren er vragen over de oprichting van een mobiliteitscel. Een spreker dacht dat het goed zou zijn het doortochtenprogramma samen met het mobiliteitsgegeven te beschouwen. Deze zienswijze werd bijgevallen door een ander lid, dat ervoor pleitte ook de leefbaarheidsprojecten door de mobiliteitscel te laten bekijken. Hij vond trouwens dat men het begrip mobiliteit beter zou moeten omschrijven en onderbouwen. Een lid had verwacht dat dit een bijkomend en sturend element zou kunnen zijn tussen de twee ministers om bepaalde projecten op het terrein samen aan te pakken, spijs hun gesplitste bevoegdheid.

Volgens de minister is een nieuw mobiliteitsbeleid ruimer dan alleen maar een infrastructuurbeleid. Dit vergt erg veel coördinatie op elk niveau van beleidsvoering, zowel bij de voorbereiding als bij de keuzes, de uitvoering, de evaluatie en de bijsturing van het beleid.

Om de beleidsvoorbereiding, de coördinatie en de ontwikkeling van diverse beleidsondersteunende communicatie- en informatiekanaalen uit te voeren werd deze mobiliteitscel opgericht door de minister. Deze gespecialiseerde cel zal de betrokken Vlaamse minister actief adviseren en bijstaan bij het bepalen en vastleggen van een globaal mobiliteitsbeleid. Dit zal gebeuren in nauwe coördinatie met de verschillende administraties, de maatschappijen voor openbaar vervoer en andere openbare besturen en bedrijven.

De minister somde uitgebreid een

aantal aangelegenheden op die door de mobiliteitscel kunnen worden behandeld. Daarvoor raadpleegt men best het verslag en ook voor alle details over het project Punt aan de Lijn. Dit project heeft voor- en tegenstanders. Dit omstreden project gaf aanleiding tot een bespreking op zich in de commissie.

De tegenstanders betwijfelen het nut van het project, zien geen effecten op het vlak van openbaar vervoer, vrezen dat het te veel gaat kosten en dat kredieten zullen weggenomen worden bij andere broodnodige projecten. Er zullen problemen komen van ruimtelijke ordening, verkeersoverlast, congestie. Het project is te grootschalig en er is nu reeds een vermoedelijk exploitatietekort van De Lijn in Antwerpen.

De voorstanders zien dan weer gunstige effecten voor het openbaar vervoer, de herleving van de wijk Luchtbal en de economische impulsen die van dit project kunnen uitgaan.

De minister deelde mede dat het oorspronkelijke project opnieuw werd geëvalueerd door een interkabinet-tengroep. Een alternatief voorstel werd ingediend dat veel beperkter is in omvang.

Voor Punt aan de Lijn gelden, aldus de minister, de volgende voorwaarden.

De stad Antwerpen garandeert op haar domein doorstromingsfaciliteiten voor het openbaar vervoer in het algemeen en voor de nieuwe noordelijke lijnen in het bijzonder. De Lijn moet vanaf 1998 een steeds groter deel van de financieringslast ten laste nemen binnen haar eigen middelen, onverminderd de verplichting om de opbrengsten uit de valorisatie van de te desaffacteren stel- en werkplaatsen in te brengen.

Er zijn een aantal kritische opmerkingen geformuleerd door een lid dat niet tot de commissie behoort.

Het lid stelde vast dat er voor de luchthaven van Oostende een exploitatiedeficit bestaat van 67,2 miljoen frank en dat er anderzijds een investeringsprogramma van 150 miljoen

frank op tafel ligt. Op grond daarvan is men thans het ILS-systeem aan het verplaatsen, waardoor andere landingsmogelijkheden ontstaan. Dit verwekt grote beroering bij plaatselijke actiegroepen die vrezen voor onveiligheid, onleefbaarheid en geluids-overlast. Voor dit laatste is geen MER gemaakt en dat is een belangrijk probleem voor de leefbaarheid, aldus het lid.

De minister repliceerde dat met betrekking tot Oostende de toestand tamelijk veilig is omdat er geen woningen in de onmiddellijke nabijheid staan en de naderingsroutes veilig zijn. In de beleidsbrief over de regionale luchthavens is destijds de optie vooropgesteld om Oostende uit te bouwen tot een zaken- en vrachtluchthaven omdat Oostende daartoe de intrinsieke troeven bezit. Dit kaders ook in de regionale economische politiek, waarbij Oostende en zijn vliegveld economische impulsen kan geven aan de regio, wat door verschillende leden wordt bijgevallen.

De minister meent dat het op stapel staande gesprek met de inwoners uit de omgeving heel wat problemen kan en zal oplossen.

De beslissing tot verplaatsing van het ILS werd genomen binnen de normen en bestaande reglementeringen : de mogelijke geluidsoverlast ten gevolge van de verplaatsing van het instrumentlandingssysteem van de luchthaven van Oostende werd wel degelijk behandeld in het milieueffectenrapport inzake de uitbreiding van de luchthaven van Oostende. In het MER werden maatregelen voorgesteld om de nadelige milieueffecten van de uitbreiding van de luchthaven te beperken.

Een tweede belangstellingspunt waren de gebouwen. Het niet-meer gebruikte kasteel van Ham — de werken kosten 30 miljoen frank — zal door de minister-president worden verkocht om het hotel Errera te kunnen aankopen.

Voor het Arcadengebouw werd via een haalbaarheidsstudie uitgemakt dat een renovatie 2 miljard frank kost om allerlei redenen (compartimente-

Ghesquière

ring nodig, brandbeveiliging is niet in orde, en de functionele indeling is ongunstig). Derhalve wordt ook hier verkoop overwogen.

De minister bezorgde tevens een lijst van de administratieve gebouwen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, en een lijst van de achterstalige betalingen, verschuldigd aan de Regie der Gebouwen.

In een sfeer van algemene aanvaarding van de beleidsbeginselen en de vertaling ervan in begrotingscijfers, werden er geen amendementen ingediend in de commissie en werden de aan de commissie toegekende artikelen en programma's aangenomen met 9 stemmen voor en 1 stem tegen. Dit gebeurt ook voor het programmadecreet.

Tot hier, geachte voorzitter, heren ministers, waarde collega's, het verslag van de begrotingsbespreking sector Openbare Werken en Vervoer zoals deze heeft plaatsgevonden in de commissie. (*Applaus*)

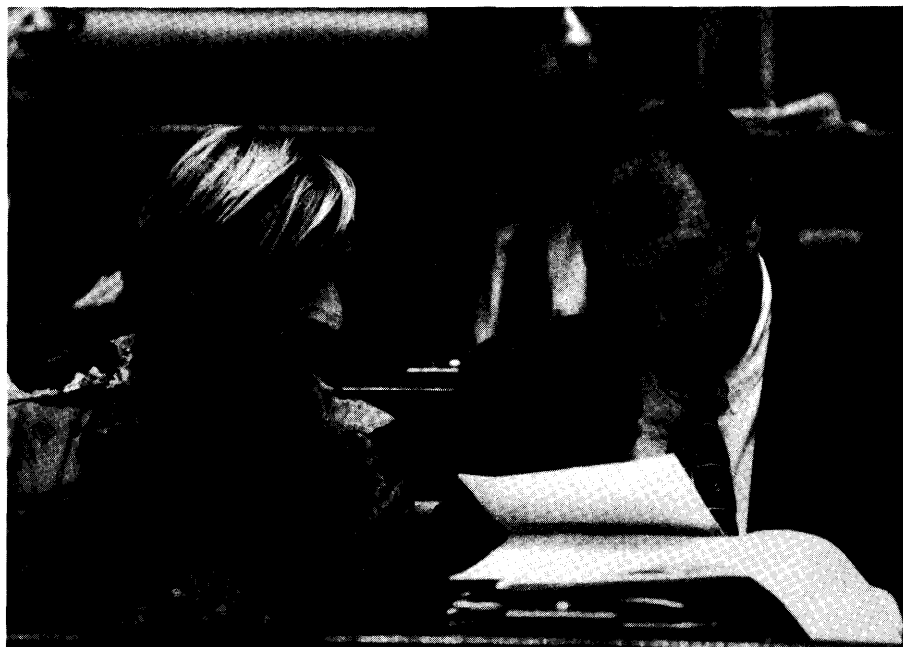
De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (up de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de regering heeft zich voor grote uitdagingen gesteld.

In het regeerakkoord verklaart de huidige coalitie dat haar beleid zal kaderen in een globale mobiliteitsvisie. Op die wijze wil zij de harmonie bevorderen tussen de economische draagkracht, de algemene maatschappelijke belangen, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening.

Inzake de infrastructuur van openbare werken streeft het beleid een efficiënt personenverkeer en goederenvervoer na, gericht op het vergroten van de verkeersveiligheid, het verminderen van de verkeersoverlast, het verbeteren van de maatschappelijke leefbaarheid en het tot stand brengen van een milieuvriendelijk transportsysteem dat bovendien zuinig is aan energie.

Wat de regering in het regeerak-

SP-kamerlid J. De Mol (links), hier in gesprek met minister N. De Batselier (SP), vroeg aandacht voor de verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker

koord voorstelt, is uiteraard lovenswaardig. Wanneer wij de doelstellingen en de concrete uitvoering van deze doelstellingen evalueren, moeten wij onze visie echter herzien.

Het feit dat de Vlaamse regering haar beleid wil kaderen in een globale mobiliteitsvisie, betekent dat er een visie moet zijn over de mobiliteit en dat deze visie globaal is. Dit beleid is er echter niet op gericht een duidelijke weg voor de toekomst uit te stippelen of om zichzelf normen op te leggen.

Er worden maatregelen voorgesteld, die het mobiliteitsprobleem echter niet fundamenteel aanpakken. Men kan het beleid haast vergelijken met een schip dat niet precies weet welke koers het moet kiezen.

De visie van de regering kan niet globaal worden genoemd. Natuurlijk hebben wij het onzelf moeilijk gemaakt door de staatshervorming en door de versnippering van de verschillende bevoegdheden.

Toch kunnen er initiatieven worden genomen die een echte samenwerking met de nationale overheid op

het gebied van de mobiliteit mogelijk maken.

In de commissie voor de Infrastructuur heb ik gevraagd in hoeverre de coördinatie tussen de NMBS en De Lijn is gerealiseerd. Dit probleem blijkt in Vlaanderen voor heel wat problemen te zorgen. De minister van Verkeerswezen, de heer Coëme, verzekerde mij echter dat deze samenwerking op nationaal gebied eveneens verre van evident is.

Ik pleit voor samenwerking tussen de verschillende maatschappijen voor openbaar vervoer, anders zullen wij nooit uit de huidige impasse geraken.

Van een echte samenwerking over de deelgebieden heen, kan men op dit ogenblik niet spreken. Nochtans moet een structurele aanpak van het mobiliteitsprobleem de partijpolitieke grenzen overschrijden.

In ons land moet echter te veel rekening worden gehouden met syndicale bastions en met de algemene gangbare overtuiging dat uitsluitend de overheid in staat is om een gemeenschappelijk vervoer te organiseren.

Vautmans

Indien wij niet afstappen van deze opvattingen omtrent de taak van de overheid met betrekking tot het mobiliteitsprobleem, zullen de burgers van dit land nog lang moeten wachten op concrete oplossingen voor concrete problemen.

We weten allemaal dat het openbaar vervoer in gebreke blijft. Bovendien blijft de bouw van bijkomende infrastructuur nog altijd onbespreekbaar. Het is een heilige koe, die blijft bestaan niettegenstaande de bewijzen van het tegendeel.

Het beleid met betrekking tot het openbaar vervoer doet ons vaststellen dat er in feite geen alternatief is voor het gebruik van de privé-wagen. Laten we rekening houden met de dagelijkse files op de ring rond Brussel en rond Antwerpen. Staat de overheid wel eens stil bij de ecologische en economische kostprijs van deze files ?

Ik pleit er dus voor om de onbespreekbaarheid van de bouw van nieuwe wegen te doorbreken. Vele problemen zullen volgens mij worden opgelost door het doortrekken van de vroegere A 2 onder Mechelen richting Aalst en Dendermonde waar aansluiting wordt geboden op de E 40. Hierdoor zal een groot gedeelte van het huidig verkeer rond Brussel en Antwerpen gebruik kunnen maken van een andere route.

Ik pleit er dan ook voor dat de minister de kosten en de baten van het doortrekken van die snelweg grondig bestudeert.

Wat de harmonisatie betreft tussen de economische draagkracht, algemene maatschappelijke belangen, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening, kunnen we niet akkoord gaan dat er veel harmonie is. De problemen worden fractioneel behandeld, zonder een globale visie.

Van de aangehaalde passages in het regeerakkoord blijft niet veel over. Het zijn mooie woorden.

In de begroting 1993 wordt een bijkomende inspanning geleverd ten beho-

pe van 3 miljard frank. De minister verklaart nochtans dat er nog steeds een grote discrepantie is tussen de minimumbehoeften en de beschikbare middelen.

Hij gaat er bovendien van uit dat de begroting 1993 alleen maar mag worden beschouwd als een overgang naar een structurele optimalisering van onze infrastructuur in Europese context. Ik ben het met hem eens en pleit voor een gecoördineerde aanpak, ook op internationaal vlak, van de mobiliteitsproblematiek. Ik vrees echter dat er van die globale en gecoördineerde aanpak weinig in huis zal komen.

Mijnheer de minister, u wenst bijkomende middelen en zal die proberen te bekomen via alternatieve financiering. Wat u verstaat onder alternatieve financiering is volgens mij niet zo duidelijk.

De VLD is absoluut gekant tegen een systeem waarbij alternatieve financieringen uitvloeien in een systeem van debutgettering waarin het gewest waarborgen zal verlenen voor leningen, welke die ook zijn en door wie die ook worden toegestaan.

In de beleidsnota Vlaanderen in beweging, spreekt men over het principe de genierter betaalt. Als ik denk aan de dagelijkse files, zou men eerder moeten spreken over het slachtoffer betaalt, want ik kan me moeilijk voorstellen dat die duizenden automobilisten voor hun plezier de tijd doorbrengen in kilometerlange files.

Deze automobilisten maken gebruik van het wegvervoer omdat het openbaar vervoer voorlopig nog altijd geen alternatief voor hen is. Indien er eerst wordt gezorgd voor een goed functionerend openbaar vervoer dan zullen die automobilisten zelf hun conclusies trekken en kiezen voor dat openbaar vervoer. Als u spreekt over het principe de genierter betaalt betekent dit dan ook dat de nationale overheid dit principe hanteert voor het openbaar vervoer of moet de autogebruiker via de fiscaliteit ook nog eens bijdragen voor de overheidssteun aan de NMBS.

Mijnheer de minister, bij de bespre-

king van deze materie in de commissie verklaarde u dat, bij de zoektocht naar alternatieven, u ook hebt gedacht om met de lokale besturen te onderhandelen om in een convenantenformule bepaalde projecten te laten co-financieren door deze lagere besturen. Dit systeem is geen vorm van alternatieve financiering maar een duidelijke vorm van afwenteling van financiële verantwoordelijkheid. Echte alternatieve financiering heeft te maken met financiering of co-financiering door de particuliere sector. Wat u voorstelt is het financieel belasten van een lagere overheid. In concreto gaat het in deze laatste vorm van zogenaamd alternatieve financiering nog steeds over de aanwending van belastinggelden. Of deze gelden nu gekanaliseerd worden via de Vlaamse regering of een lagere overheid, dat zal voor de burger geen enkel verschil uitmaken. Wat u eigenlijk voorstelt is gemeenten, die reeds meer dan vroeger de financiële lasten van de overheid moeten dragen, nogmaals te belasten. Deze denkpistes lijken mij niet te passen in een vernieuwend beleid dat gericht moet zijn op de verzekering zou van een goede dienstverlening aan de burger.

Mijnheer de minister, mijn vraag naar u is of u bij de alternatieve financiering gebruik wil maken van twee instrumenten, namelijk het principe van de genierter betaalt en de convenantenformule. Moeten wij de convenantenformule beschouwen als een onderdeel van het principe de genierter betaalt ?

Tot besluit nog enkele bijkomende vragen. Wat bedoelt u als u stelt dat 1993 slechts mag worden beschouwd als een overgangsjaar naar een structurele optimalisering van onze infrastructuur in Europese context ? Zijn daarover in Europees verband, en dus ook met de nationale overheid, reeds principiële beslissingen genomen ? Hoe zijn deze beslissingen tot stand gekomen ? Met andere woorden : was de Vlaamse regering betrokken bij deze besluitvorming en welke zijn de budgettaire consequenties van deze Europese beslissingen ?

Andere vragen hebben betrekking op

Vautmans

wat **u** noemt de alternatieve financiering. Hoever staat **u** met het diepgaande onderzoek dat **u** hieraan zou wijden ? Welke financiële inbreng verwacht **u** van de particuliere sector, de individuele gebruikers en de gemeenten ? Zijn er voor de particuliere sector en de gemeenten reeds gesprekken gevoerd ? Welke concrete projecten komen in aanmerking voor deze alternatieve financiering ?

Mijnheer de minister, ik heb ook nog enkele vragen in verband met uw wegentelefoon. U bent er fier op dat u al een duizendtal oproepen hebt gekregen.

Ik heb zelf al eens naar uw wegentelefoon gebeld om te zeggen dat op diverse plaatsen de affiches, waarop die actie was aangekondigd, waren losgekomen en afgefallen. Misschien kunt u beter een beroep doen op uw professionele plakkers die tijdens de verkiezingscampagne uw affiches hebben aangeplakt.

Los daarvan had ik graag geweten wat de kostprijs van dit initiatief is. Wat is de verwachte opbrengst van de sponsoring en wat heeft men tot hiertoe reeds gerealiseerd ? Wat gebeurt er met de binnenkomende telefoons ? Welk gevolg wordt eraan gegeven ? Wordt de oproeper, die een bepaald mankement aan de wegen signaleert, achteraf op de hoogte gesteld van het gevolg dat aan zijn mededeling werd gegeven en zo ja, hoe gebeurt dat ?

Graag kreeg ik op al deze vragen een antwoord.

De voorzitter : De heer Van Parys heeft het woord.

De heer T. Van Parys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, collega Ansoms zal straks een algemene uiteenzetting houden over de visie van onze fractie in verband met de materie in kwestie.

Tijdens de korte spreektijd die mij is toegestaan wens ik dieper in te gaan op de problematiek van de Gentse haven.

Sinds enige tijd stagneert de bedrijvigheid in de haven van Gent. Dat is ongetwijfeld een gevolg van ondermeer de economische recessie, maar er zijn een aantal meer specifieke elementen eigen aan de situatie van de Gentse haven die de oorzaak zijn van het stagneren van de economische bedrijvigheid in de haven en in de regio.

Voor het eerste element verwijs ik naar de studie De Haven van Gent en het Zeekanaal op weg naar de 21ste eeuw. Daarin komt het grote probleem van de nautische toegankelijkheid, eigenlijk zou ik van nautische ontoegankelijkheid moeten spreken, aan bod. In de studie staat zeer duidelijk vermeld en ik citeer : Met het oog op de verdere ontplooiing van de haven, en gelet op de evolutie in de wereldhandel in het algemeen en de technische ontwikkelingen in de scheepvaart in het bijzonder, is het echter dringend noodzakelijk over een aangepaste zeesluis te kunnen beschikken. Einde citaat.

Ik ben dus in goed gezelschap wanneer ik over de noodzaak van deze zeesluis in Terneuzen spreek. Bij de voorstelling van de studie op 16 november 1992 beweerde een hoge ambtenaar van de Rijkswaterstaat dat Nederland vanwege België nooit een officieel verzoek had ontvangen voor de bouw van de sluis van Terneuzen. U zult begrijpen dat de mensen van het havenbedrijf van Gent en al degenen die belangstelling hebben voor de Gentse haven nogal verrast waren.

Welke initiatieven zijn er inmiddels met de Nederlandse havenautoriteiten genomen voor het vooruithelpen van het dossier van de bouw van de sluis. Werd inmiddels vanwege Vlaanderen, aan Nederland een officieel verzoek overgemaakt ? Blijkbaar wordt daarop gewacht.

Een tweede probleem is dat van een structureel gebrek aan havengebonden gronden. Ten einde aan dit probleem een oplossing te bieden is de bouw van het Kluisendokcomplex voor de haven van Gent een absolute prioriteit. Ik kan dit bewijzen aan de hand van de gegevens die we in de

studie terugvinden. Indien het Kluisendokcomplex kan worden gerealiseerd, dan zullen in een eerste fase 197 hectaren en in een tweede fase 165 hectaren bijkomende haventerreinen worden gecreëerd. Dit toont aan welke mogelijkheden door de bouw van het Kluisendokcomplex kunnen worden gerealiseerd.

Het jaar 1993 moet het jaar van de waarheid worden voor het Kluisendokcomplex. Wij rekenen er ten stelligste op dat in 1993 niet enkel de principiële goedkeuring kan worden gegeven, maar dat ook de eerste spa-desteek een feit kan zijn.

Mijnheer de minister, ik wil u vragen om geen enkele vertraging toe te staan in verband met het Kluisendokcomplex. Ik vraag u ook erop te letten dat de kosten-batenanalyse tegen eind dit jaar wordt beëindigd zoals in de planning is bepaald.

Bovendien vraag ik dat, nadat de Havencommissie zich over deze kwestie heeft uitgesproken, er nog voor de zomer een principiële beslissing wordt genomen.

Bovendien rijzen er enkele concrete vragen omtrent het milieu-effect van het Kluisendokcomplex en de ruimtelijke ordening van de regio. Omdat in de omgeving de industrie en de woonbuurten dicht bij elkaar liggen, lijkt het mij onontbeerlijk dat het gewestplan wordt gewijzigd.

Mijnheer de minister, ik vraag u zelf het initiatief te nemen om het gewestplan te herzien en de stad Gent en de gemeente Evergem uit te nodigen hun adviezen over de wijziging van dit gewestplan zonder uitstel kenbaar te maken. In plaats van het initiatief over te laten aan de betrokken gemeenten, lijkt me deze oplossing zinvoller. Terzelfdertijd vraag ik **u** erop toe te zien dat er onverwijld een milieueffectenrapport wordt opgemaakt van het Kluisendokcomplex.

Door ter zake zelf het initiatief te nemen, kan de Vlaamse regering op het vlak van de ruimtelijke ordening en het milieu stimulerend en activerend optreden met het oog op een goed evenwicht tussen economie en ecologie.

Van Parys

Als in deze omstandigheden het Kluisendokcomplex wordt gerealiseerd en er intensief wordt overlegd met Nederland heeft de haven van Gent inderdaad nog mooie perspectieven. De tewerkstelling en de economie van een belangrijke Vlaamse regio kan daar enkel wel bij varen. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Spinnewyn heeft het woord.

De heer J. Spinnewyn (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, een interpellatie over deze begroting is niet eenvoudig omdat het steeds om prioriteiten gaat waarbij ligging, afhankelijkheid, rentabiliteit en al dan niet politieke voorkeur een belangrijke rol spelen.

Het probleem is eenvoudig : er zijn te weinig overheids gelden om een degelijke infrastructuur op te zetten. Dat kan men duidelijk afleiden uit de cijfers van deze begroting.

Voor wegenbouw wordt vooral geïnvesteerd in structureel onderhoud en continuïteit van het wegennet, inclusief de afwerking van reeds begonnen projecten. Intussen moet men zich nog steeds van file naar file verplaatsen, of wordt, in het beste geval, de file verlegd.

Ik wil er u op wijzen dat er eveneens 16,7 miljoen frank werd uitgegeven aan administratiekosten en kosten voor studies en onderzoek. Bovendien werd nog eens 10 miljoen frank besteed aan verkeersopvoeding en verkeersveiligheid. Deze cijfers worden straks duidelijker .

Over het gemeenschappelijk vervoer kan meer worden gezegd. De getallen zijn hier ook flexibeler en dus makkelijker manipuleerbaar. Er wordt 8 miljoen frank uitgetrokken voor studie en promotie, 34,9 miljoen frank is bestemd voor de bevordering van het stedelijk vervoer en 60 miljoen frank gaat naar het opzetten en promoten van nieuwe projecten. Daarenboven werd nog eens een bedrag van 64,1 miljoen frank ingeschreven voor informatie aan de reizigers en informatisering.

In totaal wordt dus 167 miljoen frank besteed aan promotie van, en informatie over het openbaar vervoer.

Onmiddellijk rijst de vraag of hier niet naast elkaar wordt gewerkt. Tevens wil ik erop wijzen dat dit jaarlijks weerkerende kosten zijn, die in drie jaar tijd zijn opgelopen tot ongeveer 400 miljoen frank, of 80 nieuwe autobussen. Ik weet dat miljoenen frank weinig indruk maken in dit halfroend. Als men echter weet dat het investeringsprogramma voor de regionale luchthavens Oostende en Deurne in deze begroting 172,3 miljoen frank bedraagt, moet een en ander toch duidelijk worden.

Ik wil hier de noodzaak aan studies niet in het belachelijke trekken. Ik wil ze ook niet overroepen. In samenwerking met de stadsdiensten en met De Lijn kunnen evenwel ook goede resultaten worden bereikt. De Lijn beschikt over bekwaam personeel om zelf projecten op te zetten. Ik denk hierbij aan het project Brugge. Het is misschien nog verre van optimaal maar de praktijk leert dat bepaalde projecten, zonder tussenkomst van dure studiebureaus, ook een kans op slagen hebben.

Als dan toch studies moeten worden verricht, denk ik in de eerste plaats aan de vragen van het Rekenhof in verband met de Liefkenshoektunnel : een gedetailleerd overzicht van wat al betaald is en van wat nog betaald moet worden, de exploitatieresultaten, de actuele prognoses omtrent de leefbaarheid, een overzicht van de schade- en andere financiële vorderingen, de lijst van nog niet geplande werken ter verhoging van de rentabiliteit, en de financiële consequenties ervan.

Verder wil ik nog even de relatie tussen het openbaar vervoer en de spoorwegen bespreken. Ik krijg meer en meer de indruk dat hier een concurrentieslag wordt gevoerd. Het openbaar vervoer moet iedereen ten goede komen. Er is geen plaats voor twee openbare maatschappijen. Een Vlaamse minister moet dan ook de moed hebben om de hem toegewezen bevoegdheid volledig op te eisen. Een totaalaanbod van trein, bus en

tram kan het openbaar vervoer aantrekkelijker maken. In de huidige omstandigheden is het openbaar vervoer ontoereikend als oplossing voor het probleem van de filevorming. De oplossing ligt niet in concurrentie maar in samenwerking en in optimale aanwending en verbetering van het reeds bestaande. Ter zake durf ik het woord studieproject niet goed uitspreken.

Wat zeehavens, waterwegen en binnenvaart betreft, is er een nieuw tijdperk aangebroken. De Saeger dood, Zeebrugge groot, is verleden tijd geworden. Nu moeten de snaren worden gestemd om ook hier een maximale rentabiliteit te verkrijgen. Prioriteit volgens rendabiliteit moet de leuze zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de haven van Oostende, die nog veel troeven bezit en haar kans moet krijgen. Ik wil nogmaals beklemtonen dat de commissiebezoeken nuttig waren om een algemene visie in deze materie te verkrijgen. Het Vlaams Blok dringt aan op een debat ten gronde over deze aangelegenheid.

Ten slotte vind ik dat de regionale luchthavens stiefmoederlijk worden behandeld. Ook hier had ik van de bevoegde minister graag vernomen wat zijn plannen zijn voor de toekomst. Kan de luchthaven van Deurne nog groter worden ? Wordt de verlenging van de startbaan overwogen ? Graag kreeg ik hieromtrent een duidelijk antwoord.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het hebben over twee thema's die we eveneens bij de aanpassing van de begroting voor 1992 hebben behandeld. Het gaat om de splitsing van de bevoegdheid tussen Openbare Werken en Verkeer enerzijds en anderzijds om het feit dat de begrotingscijfers niet steeds een vertaling zijn van wat in de beleidsintenties staat geschreven.

Voor de begroting voor 1993 kan men vaststellen hoe slecht die opsplitsing van bevoegdheid wel is en terzelfder tijd is er de spijtige beves-

De Mol

tiging dat de uitgangspunten van Vlaanderen in beweging zeker niet altijd worden waargemaakt in de begroting 1993.

Zoals al dikwijls werd herhaald, wordt de lezing van de begroting sterk bemoeilijkt door het opbouwen van het Vlaams Infrastructuurfonds. Aan de ontvangstenzijde gebeurt een vermogensoverdracht van 3,024 miljard frank volgens artikel 61.03 en programma 64.4, terwijl de uitgaven voornamelijk betrekking hebben op de financiering van investeringen. Belangrijker is echter dat de raakpunten met de bevoegdheid van de minister van Verkeer bijna volledig verdwijnen. De ontvangsten dalen van 30,6 percent in 1992 tot 3,4 percent in 1993. De uitgaven dalen van 22,8 percent in 1992 tot 3,4 percent in 1993. De kredieten voor de investeringen in de wegeninfrastructuur, gebruikt voor doortochten, saneringen, fietspaden, afwerkingsprojecten enzovoort, verhogen met 2,4 miljard frank. Leidraad hiervoor is het Veiligheidsplan 2002 – Behoeftenanalyse inzake veiligheid en leefbaarheid. Ik zou een aantal elementen willen aanhalen van het advies van de SERV en er mijn eigen bedenkingen aan toevoegen. Het advies van de SERV van 9 september 1992 deelde onder meer mee dat de analyse uitgaat van een opgave van een behoefte van de administratie, terwijl men eigenlijk zou verwachten dat een dergelijke analyse uitgaat van een aantal criteria die meer in het bijzonder aangeven wat als strikt noodzakelijk moet worden beschouwd voor een normale veiligheid en leefbaarheid. Verder wordt er niet verklaard waarom het belang van de verschillende rubrieken, waar het tenslotte om gaat bij het vertalen van beleidsintenties, uiteenloopt naargelang de provincie. Ook kan men doorheen het hele programma geen lijn trekken tussen de projecten die de zwakke weggebruiker alleen of zwakke weggebruikers en bestuurders van motorvoertuigen tegelijk ten goede komen. Ten slotte wordt het grootste pakket middelen in het Veiligheidsplan opgeëist door de zogenaamde afwerkingsprojecten,

waar 17,3 van de 50 miljard frank naartoe gaat. Onder deze afwerkingsprojecten situeren zich een belangrijk aantal projecten die weinig met afwerking te maken hebben en waarvoor naar onze mening een grondige politieke of maatschappelijke discussie is aangewezen.

Wij willen de minister vragen of hij het eens is met de analyses van de SERV en in welke mate hij met die kritiek in de toekomst rekening zal houden ?

Minister T. Kelchtermans : De analyse van de SERV was erop gericht aan te tonen, uitgaande van de behoeftenanalyse, dat het niet ten onrechte was dat er geen geld was voor nieuwe wegen. Met uw benadering wil u natuurlijk een enigszins andere stelling poneren. Het SERV-advies stelde de behoeftenanalyse in vraag in functie van onze conclusie dat er geen geld was voor nieuwe wegen. Ik denk dat u dit advies niet kan gebruiken om te besluiten dat het geld op andere gebieden moet worden besteed.

De heer J. De Mol : Ik heb een aantal zaken aangehaald uit het SERV-advies. Ik zal nog één citaat woordelijk aanhalen, namelijk dat over de analyse. Een dergelijke analyse gaat uit van een aantal criteria die meer in het bijzonder aangeven wat als strikt noodzakelijk moet worden beschouwd voor een normale veiligheid en leefbaarheid. Dat is de verschuiving tussen wat de administratie voorstelt en wat u eigenlijk als beleidsintentie voorstelt. Het is één van de belangrijkste elementen van de kritiek die daar tot uiting komt. Het tweede element is het feit dat een groot deel van de middelen gaat naar zogenaamde afwerkingsprojecten. Ik geloof dat dit niet kan worden geloofend en ik meen dat we de maatschappelijke discussie moeten durven aangaan op dat terrein.

Wij stellen vast dat in 1993 de investeringskredieten via het Vlaams Infrastructuurfonds worden opgetrokken tot twee miljard tweehonderdzevenendertig miljoen frank. Dit gebeurt via een allocatie, die zo breed werd omschreven dat alle soorten wegenwerken hieronder kunnen res-

sorteren. Dit is één van de belangrijkste kritieken op het Vlaams Infrastructuurfonds. De lezing van de begroting wordt sterk vertroebeld, er is niet voldoende duidelijkheid. Heel de begroting komt in feite op losse schroeven te staan. Wij keuren immers geen fysisch programma goed, maar een indicatief programma. De minister is slechts gehouden de verschillende basisallocaties te respecteren. Ik heb daarnet reeds de basisallocatie van het Vlaams Infrastructuurfonds vermeld. Men kan die aan verschillende soorten wegwerken besteden of, met andere woorden, men kan zonder begrotingswijziging overschakelen van het ene project naar het andere, bijvoorbeeld van een doortochtenproject naar het aanleggen van een nieuwe weg.

Mijnheer de minister, ik heb reeds in de commissie gezegd dat dit zoiets is als een drijfzandbegroting, waar veel mee kan gebeuren. Wij vragen de basisallocaties zeer specifiek op te splitsen, de kapstok-allocaties van het Vlaams Infrastructuurfonds af te schaffen en duidelijk aan te geven voor welk type van werken de verschillende allocaties zijn bestemd. Dit is essentieel.

Minister T. Kelchtermans : Collega, wij dienen voor het Vlaams Infrastructuurfonds een eigen begroting in, waarin die opsplitsing zit vervat. Dat weerlegt toch wat u zegt over één allocatie in dit verband.

De heer J. De Mol : U geeft in deze begroting één allocatie op voor een bedrag van twee miljard tweehonderd zevenendertig of twee miljard tweehonderd achtenderig miljoen frank. Daarmee kan men nog alle kanten uit. Dat geldt ook voor het fysisch programma. U kan daarin verschuivingen doorvoeren zoveel u wil, maar blijft wel binnen één en dezelfde allocatie. Buiten deze allocatie kan u geen verschuivingen uitvoeren, binnen het fysisch programma natuurlijk wel. In het Vlaams Infrastructuurfonds hebt u alle ruimte om te kiezen en kunt u alle kanten op. Dat is onze basiskritiek, wij willen voor alle basisallocaties een meer specifieke toewijzing.

In de commissie werd gediscussieerd

De Mol

over de vraag wat veiligheid juist is. In welke mate gelden verbeteringen aan het wegdek, het aanbrengen van veiligheidsstootbanden en geluidsschermen als veiligheidsmaatregelen? Hebben wij niet eerder nood aan zeer specifieke bepalingen?

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans : Collega De Mol, mag ik daaruit afleiden dat u deze begroting niet zal goedkeuren?

De heer J. De Mol : U weet nu nog niet of ik deze begroting zal afkeuren, ik weet niet of u ze wel zal goedkeuren, mijnheer Vautmans. Ik heb slechts een aantal elementen willen aanhalen.

De heer V. Vautmans : Ik zal ze afkeuren.

De heer J. De Mol : Ik herinner u even aan mijn twee grote punten van kritiek. Eerst en vooral moet men de specifiek vermelde werken uit de basisallocatie van het Vlaams Infrastructuurfonds uitvoeren. Dit blijft binnen de ingediende begroting. Ten tweede vragen wij om in de toekomst de basisallocaties meer te specificeren, vooral dan inzake de veiligheid van de zwakke weggebruiker. Wij vragen de minister geen verschuivingen uit te voeren in het Vlaams Infrastructuurfonds en twijfelen er niet aan daarop een duidelijk antwoord te krijgen. Op de vraag naar de verdere opsplitsing van de basisallocaties verwachten wij dat bij de volgende begroting hiermee rekening zal worden gehouden. In de commissie kwam de minister hieraan reeds gedeeltelijk tegemoet door te beloven naar nieuwe indelingen te zoeken.

Onder verkeersveiligheid worden ook zaken ondergebracht die weinig te maken hebben met de zwakke weggebruiker, maar eerder en vooral met het comfort en de veiligheid van de automobilist. Wanneer men hier de zaken duidelijk stelt, weet men waar men aan toe is, kan men beter oordelen over een begroting en kan men veel eenvoudiger onderscheiden wat wordt besteed aan echte veilig-

heidsmaatregelen ten behoeve van de zwakke weggebruiker en wat aan andere.

De belangrijkste verschuivingen tussen de begroting van 1992 en deze van 1993 noteren wij op de posten veiligheid, afwikkeling, aanleg van fietspaden en leefbaarheid, respectievelijk plus 2,06 miljard frank, plus 0,77 miljard frank, min 0,64 miljard frank en plus 0,16 miljard frank. Wij stellen dus vast dat enerzijds, 2,1 miljard frank extra wordt ingeschreven voor sterk auto-gerichte projecten en dat anderzijds, de afdelingen fietspaden en leefbaarheidsprogramma slechts marginaal profiteren van bijkomende middelen. Vandaar dat ik een voorstel zal formuleren waarin ik erop aandring om, indien de regering deze begroting niet wenst te wijzigen, eventuele bijkomende kredieten op de Vlaamse begroting te besteden aan doortochtprojecten.

Voorts blijven wij herhalen – wij hebben dat reeds onderstreept tijdens de bespreking van vorige begrotingen en onlangs nog tijdens het debat in commissie – dat er heel wat onduidelijkheid bestaat over de afwerking van bestaande projecten. Inderdaad, het gaat hier immers gedeeltelijk om nieuwe projecten. In dat geval, dringt een maatschappelijk debat zich op. In ieder geval moet een wetenschappelijke mobiliteitseffecten-rapportering – net zoals de minister trouwens heeft beloofd tijdens de discussie over de begroting 1992 – die de maatschappelijke inpassing van de bedoelde projecten onderzoekt, worden opgemaakt. Een van de in commissie aangehaalde voorbeelden in dat verband was de afwerking van de N 41 die vanuit verkeers technisch en verkeersleefbaarheidsoogpunt weinig zinvol is. Wij willen niet het welles-nietes-spelletje spelen. Wel eisen wij een mobiliteitseffecten-rapportering die aangeeft waarom deze weg noodzakelijk is.

Doortochtprojecten zijn, mijns inziens, de instrumenten bij uitstek om de doelstellingen verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid waar te maken. Zij zouden bijgevolg als belangrijkste beleidsoptie in deze begroting naar voren moeten komen. Nochtans

is de hiervoor geleverde inspanning al te beperkt. Indien wij het huidige ritme aanhouden, dan zullen wij nog decennia worden geconfronteerd met verkeersonveiligheid in de stads- en dorpskernen. Bovendien verschillen de investeringen ter zake heel sterk van provincie tot provincie. Wanneer een provinciale directie een oplossing van die problemen op de voet volgt en de nodige steun verleent voor de oplossing ervan dan komt er vaak heel wat meer uit de bus dan wanneer de directie zich niet volledig inzet. Wij hebben dan ook reeds tijdens het debat over de begroting 1992 verzocht de nodige initiatieven nemen.

Ik herhaal het, indien ingevolge de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord, de post Verkeer bijkomende kredieten verwerft, dan achten wij het volkomen normaal dat men eerst investeert in de belangrijke veiligheidsprogramma's en de doortochtprojecten. Het aantal aanvragen ter zake is dermate groot en het ter beschikking gesteld bedrag zo klein dat er per se op dat terrein iets moet gebeuren.

Wat de begroting voor Verkeer en Vervoer betreft, waarvoor de heer Sauwens bevoegd is, zal ik mij beperken tot één punt dat momenteel in de actualiteit staat, namelijk het project Punt aan de Lijn. De aanzienlijke investeringen in dat initiatief staan in schril contrast met wat men slechts wil besteden om andere problemen zoals de capaciteitsproblemen van Oost- en West-Vlaanderen en van de Oost-Westas van Antwerpen, op te lossen.

Allereerst onderstreep ik dat de diensten van De Lijn slechts beperkt betrokken zijn bij dit plan. In de door de regering opgelegde basisvoorwaarden was opgenomen – dat was ook door De Lijn zelf aangegeven – dat er geen bijkomend exploitatiekort mocht worden opgetekend. Nochtans zal dat tekort jaarlijks 120 miljoen frank bedragen. Bovendien wil de raad van bestuur het project nog uitbreiden zodat de bovengenoemde onkosten vermoedelijk eerder 130 miljoen frank bereiken. Aangezien voor 1993 een beperkt groeipercentage van de inkomsten werd

De Mol

geraamd dat veel lager is dan het groeipercentage van de onkosten, zal men hoe dan ook in moeilijkheden komen. Wanneer daar dan nog jaarlijks een op 120 miljoen frank geraamd exploitatietekort bovenop komt, dan zal De Lijn, net zoals de NMBS, noodgedwongen allerlei lijnen in het streekvervoer moeten schrappen.

Het bepleiten van het project Punt aan de Lijn moet gaan zonder exploitatiekosten. Het gaat niet meer op te snijden in de bestaande voorzieningen. De diensten van de entiteit Antwerpen hebben dit project nooit naar voren geschoven. Ze hebben het in hun eigen ondernemingsplan van 3 augustus 1992 niet eens zelf gepland. Ik vermoed dat de regering zal beslissen dit project eerst ten gronde te evalueren. De Lijn zal voor dit project haar verantwoordelijkheid moeten opnemen. Als er geen geld voor bijkomt, zullen zij ergens anders besparen. De realiteit is dat wij morgen zullen worden geconfronteerd met de afschaffing van lijnen in het streekvervoer. Wij verwijzen hiervoor naar de situatie van de NMBS op dit ogenblik. Om deze en andere redenen is Punt aan de Lijn niet te verdedigen.

Mijnheer de voorzitter, verkeer en openbare werken moeten maximaal worden geherorieënterd. De engagementen die België in Rio heeft genomen, zullen ook door het Vlaamse Gewest moeten worden waargemaakt. Dat betekent dat dit enkel kan door het reduceren van het aantal autokilometers. De huidige begroting biedt hiervoor geen enkele mogelijkheid. Dit werd bij de aanpassing van de begroting voor 1992 reeds vastgesteld. In de begroting voor 1993 vinden wij evenmin hierover iets terug. Er moet meer worden geïnvesteerd in langzaam verkeer en openbaar vervoer, waardoor het aantal autokilometers wordt gereduceerd. De Vlaamse regering moet trouwens binnenkort alternatieven aandragen, vermits in november 1992 in de nationale regering werd beslist verschillende werkgroepen op te richten, waarvan de coördinatie door mevrouw Onkelinx en het aspect transport

door minister Coëme zullen worden waargenomen. De bedoeling is het voorleggen van concrete actieplannen voor het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Indien wij van oordeel zouden zijn dat deze zaak ons niet aanbelangt, zullen we op zeer korte termijn met vele problemen geconfronteerd worden. Uw begroting gaat in de richting van het opvoeren van het aantal autokilometers, wat tegenstrijdig is met deze doelstelling. Het zal zeer moeilijk zijn deze problematiek in een aantal actieplannen te vertalen om de geplande vermindering van 5 percent CO₂-uitstoot te bereiken. Op dat terrein is nog zeer veel werk aan de winkel. Op korte termijn zal het Vlaamse Gewest geconfronteerd worden met actieplannen op dat terrein en dan pas zal de kat op de koord komen.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik verontschuldigd collega Van Dierden die wegens gezondheidsredenen niet aanwezig kan zijn, ook al is hij als lid van de commissie gerechtigd onze partijstandpunten in zijn totaliteit uiteen te zetten. Het weze mij toegelaten een paar deelaspecten te behandelen, die vooral minister Sauvens aanbelangen. Spijtig genoeg is hij op dit ogenblik niet aanwezig.

Een eerste probleem is het programma 63.3, waarin voor de luchthavens Antwerpen-Deurne en Oostende kredieten werden uitgetrokken. Bij de commentaar lezen wij : Vooreerst het dekken van een exploitatiedeficit van 67,2 miljoen frank en een investeringsprogramma voor de aanleg van een rolbaan naar de industriezone van ongeveer 150 miljoen frank. Einde citaat. Begin dit jaar werd een begin gemaakt met de verplaatsing van het ILS. Dit moest heel snel gebeuren, nog vóór 1 januari 1993, want dat was een Europese eis.

Nochtans was in het krachtlijnenprogramma en de prioriteiten van de Vlaamse regering begin dit jaar duidelijk bepaald dat het belang van de regionale luchthavens zal worden geëvalueerd in samenhang met de an-

dere transportmodi en de milieu-impact.

Aangaande de geluidshinder werd gesteld, dat aandacht zou worden besteed aan het vrijwaren van stiltegebieden en aan de bestrijding van geluidsoverlast afkomstig van het verkeer.

Van enige ernstige evaluatie was nochtans geen sprake. De optie van de regering werd met een MER onderbouwd, maar daaruit blijkt dat de haalbaarheidsanalyse voor de luchthaven van Oostende aantoonde dat zelfs met toepassing van diverse scenario's van tariefverhoging en/of trafiektoename een break-even-situatie in 1996 niet haalbaar is. Een evenwicht kan dus nooit worden bereikt en een idealistisch, optimistisch scenario waarbij een verdubbeling van de vrachtomzet werd voorgesteld, heeft nog een negatieve cash-flow van meer dan 3 miljoen frank en een negatief bedrijfsresultaat van 54 miljoen frank. Ook de sterkte/zwakteanalyse geeft weinig reden tot optimisme, zelfs op lange termijn ; En toch wordt geïnvesteerd, tegen beter weten in.

Agalev vraagt zich af waarom nog langer tientallen miljoenen frank per jaar in deze bodemloze put worden gestort. Inderdaad, de Oostendse luchthaven vertoont een totaal negatieve balans. In dat verband denk ik aan het volgende. Ten eerste, voor het ILS, een nationale materie, waarvoor de infrastructuur regionaal wordt betaald, is geen kosten/batenanalyse gemaakt. Eigenlijk is dat logisch, want voor de maximum dertig landingen per dag zijn geen modern ILS noch twaalf luchtverkeerleiders nodig. Waarom een MER, dat de verspilling nogmaals bevestigt ?

Ten tweede, het ILS deed de landingshoek van 3,3 percent verschuiven naar 2 percent en was er de oorzaak van dat meer dan tienduizend personen, verenigd in plaatselijke actiegroepen, hun handtekening plaatsten om de milieuhinder en het gevaar voor de omwonenden te kunnen indijken. Niets mocht echter baten. Een vliegroute 32 meter boven een dichtbevolkte school kan dus, want

Maertens

de luchthaven was er eerst ! Een typisch voorbeeld van de discussie over de kip en het ei.

Ten derde, Oostende is in feite een luchthaven voor palliatieve zorgen — om aan oude machines landingsrechten te geven die ze nergens meer krijgen in West-Europa. Af en toe valt bij de landing ook een stukje naar beneden. Ter plaatse worden deze toestellen dan snel opgelapt.

Ten vierde, courierbedrijven willen in Oostende niet investeren aangezien de luchthaven qua uitrusting deze bedrijven niet aankan. Bovendien ligt in ons klein landje alles zo dicht bij Brussel. Wanneer dan wordt gepocht voor de zogenaamde luchthavengebonden industrie, dan vraag ik mij af of hiermee slopings- en oplapbedrijven worden bedoeld of eerder luchthavengebonden industrieën zoals in Zaventem. De GOM-West-Vlaanderen speelt daar snel op in om even snel een stuk industrieterrein aan te leggen. Hoeveel luchthavengebonden industrieën zullen er zijn over drie jaar ? Geen enkele, vermoed ik.

Volgens Agalev moet de luchthaven van Oostende voor de volgende redenen openblijven. Ten eerste, omwille van het axioma dat Vlaanderen een eigen luchthaven moet hebben. Dat is een eng nationalistisch standpunt dat de economische realiteit totaal over het hoofd ziet. Niet voor niets werd geoordeeld dat de luchthaven van Oostende niet over een speciale veterinaire inspectiepost moest beschikken. Deze werd er in extremis toch aan toegevoegd, enkel om plezier te doen.

Ten tweede, omwille van de achterpoortjes die Oostende biedt, waarlangs bijvoorbeeld dit jaar nog 1 miljoen liter kerosine kon verdwijnen en langs waar het geld en de dure wagens van Mobutu kunnen opstijgen. Hetgeen in Zaventem niet meer kan of mag uit veiligheidsoverwegingen, is in Oostende nog wel mogelijk. Misschien is dit slechts het topje van de ijsberg.

Een derde reden is misschien dat de

luchthaven snel moet worden gesaneerd om later te kunnen privatiseren met gemeenschapsgeld.

Agalev kan de kredieten voor de Oostendse luchthaven niet goedkeuren. Het is immers een bodemloze put. Bijgevolg wenst Agalev de sluiting van de luchthaven op termijn, alsook de reconversie van de huidige industriële of personeelsomkadering naar zacht kusttoerisme.

Gefaseerde ombouw en herplaatsing van de aanwezige arbeidsplaatsen kan op termijn naar dit zachte toerisme of naar milieuvriendelijke ondernemingen. Wij willen een groen reconversieplan koppelen aan het leefbaar maken van de omliggende woongebieden, want met de uitbreiding van de luchthaven is dat onmogelijk.

Als Oostende wil blijven bestaan, moet de luchthaven verdwijnen. In die optiek zijn de uitgetrokken begrotingsmiljoenen een totale verspilling en zullen wij de begroting niet goedkeuren.

Een ander probleem in deze regio is de lijn 73, bij ons de Westhoek-express genoemd, omdat het de enige lijn in West-Vlaanderen is die nog niet geëlektrificeerd is. Toch is deze elektrificatie dringend nodig. Wij kennen de mooie ambities van het Star 21-plan, waarbij wordt verwacht dat de globale mobiliteitsbehoefte inzake personenvervoer van heden tot 2020 met 35 percent zal toenemen. Op ecologisch, sociaal en economisch vlak zal ernstige schade worden toegebracht indien de mobiliteitsgroei aan de trein voorbijgaat. Men verwacht ook dat de huidige vraag naar treinvervoer met minimum 50 percent zal toenemen. Dat is tot op dit ogenblik voor de Westhoek nog dode letter, met uitzondering van wat aanpassingswerken. Hoe langer hoe meer inwoners van de Westhoek nemen de wagen tot Brugge of zelfs tot Brussel omdat onze Westhoek-express oncomfortabel en traag is, en geen vlotte aansluitingen biedt. Alle collega's parlementsleden uit die regio zullen dat bevestigen. Wanneer we daarnaast de aankondiging leggen dat er 70 of 170 stations of opstap-

plaatsen zullen worden afgeschaft, terwijl er voor de TGV wèl investeringen komen, is het voor de groenen duidelijk dat de regering wel de centen, maar niet de wil heeft om aan het verkeersprobleem iets fundamenteels te veranderen voor de gewone reiziger.

Een elektrificatie van de lijn 73 zal in grote mate de lijn 50, Oostende-Brussel, ontlasten en als die lijn dan nog tot Duinkerke kan worden doorgetrokken, de sporen liggen er trouwens, is de aansluiting van Brussel met de Chunnel te Calais verzekerd over meer dan één lijn. Een stuk Europese integratie kan hier worden gerealiseerd, zowel voor personen- als voor goederenvervoer. Dit kan een zeer rendabele lijn worden. Agalev brengt hier duidelijk de vraag van alle Westhoek-parlementsleden naar voren en steunt ze vanzelfsprekend.

Anders ligt onze visie op de aansluiting van de A 18 tussen Veurne en Ghyvelde. Een eerste probleem is, dat de A 18 aan de Westhoek eigenlijk werd opgedrongen. Wij hebben die nooit gevraagd ; wij hadden veel liever een degelijke lijn 73 gehad. De miljoenen frank die in de A 18 zijn geïnvesteerd, hadden de lijn 73 tot een prachtige verkeersader kunnen uitbouwen. Maar neen, men wilde een snelle aansluiting met Calais, die volgens de statistieken nu al oververzadigd zal zijn, terwijl de A 18 nog niet eens is voltooid.

Het grote verkeersprobleem te Veurne-Adinkerke moet nochtans snel worden opgelost, dat is zeker. Maar, voor Agalev hoeft dat niet per se via de aansluiting met Ghyvelde, want u weet zeer goed dat eerst het tracé werd getekend en daarna pas een MER werd opgesteld om de Moeren en de Cobourghuinen toch nog een beetje te sparen. Men had eerst een MER moeten laten uitvoeren om daarna een tracé uit te tekenen. De combinatie van de A 18 en de lijn 73 in het knooppunt Veurne-De Panne is een schoolvoorbeeld van het gebrekkige vervoerbeleid in dit land. Achteraf blijkt dat men het eigenlijk anders had kunnen doen. Wij kunnen, zelfs niet met enige goede wil of

Maertens

als constructieve oppositiepartij, onze goedkeuring hechten aan een begroting die een dergelijk beleid uitwerkt.

Een derde Westhoekprobleem is, net zoals in Zuid-Limburg, de wijze waarop De Lijn de korte vervoerstrajecten aanpakt in de landelijke gebieden. De gekende Belbus-projecten zijn van start gegaan tussen Veurne en Roesbrugge en in Zuid-Limburg tussen Sint-Truiden en Borgworm. De evaluatie van dit project is buitengewoon positief. Het aantal reizigers per rit ligt gemiddeld rond de 25, terwijl het aantal ritten per dag rond de 12 ligt, waar op de afgeschafte vroegere lijnen het aantal reizigers gemiddeld rond de 5 en het aantal ritten per dag rond de 4 lag. Dit is een duidelijke verbetering van het openbaar vervoer, waarbij Agalev durft te beweren dat het een voorbeeld is van groene verkeersideologie.

Wat blijkt nu echter? Spijts de goede resultaten beschikt De Lijn voorlopig niet over voldoende middelen om snel een tweede en derde belbusproject in te richten. Toch zijn er in de Westhoek twee projecten, namelijk Diksmuide-Veurne en Roesbrugge-Poperinge, die blijkens de peilingen nóg meer rendabel en nóg dringender zijn. Ware het dan niet goed daaraan in het nieuwe beheerscontract de nodige aandacht te besteden? (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik vraag de aandacht van de minister van Openbare Werken voor drie punten. Vooraf wens ik de minister te zeggen dat er in zijn beleid toch heel wat positieve elementen te vinden zijn, zoals bijvoorbeeld zijn aanpak van beleidsontwikkeling en de planning.

Een eerste domein betreft de keuzen die wij in de begroting terugvinden met daarbij voorop de wegen. Er zijn heel wat projecten gepland, ter afwerking van vroeger gestarte

werken. Ik vraag in deze Vlaamse Raad bijzondere aandacht voor de N 42. Ik meen dat men hier de kans op een verfijning en actualisering van het Vlaams beleid schromelijk onbenut laat. Ik heb in de commissie zeer scherp aan de orde gesteld dat het enige argument voor het realiseren van dit deel van de N 42 niet kan zijn dat het de afwerking is van een vroeger gestart project. Het huidige project vraagt een investering van 40 miljoen frank in 1993 en van 130 miljoen frank in 1995. Dit is wel een voorbeeld van een project dat volgens ongeveer alle criteria, die wij samen onderschrijven, ongewenst is. Wij moeten hier durven anders beslissen, te beginnen met de schrapping van de kunstwerken waarvoor 40 miljoen frank is ingetrokken in het programma voor 1993.

Een ander punt betreft de fietspaden. Er is daarvoor reeds heel wat gedaan in het verleden. Er is ongetwijfeld een aanzet tot een geïntegreerd beleid. Andere sprekers waren het echter met mij eens dat er in 1993 onvoldoende aandacht wordt besteed aan de fietspaden. Oost-Vlaanderen krijgt 127 miljoen frank. Ik geef dit als voorbeeld. In totaal gaat het over 240 kilometer aanleg en onderhoud. Ook hier laat men een kans voorbij gaan om meer te investeren en om bij te dragen tot de veiligheid en de leefbaarheid van het verkeer.

Ten derde is er het onderhoud van de wegen. Mijnheer de minister, u hebt initiatieven genomen in dit verband. U krijgt heel wat telefoontjes over het onderhoud van onze wegen, de fietspaden inbegrepen. Elkeen hier zal wel weten waarom. Ik heb er geen idee van, en misschien wel niemand, hoeveel het onderhoud van onze wegen per jaar kost. Hoeveel zal hieraan in 1993 worden besteed? Graag had ik daarover van u een benaderend cijfer gekregen. Ik moet u toch en nogmaals zeggen dat het onderhoud van onze wegen ontoereikend is, niet alleen inzake veiligheid, maar ook en vooral inzake netheid. Wij scoren, op internationaal vlak, zeer laag. Het volstaat de grens over te steken, in gelijk welke richting, om zich daarvan te vergewissen. Het is

onwaarschijnlijk wat er bij ons gebeurt. Dat heeft natuurlijk veel te maken met het irrationeel gedrag van de weggebruikers, maar ongetwijfeld ook met het gebrek aan toezicht op degenen die de vervuiling veroorzaken.

Dit probleem houdt trouwens in grote mate verband met de organisatie van de verantwoordelijke diensten op het niveau van de districten.

Wij kunnen ons evenwel niet veroorloven onze wegen in een dergelijke toestand te laten. Ter zake worden te weinig inspanningen geleverd, hetgeen volgens mij niet het gevolg is van budgettaire problemen.

Inzake de waterwegen en de havens, en specifiek in verband met de Gentse havens werden bepaalde projecten gepland, waarvan de belangrijkste zeker niet vóór 1994 maar misschien wel in 1995 zullen starten, zoals het project voor het Kluisendok. De grotere projecten zullen a fortiori nog later worden uitgevoerd.

Voor de Gentse haven werd weinig gepland. In 1993 zou het, tenzij ik mij vergis, gaan om ongeveer 620 miljoen frank. In vergelijking met Oostende ligt het bedrag nauwelijks hoger. En, evenals in verband met de luchthaven van Oostende kunnen wij ons afvragen of het in alle opzichten verantwoord is fors te investeren in een haven die op een dergelijke plaats is gelegen. Deze stad heeft van nature een andere strategische roeping. Maar ik wil hierover nu niet uitweiden.

Zowel inzake de Gentse haven als in verband met de andere havens met beheersautonomie — dus bijvoorbeeld niet inzake Nieuwpoort — maakt men zich zorgen over het budgettaire procédé dat ertoe strekt de aard van het financieringssysteem te veranderen. Immers, door de financiering van havenwerken via toelagen van het Vlaamse Gewest te laten gebeuren kunnen de havens met beheersautonomie het aanzienlijke bedrag van de BTW, ongeveer 370 miljoen frank, recupereren. Dat geeft aanleiding tot ongerustheid omdat zulks van de havens een voorfinan-

Van Hooland

ciëring vereist en de toelagen pas later zullen worden uitgekeerd. Bovendien vraagt men zich af of het wel de moeite loont. Uitgedrukt in cijfers gaat het om een bedrag van 1,9 miljard frank dat van artikel 73 naar artikel 63 wordt verschoven, wat 370 miljoen frank BTW vertegenwoordigt. Finaal gaat het voor het Vlaamse Gewest over een bedrag van 161 miljoen frank. Loont dat de moeite, want het beheer van de daarbij betrokken havens kan hierdoor ernstig worden verstoord en ook zeer grote praktische problemen kunnen rijzen, zo vrezende de betrokken middelen.

Mijnheer de minister, een tweede domein betreft de financiën. In verband met de financieringsproblemen heeft u de aanwerving van een financiële manager vooropgesteld. Welke functie zal hij vervullen? Welke bevoegdheden zal hij hebben en welke verantwoordelijkheden zal hij dragen?

Ik heb er reeds op gewezen dat zuinigheid een belangrijke bron van inkomsten kan zijn. Om die reden — en ook andere — zijn geschikte procédés op het vlak van veiligheid en verkeersleefbaarheid aangewezen, bepaald met betrekking tot de ronde punten. Alle deskundigen zijn het er op dit vlak over eens dat ronde punten veel voordelen bieden.

De heer V. Vautmans : U zegt dat alle deskundigen het daarover eens zijn. Ik denk evenwel dat er bij de deskundigen veel meer tegenstanders dan voorstanders van ronde punten zijn.

Trouwens, wanneer men s'avonds de Montgommerysquare oprijdt zet men zijn blik op oneindig, zijn verstand op nul en tracht men er zonder kleerscheuren af te rijden. Dat is een typisch voorbeeld van de voor- en de nadelen van een rond punt.

De heer R. Van Hooland : U spreekt over het rond punt van de Montgommerysquare, maar ik spreek enkel over verkeerstechnisch goede ronde punten, waaraan wij onze voorkeur dienen te geven.

De heer V. Vautmans : Als burger-

lijk ingenieur gespecialiseerd in wegenbouw ga ik daar absoluut niet mee akkoord.

De heer R. Van Hooland : Zoals er twee soorten ronde punten zijn, zijn er misschien ook twee soorten ingenieurs! We mogen toch niet uit het oog verliezen dat België wat het aantal verkeersslachtoffers betreft helaas slecht scoort : 2000 doden en 86.000 gewonden, waarvan 17.000 zwaargewonden. Een procédé is volgens mij optimaal als het voldoet aan de eisen inzake doorstroming, veiligheid en leefbaarheid.

Ik verwijs naar enkele conclusies uit Groot-Brittannië, een land waar de ronde punten een algemeen verschijnsel zijn. In een bepaalde referentieperiode daalde het aantal ongevallen met letsels op de kleine ronde punten met 34 procent. Op grotere en snellere roundabouts — u heeft ze al gezien op de highways, dicht bij Londen en elders — daalde het aantal ongevallen met lichtgewonden met 50 procent en het aantal ongevallen met zwaargewonden met 62 procent. Niet alleen onbemande radar-toestellen, maar ook de ronde punten zijn een vorm van preventief veiligheidsbeheer voor relatief weinig geld, mits correct gebruikt en aangelegd natuurlijk.

Een derde en apart punt is van meer formele aard. Het is jammer dat de Vlaamse administratie gedurende jaren de produktiviteitstoetsing niet heeft toegekend aan 36 ingenieurs, ex-wegenfondsen, louter wegens formele bezwaren. Gelukkig is dit probleem nu opgelost, maar het had er niet mogen zijn om te beginnen. Precies dit soort problemen ergert de ambtenaar en de burger.

Het beleid van minister Sauwens is efficiënt en innoverend. Het getuigt van continuïteit. We kunnen gerust spreken van een consequente beleidsuitvoering, iets waar de overheid nogal gemakkelijk last mee heeft. Meestal blijft het bij goede voornemens. Het Vlaamse gewest is met succes partner in veel lokale en subregionale programma's.

Ik denk meer bepaald aan het part-

nership voor het verkeerscirculatieplan in Brugge, dat een succes is geworden dank zij de medewerking van u en het Vlaamse Gewest. Brugge is zowel wat de aanpak als wat de resultaten betreft, een uniek voorbeeld. Het project zou nog subliemer zijn geweest — zelfs een voorbeeld van beleidsexperiment op wereldniveau — mocht men vooraf meer metingen hebben gedaan.

De herstructurering is ook de Vlaamse Vervoersmaatschappij zeker en vast ten goede gekomen. Iedereen die er van ver of van dichtbij mee te maken heeft, kan dat vaststellen. Er is voelbare zorg voor de kwaliteit en voor de klant. Dat mag ook eens vanop dit spreekgestoelte worden gezegd. Toch vertoont het openbaar vervoer in Vlaanderen hier en daar nog wat zwakheden, onder meer en vooral omdat het geen sluitend systeem is. Dat is de reden waarom sommigen, die vaak het openbaar vervoer genegen zijn, het toch de rug toekeren. Men moet maar eens uit de omgeving van Gent naar de rand van Brussel reizen met ons openbaar vervoer om zich daarvan te vergewissen. Ik maak even een vergelijking. Een Mercedes en een Lada zijn allebei auto's, maar het systeem van de Mercedes is superieur omdat het kleinste onderdeel van dezelfde kwaliteit is als het belangrijkste. Voor het openbaar vervoer kunnen we zeker niet spreken van een superieur systeem, ondanks de grote inspanningen en belangrijke investeringen. Het is jammer. Sommigen wijten de tekortkomingen aan de staatshervorming, niets is minder waar. Ingevolge de staatshervorming werden de structuren performanter en is de aanpak van de vraag en de problemen directer. Ik stel echter wel vast dat het — zoals altijd — moeilijk is om tegelijk de decentralisering en een geïntegreerd beleid en beheer te voeren. Structureren en herstructureren heeft steeds te maken met differentiëren en integreren. Na de staatshervorming hebben sommigen alleen maar de neiging om te differentiëren en de bevoegdheden te lokaliseren waar ze thuishoren, terwijl ze voorbij gaan aan de integratie die daar noodzakelijk behoort. Als we objectief willen zijn,

Van Hooland

moeten we dus erkennen dat het met die integratie bijvoorbeeld op het domein van het openbaar vervoer als systeem nog niet goed zit, maar dat is niet te wijten aan de staats Hervorming.

Mijnheer de minister, wij missen een goede overlegstructuur en een netwerk om dit nieuw structureel geheel effectief en efficiënt te laten werken op het vlak van het openbaar vervoer.

Mijnheer Denys, misschien spreek ik over deze zaken een beetje te vlug voor u. Ik bied u hiervoor mijn verontschuldigen aan. Mijn spreektijd is echter beperkt. Ik ben natuurlijk bereid u nadere en bescheiden uitleg te verschaffen, al heb ik vooralsnog geen ministeriële bevoegdheid inzake deze materie.

Hoe dan ook, iedereen is het erover eens dat wij meer wensen te realiseren met de beschikbare middelen. De mobiliteitscel werd in oktober samengesteld, doch ik weet niet over welke kwalificaties het personeel van deze cel beschikt, al neem ik aan dat het bekwame personen zijn. U moet nochtans toegeven, mijnheer de minister, dat de geschikte beleidsondersteunende structuur lang op zich laat wachten. Ik verwijt u dit niet. Trouwens de vroegere mobiliteitscel was een nuttige voorloper van de ondersteunende structuur.

Wij moeten over een gerichte, efficiënte ondersteunende structuur beschikken, die via professionele analyse van het beleid en een evaluatie van de resultaten, moet leiden tot een betere beheersing van de beleidsvoering op het gebied van het openbaar vervoer.

Ik wens de beide ministers succes met hun beleid. Ik hoop dat de opmerkingen die ik heb gemaakt aangaande de vernieuwingen in beleid en beheer, hen niet zijn ontgaan. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de

minister, collega's, ik zal mijn uiteenzetting in telegramstijl moeten houden aangezien mijn spreektijd beperkt is.

De voorbije maanden ben ik met de commissie voor Openbare Werken en Vervoer herhaaldelijk op het terrein geweest, wat ons de gelegenheid gaf het gevoerde beleid proefondervindelijk te testen en een aantal merkwaardige besluiten te formuleren.

In een uitgebreid rapport, dat naar aanleiding van een aantal hoorzittingen door de commissie voor Openbare Werken en Vervoer werd gepubliceerd, werd het belang van de havens in de verf gezet.

Bij deze gelegenheid wil ik u enkele cijfers meedelen. Binnen de regio van onze vier havens verloopt 95 procent van de volledige goederenstroom van de gemeenschap. 70 procent hiervan wordt door het spoor voortgebracht, 60 procent door het vervoer via pijpleidingen en meer dan 40 procent door het wegvervoer. Onze zeehavens verwerken jaarlijks ongeveer 850 miljoen ton goederen, dit is meer dan de helft van de goederenopslag in alle havens van de twaalf lidstaten van de EEG samen.

Het goederenvervoer draagt voor 7 procent bij tot het bruto nationaal produkt. Eén derde hiervan is afkomstig van de zeehavens. Deze gegevens bewijzen dat onze zeehavens de hoeksteen vormen van onze economie en dat wij ze bijgevolg moeten blijven koesteren.

Wanneer wij deze cijfers toetsen aan de nood aan investeringen voor de periode tot 2010, merken wij dat al onze havens samen voor 170 miljard frank aan prioritaire investeringen plannen.

20 miljard frank is ingeschreven voor de havenbesturen zelf. Bijgevolg rest er 150 miljard frank, of een gemiddelde van 10 miljard frank per jaar, voor het Vlaams Gewest.

Ik wil deze cijfers onder uw aandacht brengen om u te doen nadenken over de wijze waarop wij alles in de toekomst zullen financieren. Het is goed

dat eenieder, die in een stad leeft die een haven binnen haar muren uitbouwt, pleit voor de noodzakelijke investeringswerken. Het is ook goed om ons in deze Raad te bezinnen over de manier waarop we deze enorme opdracht kunnen uitvoeren.

Ik meen dat de cijfers die voorliggen, gehaald moeten worden. De vraag is alleen hoe ?

De minister van Openbare Werken, die momenteel jammer genoeg afwezig is, heeft naar aanleiding van de schoktherapie die hij voor Antwerpen voorstelde, ook aangekondigd dat het decreet over de beheersvorm van de Vlaamse havens tegen de zomer zou kunnen worden besproken in de commissie. Ik had gehoopt dat dit iets vroeger zou gebeuren. Ik had zelfs verwacht dat we hiermee niet zo lang na Nieuwjaar zouden kunnen beginnen.

De minister koppelde hieraan een manier van financiering die hij Portfin noemde, een constructie die enige gelijkenis vertoont met Aquafin, de door ons zo besproken en in twijfel getrokken formule.

Mijnheer de minister, ik ben blij dat u opnieuw aanwezig bent. Onze fractie is er geen voorstander van dat u voor de havens een soortgelijke constructie wil opleggen.

Het is in ieder geval duidelijk dat ook wij zoeken naar een middel waardoor de belangrijkste noden inzake haveninvesteringen kunnen worden gelienigd door het Vlaams Gewest.

Mijnheer de voorzitter, ik haast me om nog twee specifieke aspecten aan mijn uiteenzetting toe te voegen.

Het eerste is een oud zeer. Het gaat om de Never Ending Liefkenshoekstory. De minister heeft zich veroorloofd om van de problemen rond de Liefkenshoektunnel gebruik te maken om tolheffingen in de Kennedytunnel aan te kondigen, waarmee hij zijn begroting bijkomend wil stijven.

Mijnheer de minister, ik vrees dat u niet alleen van mij maar ook van velen die niet tot mijn fractie behoren een njet op het request zal krijgen.

Beysen

Het gaat niet op om alleen Antwerpenaars en degenen die Antwerpen in en uit willen te belasten met een extra tolheffing.

Er is uiteraard een enorm probleem met betrekking tot de exploitatie van de Liefkenshoektunnel. U moet dit probleem op de geëigende manier oplossen. Dit wil zeggen dat de overheid moet leren haar verbintenissen van meet af aan na te leven. Punt aan de lijn.

Meer wil ik hierover niet zeggen, want ik wil het nu hebben over Punt Aan De Lijn.

Dit is een ander dossier, waarover de regering dringend een definitieve beslissing zou moeten kunnen nemen.

Met de commissie hebben wij dit project bezocht en iedereen was ervan overtuigd — op één lid na — dat Punt aan de Lijn een unieke kans is voor de toekomstige ontwikkeling van het openbaar vervoer in de regio Antwerpen. De ligging is optimaal te noemen. Bovendien zullen oude bedrijfsterrains, zoals deze van General Motors, niet zo vaak worden aangeboden. Dit is een unieke kans die moet je dan ook grijpen. Ik ben van mening dat de regering zich niet te krenterig mag opstellen. Dit vergt een grote financiële inspanning, zowel van de regering als van De Lijn. Men mag daarbij toch ook niet vergeten dat 38 procent van de inkomsten van De Lijn worden gegenereerd in de Antwerpse regio. Hier ligt een kans die zich geen tweede maal zal voordoen om de structuur van De Lijn in Antwerpen rond een exploitatie te centraliseren met enorme toekomstmogelijkheden voor de uitbating van de bus- en tramlijnen. Bovendien zijn er enorme mogelijkheden om de ontlasting van het vervoer in de binnenstad te kunnen realiseren op heel korte termijn.

De regering moet hier volgens mij blijk geven van visie op de ontwikkeling van het openbaar vervoer. Ik zou heel teleurgesteld zijn mocht in de eerstvolgende dagen een beslissing worden genomen die niet in de rich-

ting gaat zoals ik ze hier heb bepleit. Ik ben ervan overtuigd dat dit een belangrijke stap is en dan niet alleen voor de uitbouw van het openbaar vervoer in het Antwerpse. Dit kan eigenlijk een voorbeeld zijn van hoe verdere uitbouw van het openbaar vervoer in Vlaanderen zou moeten worden bekeken,

De heer H. Schiltz : Ik juich het laatste deel van uw uiteenzetting toe.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik heb een paar vragen en een paar opmerkingen.

Ten eerste, wat het Openbaar Centrum voor de Wegenbouw — een Vlaams-Waals instituut met middelen waaraan de gewesten een bijdrage leveren maar waarbij er ook bijdragen van de aannemers komen — betreft. Leverde het onderzoek enig resultaat betreffende het gebruik van slakken-scories in de wegenbouw? Wat is hiervan het nut of welke schade kan het aanwenden ervan inhouden?

Ten tweede, wij hebben grote verwachtingen in het door u gelanceerde meerjarenplan voor de wegen. Het zou nuttig zijn moest de commissie per 1 januari 1993 kunnen weten wat er nu van dit driejarenprogramma — waartoe het jaar 1992 de aanloop was — terecht is gekomen. Wat is er reeds vastgelegd?

Ten derde, aan 38 ingenieurs ex-wegenfondsen, die naar het departement van Openbare Werken overkwamen, worden sinds 1989 de rechtmatige vergoedingen onthouden. Die worden wel aan de andere ingenieurs, die reeds van tevoren van het departement deel uitmaakten, uitbetaald. Ter zake hebben wij met collega's uit verschillende fracties een amendement bij het programma-decreet ingediend. Het probleem werd in deze commissie en in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden besproken. De ministers, die wij tot nu toe hebben gehoord, stonden er positief tegenover. Ik neem aan

dat dit amendement op vrijdag 18 december zal worden aangenomen, zodat de Vlaamse regering de wettelijke basis heeft om de uitbetaling te verzekeren. U weet dat het Rekenhof zich, om formele redenen, tegen de uitbetaling had verzet.

Een vierde en laatste punt betreft de begrotingsbegeleidende maatregelen met betrekking tot het privaat gebruik van het domein van wegen en waterwegen, het verlenen van subsidies voor laad- en losinstallaties en de concessie voor ingebruikneming van openbaar domein.

Mijnheer de Minister, het is u bekend dat, toen dit gedeelte in de commissie ter sprake kwam, de bespreking van de begroting reeds al de tijd in beslag genomen had en de tijd om dit gedeelte te behandelen, ontbrak. Ik verwijs naar bladzijde 89 van het ontwerp van decreet waar de Raad van State afraadde dit gedeelte samen met de begroting te behandelen.

Bij nader toezicht hebben wij geen goed programmadecreet goedgekeurd in de commissie. Sta mij toe dit met enkele punten aan te tonen.

Artikel 37 handelt over het privaat gebruik van het domein en van de wegen die aan de overheid toebehooren.

Artikel 47 handelt echter over het privaat gebruik van het openbaar domein. Er is een contradictie tussen beide, minstens in het woordgebruik.

In artikel 40 staat en ik citeer : de aangelanden kunnen vrijgesteld worden van retributie voor het gebruik van een deel van het domein van de overheid. Einde citaat.

Ik heb ter zake verschillende auteurs geraadpleegd. Het spreekt voor zich dat, als bijvoorbeeld de wegen langs kanalen geen openbare wegen zouden zijn, het toch dikwijls wegen zijn die destijds werden aangelegd toen de kanalen werden gegraven; dit om de aangelande eigendommen te ontsluiten. Thans een retributie vragen en, zoals voorzien in het ontwerp, een vergunning voor het gebruik van deze wegen eisen, dat kan natuurlijk niet. Ik beschik ter zake over een

De Seranno

paar arresten maar ik zal ze niet voorlezen.

Via artikel 42 kan de Vlaamse regering anderzijds tot 80 percent subsidie geven voor het oprichten van de basisinfrastructuur. Subsiëren is belangrijk. Maar wanneer het Vlaams Gewest 80 percent van de kosten betaalt, dan is het beter dat de overheid deze infrastructuur op haar eigen dommen zelf uitvoert.

Een paar jaar geleden werd er een wetsvoorstel in de zin van onderhavig ontwerp ingediend. De commissie heeft het toen echter niet grondig besproken.

In verband met de concessies wil ik u waarschuwen voor misbruiken, en ik weeg hier mijn woorden. Er zijn immers een aantal concessionarissen die op strategische plaatsen langs de waterwegen, bijvoorbeeld op plaatsen die uitgeven op gemeentewegen, hun concessie zelf niet gebruiken maar hun monopolie behouden, louter om bij eventuele aanbesteding voor belangrijke bouwwerken concurrentie te vermijden van andere aannemers. Dit is de realiteit. Het begrip concessie wordt normaal gebruikt wanneer bedoeld wordt het in concessie geven van openbare diensten op een openbaar domein. We denken hierbij spontaan aan de spoorwegen, de busdiensten en andere openbare dienstverleningen. Dat is echter hier niet van toepassing.

Onroerende goederen van het openbaar domein hebben een uitzonderingsstatuut omwille van hun bijzondere bestemming. Niemand kan een recht op deze goederen verkrijgen dat onverenigbaar is met het openbaar gebruik. In beginsel zijn onroerende goederen onvervreemdbaar. Ze kunnen in de regel verkocht noch verhuurd worden.

Wanneer men dit wel doet is het aangewezen dat de wetgever hiertoe de modaliteiten vastlegt.

Wanneer het om publiek domein gaat, komt het niet toe aan de regering om te bepalen in welke vorm het openbaar domein eventueel in concessie wordt gegeven.

Ik herhaal nog eens dat concessies het publiek gebruik van het openbaar domein niet onmogelijk mogen maken.

Mijnheer de minister, ik vraag dat u de uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse regering aan de Vlaamse Raad zou voorleggen. Ik waarschuw nogmaals voor misbruiken vanwege concessiehouders.

Mijnheer de voorzitter, het voorgaande bewijst nogmaals dat gedachten van programmadecreten, die niets met de begrotingsmaatregelen te maken hebben, niet aan de begroting zouden mogen worden gekoppeld. Zulks opdat de Vlaamse Raad tijd zou hebben om deze problematiek rustig te bespreken.

De voorzitter : De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, het tijdsbestek dat ons wordt toegemeten laat toe slechts enkele concrete vragen te stellen aan de bevoegde ministers.

Minister Kelchtermans heeft de laatste tijd enkele markante ideeën gelanceerd die vanzelfsprekend tijdens dit debat de nodige aandacht zullen krijgen. Ik betreur het dat de minister niet enkele weken vroeger het ei van Columbus heeft ontdekt voor de oplossing van al deze problemen. Dan hadden we tenminste in de commissievergaderingen van gedachten kunnen wisselen en moest het gesprek over de verschillende standpunten niet via de pers gebeuren.

Wat de Vlaamse havens betreft, denkt de minister onder andere aan een nieuwe vorm van financiering. Er werd zelfs al een nieuwe naam gesuggereerd : **Portfin**. De heer Beysen heeft er daarnet al naar verwezen. Dit heeft ongetwijfeld voor gesprekstof gezorgd binnen de Vlaamse havenkringen en ook voor heel wat vragen. Wat bijvoorbeeld met het behoud van de zelfstandigheid van de havens ? Hoever gaat de nagestreefde eenvormigheid ? Welke bevoegdheden heeft een eventueel overkoepelend orgaan in het havenbeheer ?

Wat met de participatie van het gewest in de haven van Zeebrugge ? Wat met de eventuele particuliere inbreng in de financiering en met welk statuut ? Hierbij verwijs ik naar de eerder smakeloze vertoning die op dit ogenblik in een van de havens aan de gang is tussen twee particuliere havengebruikers. Het sterkt ons in de overtuiging dat de vertegenwoordiging van particulieren in bestuursorganen van havens niet echt wenselijk is. Misschien kan de minister vandaag reeds een tipje van de sluier oplichten.

Vanzelfsprekend blijft ook de eeuwige vraag naar de stand van zaken in de bespreking over de Waterverdragen. Enkele weken terug, tijdens de vergadering van de Interparlementaire Beneluxraad vroeg ik, in aanwezigheid van de federale overheid, naar een positieve daad vanwege Nederland. Gezien de wil, ook van de Nederlanders, om tot een overeenkomst te komen tijdens de zomer van 1993 ; gezien de wil van Vlaanderen om aan zijn verplichtingen inzake de WVO-vergunning te voldoen en gezien de Vlaamse bereidheid om met Nederland overeenkomsten te sluiten over de kwaliteit van Schelde- en Maaswater — voor zover die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren — is een positieve handeling van Nederland ten opzichte van Vlaanderen wenselijk.

Zo zou Nederland de toelating kunnen geven om alvast de voorbereidende werken voor de verdieping van de Schelde te laten starten. Ik denk hierbij vooral aan wrakkenberging en oeverversterking. Deze voorbereidende werken nemen minstens drie jaar in beslag, de werkelijke uitdieping zou ongeveer anderhalf jaar duren. Een Nederlands gebaar van goodwill zou evenwel veel tijd kunnen besparen. Kan de minister mij zeggen of de Sint-Michielsakkoorden kunnen leiden tot een eventuele wijziging van onze onderhandelingspositie ? Kan de minister toelichting geven over de huidige stand van zaken en over de haalbaarheid van mijn verzoek ?

Wat de binnenvaart betreft verheugt het me te vernemen dat de Vlaamse

Bartholomeeussen

regering toestemming heeft gegeven voor de verwezenlijking van het **wachtdok** voor lichters ten noorden van het Amerikadok. Kan de minister mij inlichten en geruststellen over de wijze waarop het probleem van het erg vervuilde grondwater binnen de **site** zal worden opgelost en hoe de sanering en berging zal gebeuren van de Noordzeekasteelgronden die zwaar bezoedeld zijn, meer dan waarschijnlijk door de vroegere petroleumhaven die vóór de Eerste Wereldoorlog op deze plaats en deels op de voorziene terreinen voor het **wachtdok** voor lichters was gevestigd? Het verdient de voorkeur dat de uitvoering van de sanering van de Noordkasteelgronden gelijktijdig kan gebeuren met de aanleg van het **wachtdok** zodat bepaalde zware kosten, zoals bijvoorbeeld de zuiveringsinstallatie, niet dubbel moeten worden betaald. Wat denkt de minister over de hoogdringendheid waarmee dit dossier moet worden benaderd?

Nog een positief feit voor de binnenvaart is het programmadecreet met onder andere het voorstel van decreet tot subsidiëring van laad- en loskaaien, dat werd ingediend door collega Schellens en mezelf. Een beter benutten van de Vlaamse binnenvaartwegen is niet alleen gunstig vanuit mobiliteitsperspectief maar vormt ook een alternatief voor het vrachtvervoer en kan ook een gunstige invloed hebben op de havenactiviteiten.

Wat de havenbudgetten betreft stellen we vast dat er een verhoging is van het investeringsbudget vergeleken met 1992, maar vragen ons af of de minister kan uitleggen waarom het advies van de Vlaamse Havencommissie niet werd gevolgd over de grootte van het investeringsbedrag. Nochtans was er ter zake in deze commissie unanimité. Bijgevolg ontvangt de haven van Antwerpen een kleiner deel van de gewestgelden dan door de Havencommissie werd voorgesteld. Wellicht is dit de reden dat voor de onderhoudswerken van de oudere havengebieden een eerder stiefmoederlijke behandeling werd voorbehouden?

Dan kom ik tot de mobiliteit.

Een doortrekken van de huidige ontwikkeling van de mobiliteit naar de eenentwintigste eeuw levert een niet te accepteren aantasting van de leefbaarheid en van het milieu op, maar is ook nadelig voor het economische aspect.

Een effectieve beïnvloeding van het mobiliteitsgedrag kan alleen verkregen worden als er een grote mate van coherentie is in de voorbereiding van geplande infrastructuurwerken. Maar belangrijker nog is dat de uiteindelijke uitvoering rekening houdt met de goedbedoelde plannen. Want wat helpt een globaal structuurplan, wat helpt een document als Stad aan de Stroom, wat helpt een strategisch plan voor een regio, wat helpt een grensoverschrijdend overleg enzovoorts, als morgen bij de eerste en beste omzetting in de praktijk al deze goede voornemens met de voeten worden getreden.

Daarom wil ik pleiten dat in de adviesorganen, die mede in belangrijke mate het beleid in ons gewest bepalen, er gestreefd zou worden naar een evenwicht tussen de vertegenwoordiging uit de economische wereld en deze die in staat voor de leefbaarheid van de burger en de leefbaarheid. Dat dit niet altijd het geval is geweest, hebben we moeten ondervinden bij de benadering van het dossier Logistiek Park Zandvliet en dit vooral in zijn beginfase.

Kan de minister mij trouwens de huidige stand van zaken geven in verband met dit dossier?

In de provincie Antwerpen concentreren zich het overgrote deel van de problemen, op het gebied van leefbaarheid, verkeersveiligheid en files vooral op het grondgebied van de stad Antwerpen. Nergens is dan ook de roep groter naar verkeersleefbaarheid van het stadscentrum en de beheersing van het doorgaand verkeer dan in Antwerpen.

Het verder verkeersvrij maken van de Antwerpse binnenstad moet een kans krijgen door middelen te verlenen ter uitwerking van projecten als

het Globaal Structuurplan en Stad aan de Stroom.

Concrete projecten als Punt aan de Lijn, de afwerking van de wegtunnel onder de Frankrijklei, die gedeeltelijk werd aangelegd in het begin van de jaren zeventig, sindsdien stilligt, en zou moeten toelaten het voorlopige stalen viaduct op de Rooseveltplaats af te breken, en ook de realisatie van de verbinding Groenendaal – Scheldelaan door een wegtunnel onder de Royerssluis en het Albertkanaal, om doorgaand havenverkeer uit het stadscentrum te weren, moeten als prioriteit worden beschouwd om het beeld van de binnenstad drastisch te kunnen veranderen en ooit een operatie Brugge, op grotere schaal weliswaar, te kunnen doorvoeren.

In deze context is het verheugend vast te stellen dat voor de provincie Antwerpen de middelen voor het wegbudget opmerkelijk stijgen. Wij stellen een groei vast vergeleken met 1992 van meer dan 900 miljoen frank. Dat maakt in de eerste plaats de sanering van de E 313, de **Boudewijnsnelweg**, onze oudste autosnelweg, mogelijk.

Toch zou ik de minister willen vragen om aandacht te schenken aan het realiseren van een veiliger verkeersas voor alle weggebruikers tussen Boom en Antwerpen. Voor de rijksweg A 12 en de N 177, de zogenaamde **dodenweg**, verwijzen we naar de werkgroep veiliger Boomse Steenweg.

Ten slotte wil ik nog enkele opmerkingen maken over het multi-modaal model.

Ondanks deze betekenisvolle stijging van het wegbudget biedt 1993 geen budgettair uitzicht op een ontwarring van de verkeersknoop rond Antwerpen. Dit in de eerste plaats bij gebrek aan objectief en wetenschappelijk studiewerk.

Uitgerekend vandaag op 16 december wordt de Vlaamse regering voorgesteld in te stemmen met de uitbouw van een multi-modaal verkeers- en vervoersmodel voor de provincie Antwerpen en het arron-

Bartholomeeussen

dissement Sint-Niklaas. Dit beantwoordt op het eerste zicht aan de gesignaleerde nood aan een wetenschappelijk model. Maar hierbij kunnen volgende vragen worden gesteld :

Wanneer denkt de minister het model in gebruik te kunnen nemen ?

Welk beleid wenst de minister te voeren tegenover infrastructuurwerken met omvangrijke mobiliteitsimpact vóór de voltooiing van het model ? Dit geldt vooral met betrekking tot wegeninfrastructuur omdat bijvoorbeeld : de druk op de aanleg van de verbinding E17-Liefkenshoek constant blijft ;

belangrijke lobby-groepen deel uitmaken van de financiers van het multi-modaal model en ;

ook op de agenda van de Vlaamse regering staat het voorstel van beslissing om tegen eind januari knopen door te hakken met betrekking tot de Liefkenshoektunnel, waarover overigens om de haverklap scenario's worden gelanceerd om de verkeersknoop aan de Kennedytunnel op te lossen. Denk maar aan De Schakel, De Grote Ring en uw laatste voorstel om tol te heffen aan de Kennedytunnel. Wat dit laatste betreft kan ik stellen dat het voor Antwerpen onaanvaardbaar is dat op deze eenzijdige wijze tol wordt gevraagd aan openbare kunstwerken terwijl dit voor gans Vlaanderen niet zou gelden.

Ik wens het debat over deze tolheffing niet verder uit te spinnen, het zou ons te ver leiden.

Ook andere belangrijke infrastructuurwerken dienen zich uitdrukkelijk aan, namelijk de tweede en eventueel derde containerterminal, het Verrebroekdok, de spoorlijn Oelegem-Zandvliet over het duwvaarttracé, Punt aan de Lijn enzovoort en dit, mijnheer de minister, allemaal vóór de voltooiing van het multi-modaal model.

Tot slot zou ik willen weten welke

garanties de minister inbouwt opdat de medefinanciers niet à la carte gebruik zouden kunnen maken van het model om hun eisenbundels zeggewetenschappelijk kracht bij te zetten ?

De heer J. Ansoms (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, beste collega's, namens onze fractie zal ik bij de begroting van Openbare Werken en Vervoer enkele algemene beschouwingen ten beste geven.

Onze fractie vindt dit een goede begroting. De aanpak van beide ministers is vernieuwend en vertrouwenwekkend. Er worden meer middelen uitgetrokken. Deze middelen worden goed aangewend. Kort samengevat zijn dit de drie redenen waarom wij deze begroting zullen goedkeuren. Ik ga hier wat nader op in.

De aanpak is inderdaad vernieuwend. De begroting 1993 van Openbare Werken is gebaseerd op de beleidsnota Vlaanderen in beweging. Daarin ontwikkelt de Vlaamse regering een globale mobiliteitsvisie. Deze gaat uit van de bevordering van de harmonie tussen de economische draagkracht, de algemene maatschappelijke belangen, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening. Om deze visie verder te ontwikkelen, werd er een interministeriële commissie voor het mobiliteitsbeleid opgericht in de schoot van de regering. De werkzaamheden ervan zullen kunnen worden ondersteund door de mobiliteitscel, die enkele weken geleden werd opgericht binnen de Vlaamse administratie.

Vooraleer het fysische programma voor infrastructuur werd opgesteld, heeft de minister een behoeftenanalyse laten maken door de administratie, de veldwerkers. Met deze analyse als vertrekpunt werd een rollend driejarenplan opgesteld. Dit driejarenplan geeft een beter houvast aan de administratie voor de uitvoering van de respectievelijke dossiers.

Bovendien wint het door de minister opgerichte infrastructuurfonds aan belang. Voor wegen alleen reeds wordt twee miljard driehonderdvie-

rentachtig miljoen frank ter beschikking gesteld door het infrastructuurfonds. Het gaat dan over twee miljard frank aan nieuwe middelen en driehonderdvierentachtig miljoen frank die moet worden verworven uit de exploitatie van de wegeninfrastructuur. Dit zal niet voldoende zijn in de toekomst. Daarom worden nieuwe voorstellen geformuleerd om een beter financieel beheer mogelijk te maken. Ik noem bijvoorbeeld het aanstellen van een financiële manager als nieuw feit. Wij blijven vragen stellen bij de extra-aanwerving ervan door de administratie, maar geloven wel dat deze vernieuwende ingreep kan bijdragen aan een interne kostenreductie en een beter beheer van het patrimonium.

Een ander voorstel is de mogelijkheid tot het afsluiten van convenanten met gemeentebesturen. Uit een samenwerking tussen gemeentebesturen en Openbare Werken inzake leefbaarheid en veiligheid kunnen volgens mij op korte termijn positieve resultaten voortvloeien. Niet onbelangrijk is het kaderen van de huidige voorstellen in een toekomstvisie, het Wegeneveiligheidsplan 2002. Dit plan duwt ons met de neus op de realiteit. Men verwaarloost niet ongestraft een wegenpatrimonium. In de nabije toekomst zullen wij twaalf miljard frank moeten vinden om het wegennet terug in een veilige toestand te brengen, zes miljard frank voor de verkeersveiligheid en -leefbaarheid en minimaal acht en een half miljard frank voor fietspaden.

Wij kunnen zonder overdrijven stellen dat de aanpak van de ministers Kelchtermans en Sauwens een frisse wind doet waaien door het oude departement van Openbare Werken. Na de staatshervorming kreeg dit wel een nieuwe naam, maar het bleef tot nu toe grotendeels de oude paden bewandelen.

De tweede reden voor onze goedkeuring is de substantiële verhoging van de middelen voor Openbare Werken. Wij kunnen alleen maar toejuichen dat de Vlaamse regering, onder impuls van haar voorzitter Luc Van den Brande, een extra injectie van drie miljard frank voor de Vlaamse infra-

Ansoms

structuur heeft uitgetrokken. Na jarenlange nulgroei en afbouw is een inhaalbeweging meer dan noodzakelijk. De beloofde extra miljarden frank betekenen een welgekomen zuurstofkuur. Twee derde van dit bedrag gaat naar wegeninfrastructuur. België heeft immers het dichtste wegennet ter wereld, namelijk vier en een halve kilometer per vierkante kilometer. Voor het Vlaamse Gewest komt dit neer op zesduizend vijfhonderd kilometer gewestwegen. Het onderhoud hiervan is een topprioriteit. Het andere derde gaat naar de waterwegen en de havens. De waterwegen zullen een belangrijke rol spelen in de oplossing van het mobiliteitsprobleem. De havens zijn het kloppende hart van de Vlaamse economie.

De nieuwe middelen werden evenwichtig aangewend. Ik kan dat best illustreren aan de hand van getallen uit de begroting. In 1993 zullen de investeringen stijgen met veertig procent. Voor veiligheidswerken en structureel onderhoud is de stijging groter : geen veertig, maar tweeënvijftig procent. In 1993 zullen tweehonderdveertig kilometer fietspaden worden aangelegd, wat tachtig kilometer meer is dan in 1992.

Zeer positief is ook dat prioriteit wordt gegeven aan de aanleg van fietspaden langs gewestwegen die verbinding geven met gemeenten met grote concentraties scholen. Eveneens wordt er 845 miljoen frank in het leefbaarheidsprogramma ingeschreven, terwijl er ook 375 miljoen frank voor een oplossing van het spoorvormingsprobleem wordt uitgetrokken.

De vrees dat het doortochtenprogramma zou sneuvelen, dat in sommige kringen leefde, is niet bewaarheid geworden ; het doortochtenprogramma werd bevestigd. Daarvoor alleen al werd voor 1993 675 miljoen frank uitgetrokken. De Vlaamse gemeenten zullen dit met recht en reden toejuichen. Immers 20 procent van de doden en zwaargewonden in Vlaanderen vallen op deze doortochtweegen, die niet eens 5 procent van het Vlaamse wegennet uitmaken.

Aandacht voor de verkeersveiligheid betekent op de eerste plaats aandacht voor de veiligheid binnen de bebouwde kom, dus op de doortochten. De eerste gegevens van de heringerichte doortochten wijzen reeds op een spectaculaire daling van het aantal letselgevallen. Alleen al om deze reden pleiten wij voor een aanzienlijke uitbreiding van het doortochtenprogramma in de toekomst. Bovendien verhoogt dit programma de verblijfskwaliteit langs de doortochten, die meestal de structuurassen van de Vlaamse steden en dorpen vormen, wat zeker bijdraagt tot de stads- en dorpskernherwaardering.

Degenen die verklaren dat deze begroting hoofdzakelijk en enkel oog heeft voor nieuwe en grote wegen, zijn dus te kwader trouw. Het is duidelijk dat de ingezette trendbreuk stevig wordt voortgezet. De CVP-fractie steunt de ministers in hun beleid.

Alvorens enkele typisch Antwerpse dossiers te bespreken, wens ik zeer kort nog enkele perspectieven aan te reiken inzake de mobiliteitsproblematiek. Uiteraard kunnen wij de mobiliteitscrisis niet in al zijn facetten bespreken ; dat zou ons te ver leiden. Toch zal ik hier enkele concrete aandachtspunten opsommen.

Ten eerste, de meeste specialisten in binnen- en buitenland zijn ervan overtuigd dat een mobiliteitsbeleid moet streven naar komen tot auto-arme steden. Daarvoor moet de overheid ruimte afnemen van de auto en reserveren voor het openbaar vervoer. In de verkeerskunde noemt men dat honing- en azijnmaatregelen : honing voor de gebruiker van het openbaar vervoer en voor het zachte verkeer, en azijn voor de automobilist. De CVP dringt erop aan dat de ministers hun administraties strikte beleidslijnen meegeven die de capaciteitsverruiming en de doorstromingsverbetering voor het autoverkeer in een verstedelijkt gebied haast onmogelijk maken.

Ten tweede hebben wij grote twijfels bij de aanleg van nieuwe omleggingswegen. Die zijn inderdaad soms noodzakelijk, maar meestal niet. Im-

mers, nieuwe omleggingswegen geraken binnen de tien jaar ook volgebouwd en werken een verdere ruimtelijke spreiding in de hand, wat de kansen van het stads- en streekvervoer blijft hypothekeren, want het openbaar vervoer heeft er alle belang bij dat er compacte woonkernen ontstaan zodat het voor- en natransport tot een minimum beperkt wordt.

Ten derde vraagt de CVP een systematische investering voor de doorstroming van het stads- en streekvervoer. De ministers Kelchtermans en Sauwens moeten hiervan een topprioriteit maken. Gereserveerde busen trambanen en verkeerslichtenbeïnvloeding ten gunste van tram en bus, gecombineerd met meer comfort voor voetgangers en fietsers zijn een absolute noodzaak. Ik pleit er hier met andere woorden voor dat Openbare Werken, de Lijn, de mobiliteitscel en de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde aan tafel gaan zitten om een programma — dat wordt in het technisch jargon openbare vervoer corridors genoemd — op te maken, dat wij op korte termijn verwachten.

Ten slotte vraagt de CVP in het kader van de mobiliteitsbeheersing meer aandacht voor stadvernieuwing. In compacte stadskernen is alles dichtbij, wordt het openbaar vervoer begunstigd en krijgt men een daling van het autoverbruik. Zij kijkt dan ook met verwachting uit naar het decreet over de stadsvernieuwing dat door de diensten van de minister wordt voorbereid.

Ik wou deze elementen naar voren brengen vanuit mijn grote bekommerning om een oplossing — of liever een verzachting — voor de groeiende mobiliteitscrisis en voor het groeiend aantal verkeersdoden en -gewonden, en vanuit mijn zorg om de leefbaarheid in onze steden en gemeenten en de kwaliteit van de lucht die moet worden ingeademd, te verbeteren en het verkeersinfarct te voorkomen.

Voor ik mijn pleidooi besluit, zal ik nog enkele bedenkingen formuleren bij enkele Antwerpse dossiers.

Ten eerste pleit ik er reeds enkele ja-

Ansoms

ren voor om het begrip vervoersregio in het beleid te introduceren. Telkens opnieuw heb ik in de verschillende commissievergaderingen gevraagd om een pilootproject in de Antwerpse regio op te starten. Vandaag stel ik tot mijn voldoening vast dat mijn wens in vervulling is gegaan. Inderdaad, de overheid heeft de opdracht tot het opstellen van een vervoersmodel gegeven, waaraan het Vlaamse Gewest, de Lijn, de NMBS, de sociale partners, de stad en de regio samen zullen werken. Alle gemeenten van de provincie Antwerpen en uit het Waasland zullen via hun intercommunales participeren in dit groots opgezette studiemodel. Dit is belangrijk.

Jammer genoeg is het in het verleden niet altijd zo geweest. Ik verwijs naar het pas gepubliceerde prachtig strategisch plan van de stad dat ook projecten bevat die op het grondgebied van andere gemeenten moeten worden uitgevoerd.

Een tweede dossier gaat over LPZ. Mijnheer de minister, en ik spreek in mijn persoonlijke naam, ik blijf het moeilijk verteerbaar vinden dat men enerzijds de mond vol heeft over gecombineerd vervoer en anderzijds een groot logistiek park ontwikkelt, aangesloten op slechts één vervoerswijze, met name de weg. Een vervoerspark zonder binnenvaart of zonder goederenspoor zou niet meer mogen. Dan spreek ik nog niet over het ruimtesbeslag dat opnieuw op eenzelfde leefgemeenschap wordt gelegd, terwijl er in de onmiddellijke omgeving in het havengebied voldoende ruimte en een spoorlijn aanwezig zijn. Ik hoop dan ook dat de wijsheid nog zal mogen zegevieren ten aanzien van dit moeilijke dossier.

Een derde dossier, het project Punt aan de Lijn, is op vele punten te vergelijken met het LPZ-dossier. Ook dit dossier werd ingediend door een projectontwikkelaar die ditmaal niet de GOM, maar wel De Lijn onder de arm heeft genomen om zijn project maatschappelijk aanvaardbaar te kunnen maken. Ook ten aanzien van dit dossier heb ik heel wat reserve en

vragen. Is deze inplanting wel de meest geschikte voor een stel- en herstelplaats? Is dit een ideale plaats voor een park-and-ride-voorziening? Is het te verantwoorden dat men aan de rand van de stad een cinema-centrum gaat inplanten? Is het verantwoord dat dergelijk project de schaarse middelen voor openbaar vervoer en voor infrastructuur zo zwaar gaat hypothekeren, terwijl er zoveel andere belangrijke investeringen dienen te worden gerealiseerd? Enkele vragen waarvan ik vrees dat het antwoord negatief zal zijn. Hieruit moeten dan ook de juiste conclusies worden getrokken.

Een vierde dossier is de tolheffing aan de Kennedytunnel. Mijnheer de minister, wij vernemen dat u de vaste wil hebt deze tolheffing door te voeren. Persoonlijk heb ik er problemen mee. Om het mislukken van een ander project, de Liefkenshoek-tunnel, goed te maken, zou dit volledig door de gebruikers van de Kennedytunnel moeten worden betaald. Zij hebben toch geen schuld aan deze misleuk. Als men overgaat tot een systeem van tolheffing voor het gebruik van de infrastructuur, wat kan worden verdedigd, dient dit over de ganse regio te worden gespreid en niet op één punt te worden geconcentreerd.

Trouwens, heel wat praktische vragen moeten nog worden beantwoord. Hoe zal men voorkomen dat sluipverkeer op de Leien en de Noorderlaan ontstaat, als er niet ook tol wordt geheven bij de Waaslandtunnel? Zal aan de brug van Temse ook tol worden geheven om het sluipverkeer in de richting van Brussel tegen te gaan? Ik kan zo een ganse reeks vragen stellen die aantonen dat dit dossier niet rijp is.

Mijnheer de minister, ik zou geen goed vertegenwoordiger van mijn regio zijn, mocht ik niet eindigen met de Waterverdragen. Ik heb gedurende zes jaar ervaring opgedaan in de Benelux. Ik vraag met aandrang in 1993 aan dit dossier topprioriteit te geven. Vooral het verdieppingsprogramma is van ontzaglijk belang voor de verdere ontwikkeling van de Antwerpse haven. Na zes jaar werking in de Benelux wordt het voor mij meer

en meer duidelijk dat de reden van de vertraging alleen te zoeken is in de politieke onwil van Nederland om tot een akkoord te komen. Ik durf dat hier te zeggen. Ik verwijs ook naar mevrouw Vogels die in de Scheldeconferentie aanwezig was. Meer en meer ben ik ervan overtuigd dat de Nederlandse politici dankbaar gebruik maken van uw — waarschijnlijk terechte — bekommernissen inzake het leefmilieu. Ik ben er meer en meer van overtuigd dat bij de Nederlanders het alleen gaat over de concurrentie met de Antwerpse haven. De blokkering van de Waterverdragen door Nederland is een onvriendelijke daad. De Vlaamse regering moet hieruit conclusies trekken en resoluut elke medewerking aan Nederland weigeren in andere dossiers, waar Nederland vragende partij is. Dergelijke dossiers zijn er. Denk bijvoorbeeld aan het doortrekken van de SST voorbij Antwerpen of de mogelijke uitbreiding van het vliegveld te Beek.

Mijnheer de minister, ik denk dat het hoog tijd is dat in de Vlaamse Raad over deze Waterverdragen een grondig debat zou worden gevoerd. Enkel een vastberaden houding van de Vlaamse regering, gesteund door hopelijk een zeer brede meerderheid in deze Raad, kan u sterken in de onderhandelingen die hopelijk in 1993 zullen kunnen worden afgerond. Misschien kan de komende regionalisering van het verdragsrecht u hierbij helpen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik beschik slechts over 15 minuten spreektijd om, synthetisch, te antwoorden op de vele vragen die werden gesteld.

Vooreerst wens ik echter de verslaggever te danken voor zijn uitstekend verslag.

Wat openbare werken en vervoer in het algemeen betreft, kan ik het volgende zeggen. Degenen die de opsplitsing betreuren, hebben hiervoor uiteraard argumenten. Volgens de besluitvorming in de Vlaamse rege-

Kelchtermans

ring moet over de grote beslissingen en oriëntaties een consensus worden bereikt. Dat bewijst tevens dat samspraak iedere belangrijke beslissing moet voorafgaan. Dat betekent een waarborg op zich, ook voor de geïntegreerde aanpak.

Toen wij verantwoordelijk werden voor dit departement startten wij met het opstellen van een uitgebreide inventaris — het Veiligheidsplan 2002 — vertrekkend van de behoeften. Deze behoeften werden niet zomaar op een rijtje gezet. Bovendien moesten zij aan strenge criteria voldoen die door onze diensten op het terrein werden aangebracht. Vervolgens werden deze behoeften naast de middelen geplaatst en werd een balans opgemaakt. Rekening houdend met de behoeften en de middelen waarover men beschikte, werden de prioriteiten vastgelegd. In eerste instantie kwam hiervoor de veiligheid in aanmerking, vooral het aspect structureel onderhoud, nadien de doortochten en fietspaden en ten slotte en als derde categorie binnen de veiligheid, de afwerkingsprojecten. Nieuwe projecten kwamen niet eens ter sprake en zelfs de tweede categorie, namelijk doortochten en fietspaden, werd in vraag gesteld indien er geen antwoord zou komen op onze vraag naar bij komende middelen. Gelukkig mochten wij hierop wel een antwoord krijgen na de begroting 1993. Vandaar de budgettaire ruimte voor bijkomende veiligheidsvoorzieningen.

De heer De Mol verwees naar het advies van de SERV. Wat dat betreft blijf ik bij het antwoord dat ik voordien reeds formuleerde. De SERV maakte vooral een analyse om aan te tonen dat wij andere paden moesten betreden. De SERV was het niet meteen eens met onze criteria aangaande de behoeften op het vlak van bijkomend onderhoud. Ik ben het eens met de heer De Mol wanneer hij zegt dat de term veiligheid ruimer moet worden geïnterpreteerd. Dat werd in de commissie trouwens uitvoering besproken.

Wij hadden tot doel het opstellen van een meerjarig investeringsprogram-

ma. Uiteraard wordt men hierbij steeds geconfronteerd met de begroting. Men kan wel vrome wensen formuleren over meerdere jaren en deze zelfs vastleggen in beslissingen, maar ieder jaar wordt men geconfronteerd met de begroting die de besteding van de middelen aangeeft. Bijgevolg moeten fysieke programma's van jaar tot jaar worden vastgelegd.

In de commissie stelde de heer Lenssens voor in een resolutie aan de Vlaamse Raad te vragen het meerjarige investeringsprogramma te respecteren. Ik herhaal dat ik het hiermee eens ben. Dat zou trouwens de strategie van zo'n meerjarig investeringsprogramma bevestigen.

Ten derde, moeten zowel onze administratie als de besturen — ook die van het departement — een kostenreducerende basis voor ogen houden. Een voorbeeld daarvan is de aanwijzing van een financiële manager. Bovendien moet van bij het begin aandacht worden besteed aan de kwaliteit, zowel inhoudelijk als vormelijk.

Een vierde punt betreft de integratie van de mobiliteitsproblemen en de coördinatie van de vervoersvormen. Er werd gezegd dat de Vlaamse regering vandaag een belangrijke beslissing heeft genomen, op voorstel van de heer Sauwens en mijzelf, in verband met een concrete mobiliteitsstudie in de Antwerpse regio. Collega Sauwens zal daarop trouwens uitvoerig ingaan. Ik zal enkel de belangrijke inbreng van het departement van Openbare Werken in deze mobiliteitsstudie onderstrepen. Wij zullen deze studie begeleiden via de mobiliteitscel. Dit zal een pilootproject zijn voor andere Vlaamse regio's.

Ten slotte werden heel wat vragen gesteld in verband met de havens en de waterwegen.

Een decreet betreffende de havens is in voorbereiding. De Havencommissie heeft een ontwerp voorbereid, dat voor advies van de Raad van State werd toegezonden, waarna wij gedwongen werden belangrijke bijstellingen aan te brengen. Het overleg met de havens, intern studiewerk en elementen, aangebracht door onze

administratie, zullen hopelijk begin volgend jaar tot een nieuw ontwerp van decreet leiden. Dat was ook de tijdslijm die wij ons hadden gesteld. Een doorlichting van de havens is zo goed als achter de rug en momenteel worden een aantal constructies uitgezet ten behoeve van het overleg. In het kader van de openbaarheid van bestuur hebben wij deze denkplaatjes verwoord om de reactie van de diverse belanghebbenden daarover te horen. Het feit dat ook de Vlaamse Raad uitvoerig aandacht besteedt aan dit probleem bewijst dat dit een goede strategie is om een debat op gang te brengen over de toekomstige structuur van onze havens, over een Vlaams havenbeleid via een Vlaamse Havencommissie en over de inbreng van de stad of het gewest.

Wij willen tot min of meer uniforme regelingen komen voor onze vier zeehavens en tegelijk een duidelijk onderscheid maken tussen, enerzijds, de verantwoordelijkheid van het politieke niveau, met andere woorden het ontwerpen van een havenbeleid en, anderzijds, de verantwoordelijkheid van de havens, met andere woorden het organiseren van een havenbeheer. Men moet deze twee elementen goed onderscheiden. Wij beperken ons tot het beleid dat wij financieel vanuit een superstructuur — Portfin of een andere — wensen te sturen, waar de financiële engineering en ook de financiering via derden kansen krijgen, vooral inzake investeringsprogramma's, maar niet inzake onderhoud. Deze denkplaatje wordt momenteel met de havenbedrijven besproken. Zij zal ook met de betrokken steden, met delegaties van de Havencommissie en andere belanghebbenden worden besproken. Ik herhaal, dit zal niet over de hoofden van de belanghebbenden heen gebeuren. Dit zijn constructies die in alle openheid, zowel wat de positieve als wat de negatieve punten betreft, zullen worden beoordeeld vooraleer we een havendecreet bij de Vlaamse regering zullen indienen. Wij weten maar al te goed dat er voor een ontwerpdecreet een politieke meerderheid moet bestaan en het heeft bijgevolg geen zin eigenzinnig constructies te ontwerpen die op een

Kelchtermans

muur van tegenwerking botsen. Wij zullen dus stevige argumenten moeten hebben om een bepaalde constructie voor het voeren van een Vlaams havenbeleid te kunnen door-drukken.

Ik ga akkoord met **degenen** die zeggen dat de polemiek die in verband met de Antwerpse haven publiek wordt uitgevochten, geen goed voorbeeld is van de wijze waarop onze havens aan imago-opbouw moeten doen.

Mijnheer de voorzitter, naast deze algemene bedenkingen kom ik even terug op de gestelde vragen.

De heer Vautmans heeft een aantal zeer concrete vragen gesteld, wat niet verwonderlijk is gezien zijn grote ervaring met het departement. Wij menen dat de globale mobiliteitsvisie aan de twee gestelde voorwaarden voldoet en dat wij ze verder kunnen ontwikkelen. Minister Sauwens zal daarover straks een uiteenzetting houden.

U vraagt wat de alternatieve middelen zijn en op welk niveau ze worden gesitueerd indien de gemeenten erbij betrokken worden. Het is geen echte vorm van alternatieve financiering, dat geef ik toe. Het is een vorm van **co-financiering**, maar vaak met een grotere efficiency ten opzichte van wat men op het oog heeft. Inzake verkeersveiligheid kan men bijvoorbeeld via **co-financiering** meer bereiken dan wat ieder afzonderlijk met zijn eigen middelen op zijn eigen terrein bereikt. De fietspaden zijn daar een typisch voorbeeld van. Ik denk dat het principe de genieter betaalt niet uit zijn context mag worden gelicht. Vlaanderen biedt de gebruiker een superinfrastructuur. Volgens bepaalde berekeningen bezitten wij in Vlaanderen globaal vier kilometer wegen — zowel kleine als grote — per vierkante kilometer. Dat geeft er ons een idee van over welk spinnweb van verbindingen wij beschikken. Dat wijst er mijns inziens ook op dat wij onze inspanningen niet onmiddellijk moeten richten naar nieuwe dingen, maar dat wij de bestaande

infrastructuur in de eerste plaats goed moeten onderhouden.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de minister, dat belet nog altijd niet dat wij nog dagelijks, 's morgens en 's avonds, in de files staan wachten.

Minister T. Kelchtermans : Ja, maar daarop moet de globale mobiliteitsvisie een antwoord geven. Daarvan zijn er tot op heden nog niet veel bewijzen geleverd.

Waarom is 1993 slechts een overgangsjaar ? Ook op Europees vlak wordt het debat over de **superinfrastructuur** aangetrokken. Ik heb, als bevoegde minister van het Vlaamse Gewest, te kennen gegeven dat wij ons in dit debat inschrijven. De Europese commissaris Van Miert heeft deze discussie op gang getrokken en hij is er nog mee bezig. Het is dus vanzelfsprekend dat wij ons voorbereiden op de vraag hoe Europa zijn **superinfrastructuur**, in de ruime betekenis van het woord, in de toekomst niet alleen zal uitbouwen, maar er ook het financiële draagvlak voor zal creëren.

U hebt twee concrete vragen gesteld over de kosten, het rendement en de werking van de wegentelefoon. Onze eerste ervaringen zijn bijzonder positief. Er is in de buitendiensten een speciaal team opgericht dat daarvoor bestendig verantwoordelijk is, ook voor de communicatie-opvolging. Onmiddellijk moet er een feed back zijn naar degene die de vraag heeft gesteld, met een duidelijke verwijzing naar het niveau waar het probleem zich stelt, de gemeente of de provincie. Ik heb al een aantal brieven gezien waarin men duidelijk lokale besturen aanspreekt om bepaalde problemen op te lossen die ons ter kennis zijn gebracht via de wegentelefoon. Dit is op een voorbeeldige wijze voorbereid. Ik zeg dat ook ter ere van onze administratie. De verwachtingen en het psychologisch effect zijn evenredig met deze voorbereiding.

De kostprijs van de borden en sponsoring zal ik u schriftelijk bezorgen. Dat zijn technische gegevens die ik nu niet bij de hand heb.

De heer Van Parys heeft vragen gesteld over de Gentse haven en vooral over de bijzonder actuele discussie over het Kluizendok. Het Gentse havenbestuur heeft zijn rapport bekend gemaakt. Wij hebben positief ingepikt op deze eerste bijzondere wetenschappelijk studie, die ook als uitgangspunt kan dienen om initiatieven te nemen voor de zeesluis Terneuzen. U zult zich herinneren dat de afgevaardigde van de Nederlandse Rijkswaterstaat zegt op de hoogte te zijn van het probleem, maar nog geen formeel verzoek te hebben ontvangen vanwege de Vlaamse regering. Wij hebben geantwoord dat wij voor de eerste keer bijzonder goed gedocumenteerd zijn — dat wij namelijk over een wetenschappelijke studie beschikken — om dit gesprek met hen aan te gaan. Het initiatief is genomen en er is opdracht gegeven om dat verzoek formeel te doen. Er was trouwens ook een gesprek gepland met de Nederlandse minister, mevrouw Maij-Weggen, maar dit is uitgesteld tot in de maand maart. Daarom is er opdracht gegeven het verzoek schriftelijk te doen. Ik herhaal dat wij principieel gunstig blijven staan tegenover het Kluizendok, maar de kosten-baten-analyse die wordt opgemaakt moet dit stijven. Voorts moet dit voor advies worden voorgelegd aan de Vlaamse havencommissie. Dan pas zal ik in staat zijn een beslissing van de Vlaamse regering uit te lokken.

Dan kom ik tot de gewestplanvoorziening en de herziening van het gewestplan. Ik meen dat er geen bezwaar tegen is dat men nu reeds de voorbereiding tot de inherzienings-telling zou doen, echter met het voorbehoud dat deze procedure onmiddellijk wordt stilgelegd indien de toekomstige studies, de kosten-baten-analyse, de milieu-effectrapportering, en tegelijkertijd ook het advies van de Vlaamse havencommissie en de beslissing van de Vlaamse regering anders zou zijn dan de verwachtingen. Het gaat immers om een voorbereidende aanpak.

Collega Spinnewyn heeft vragen gesteld omtrent de Liefkenshoek-tunnel. Ik heb dit dossier vandaag aan

Kelchtermans

de agenda van de Vlaamse Gemeenschap geplaatst. Daarenboven werden alle gegevens op financieel vlak in verband met de Liefkenshoek-tunnel aan de Vlaamse Gemeenschap overgemaakt. Zowel de afspraken gemaakt in het verleden en de adviezen uitgebracht door externen, alsmede het standpunt van mijn administratie zullen worden onderzocht. Daarmee wordt het debat in de Vlaamse Gemeenschap geopend. Ik heb trouwens gevraagd dat wij over enkele weken zouden vernemen welke richting men in dit dossier zal inslaan. Immers, het gaat hier om belangrijk ke verbintenissen, zowel op het vlak van mobiliteit als van financiering. Ook het al dan niet innen van tol aan de Kennedytunnel moet in dit kader worden opgelost. Ter zake werd nog geen beslissing getroffen, maar bij het voorleggen van het dossier dienen wij mogelijke oplossingen te suggereren. Ik heb de Vlaamse Gemeenschap een aantal scenario's voorgelegd, die tijdens de komende weken samen met mijn administratie zullen worden besproken, aangezien de administratie bij de voorbereiding van het investeringsdossier een belangrijke rol heeft gespeeld.

Over het renovatieprogramma in Oostende werd door de Vlaamse Havencommissie advies uitgebracht. Dat heeft bij sommigen verwondering gewekt, maar ik weet dat de inspectie van financiën niet direct enthousiast was over dit voorstel van een renovatieprogramma. Ik heb er mij evenwel toe verbonden dit renovatieprogramma aan de Vlaamse Gemeenschap voor te leggen, waarover dus nog moet worden beslist.

Collega De Mol heeft enkele vragen gesteld inzake het Infrastructuurfonds. Zoals in de commissie wijs ik erop dat dit fonds in de begroting voorkomt, waarbij niet te veel geld naar afwerkingsprojecten zal gaan. De afwerkingsprojecten dienen de reeds gedane investeringen niet enkel te rendabiliseren, maar moeten op het vlak van de veiligheid verantwoord zijn. Om die reden bevestig ik opnieuw dat wij, indien er een afwer-

kingsproject waarvoor een milieu-effect-rapport moeten worden opge maakt en dus een negatief saldo laat voorzien, grondig dienen na te denken vooraleer tot de investering over te gaan.

Collega Ansoms heeft erop gewezen dat er thans meer fietspaden worden aangelegd dan vorige jaren. De trend om er jaarlijks meer aan te leggen wordt behouden. Ze werden niet afzonderlijk gepland — daarover heeft de Vlaamse Gemeenschap een uitvoerige discussie gevoerd — maar vaak gaan ze gepaard met doortochten, groot onderhoud of afwerking. In 1990 werden 105 kilometer fietspaden aangelegd in het Vlaamse Gewest ; in 1991 : 113 kilometer ; in 1992 : 160 kilometer en voor 1993 worden 243 kilometer gepland. Men kan dus niet ontkennen dat er ter zake geen groei zou zijn. Dat is in tegenspraak met de indruk die men kan hebben door enkel de voorzieningen na te gaan in verband met de aanleg van fietspaden. Dat wordt trouwens door de feiten weerlegd, aangezien het om een geleidelijke voortbouw en in een sneller tempo dan de vorige jaren gaat.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, bedoelt u dat er voor elk afwerkingsproject een mobiliteitseffetenrapport moet worden uitgevoerd om na te gaan of er een maatschappelijk voordeel of een maatschappelijk nadeel bestaat ? Ik heb een voorbeeld, de N 41, van een afwerking die volgens mij weinig zinvol is daar ze meer problemen creëert dan oplost.

Minister T. Kelchtermans : Kosten en baten moeten worden afgewogen en bij een afwerking wordt de gedane investering mee gerendabiliseerd. Een milieueffectenrapport van elk project moet de ecologische baten aantonen, zoniet wordt het project in vraag gesteld.

De heer Maertens heeft het over de A 18-aansluiting. Daarover is nog geen beslissing genomen. Heel wat parlementsleden uit de streek dringen erop aan af te zien van deze verbinding, om de door mij reeds vermelde redenen.

De heer Van Hooland heeft een aan-

tal vragen gesteld over de gewestweg N 42. Delegaties van parlementsleden en van andere streekverantwoordelijken zijn op mijn kabinet komen pleiten voor de verbinding, terwijl de heer Van Hooland in de commissie het nut van deze verbinding in twijfel trok. Over dit belangrijk discussiepunt is nog geen definitieve beslissing genomen.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de minister, ik wil in deze aanleggenheid een objectieve benadering. Ik pleit voor een oplossing waarvan kan worden gezegd dat ze aan al de relevante criteria voldoet. Het zenden van parlementaire delegaties is een oud gebruik dat soms nuttig is, maar in gevallen zoals dit zouden deze processies maar eens moeten worden afgeschaft. Met alle respect voor de parlementsleden die bij u komen, vind ik deze handelwijze geen objectieve probleembenadering.

Minister T. Kelchtermans : Via een parlementaire delegatie probeer ik eerst en vooral te horen wat onder het volk leeft. Het is ook vanzelfsprekend dat men bij het nemen van een beslissing de objectieve criteria voor investeringen respecteert.

Over de havens en het probleem van de ronde punten, waarover de heer Van Hooland vragen heeft gesteld, heb ik het eerder al gehad.

De taken van de financiële manager werden in het verslag van de commissie uitdrukkelijk geformuleerd. De coördinator beheert in samenwerking met de administratie zowel de binnenkomende als de uitgaande geldstromen, het patrimonium enzovoort, met het oog op een structurele regeling later. Ik meen dat de heer Van Hooland het daar grotendeels eens mee is.

Het probleem van de produktiviteitspremies heb ik al aangehaald. Het moet worden geregeld. Ik neem aan dat de minister-president zich tegenover het amendement zal positioneren. Zelf ben ik alleszins voorstander van een stellingname in deze kwestie.

Kelchtermans

Voor de Liefkenshoek-tunnel en de Kennedy-tunnel is tolheffing een idee, maar eerst moet worden nagegaan of dit haalbaar is of niet, of het past in het kader van de uit te voeren mobiliteitsstudie.

De vraag van de heer De Seranno over het slakkendossier van de gemeente Bonheiden is zeer actueel, vermits wij vandaag de beslissing van de burgemeester vernietigd hebben waardoor de werken normaal gezien hervat zullen worden.

Ik ontken niet dat we hier met een fundamentele discussie te maken hebben over wat nu al dat niet afval is. Als OVAM en Aminal zeggen dat er geen vergunning nodig is, dan is dat voor mij een referentie om te zeggen dat het hier om een grondstof gaat. Een wetenschappelijke studie spreekt trouwens in dezelfde zin. Ik heb die beslissing dus mee gedeeld aan de regering en betekend aan de burgemeester.

Wat de produktiviteitspremies betreft, heb ik al geantwoord.

Ik geef toe dat er een juridisch probleem bestaat voor concessies en aanhorigheden. De suggesties zullen worden onderzocht vanuit juridisch standpunt. Zodra ik de inlichtingen heb, zal ik u inlichten en zo nodig een beslissing nemen in de zin die u aangeeft, mijnheer De Seranno.

De heer Bartholomeussen vroeg zich af wat er zal gebeuren met de verontreinigde specie en hoe de waters zullen worden gefilterd.

Tijdens de werken zal dat gebeuren in een waterzuiveringsstation. Anderzijds zoekt OVAM met een privé-studiebureau naar een oplossing voor de verontreinigde specie die nadien nog zal moeten worden geborgen. Daarvoor bestaan er garanties. De heer Bartholomeussen stelde ook vragen over de investeringsbedragen voor de havens. Voor de kleine investeringen was Antwerpen vragende partij. De verdeling is verantwoord. Antwerpen krijgt daarvoor 40,1 procent, de overige havens ontvangen 25, maximum 30 procent. Ook voor

de grote investeringen bijt Antwerpen de spits af. Het ontvangt 2,208 miljard frank, terwijl al de andere havens onder het miljard frank zitten. Die toewijzing is overigens conform aan de belangrijkheid van de havens.

Voor LPZ is nog geen beslissing genomen. Ik sluit mij voor een stuk aan bij de bedenkingen die de heer Ansons daaromtrent heeft gemaakt. Bij de definitieve beslissing zal rekening moeten worden gehouden met de voorgeschiedenis, maar ik erken dat wij vaak te laat, als een dossier al in een verder stadium zit, geconfronteerd worden met het ruimtebeslag, terwijl dit aspect van in het begin aandacht zou moeten krijgen. Dat hebben wij ook moeten vaststellen met het dossier Punt aan de Lijn. Pas als het dossier helemaal klaar was gestoomd, werd aandacht besteed aan het aspect ruimtelijke ordening. Ik herhaal dat er voor LPZ nog geen beslissing werd genomen.

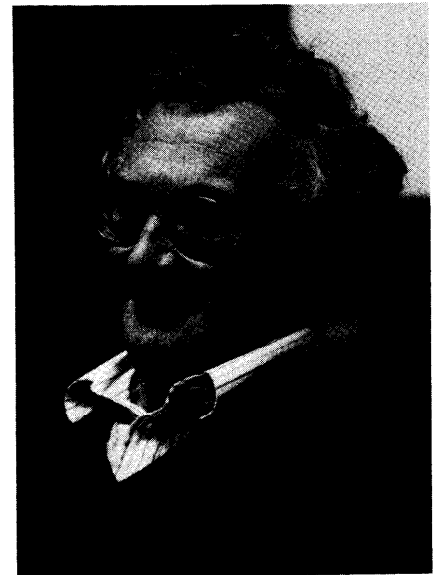
U heeft interessante suggesties gedaan aangaande de samenwerking met de gemeenten. Het convenant is een ideale formule voor de samenwerking met gemeenten in het kader van investeringen. De gemeente draagt een gedeelte van de verantwoordelijkheid en tegelijkertijd worden er mogelijkheden geboden voor het departement van Openbare Werken. Men kan dit een overeenkomst of een contract noemen maar het is best ons te houden aan het vakjargon van de gemeenten.

Doortochten worden verder gezet. Over tolheffing heb ik reeds gesproken.

Waterverdragen vormen de topprioriteit. Ik stel echter vast dat op dit gebied nauwelijks vooruitgang wordt geboekt. Er zal nogmaals een nieuw feit moeten worden gecreëerd.

De besprekingen die thans worden gevoerd, situeren zich hoofdzakelijk op het niveau van de Europese regelgeving, die door iedereen werd onderschreven. Het zou verstandig zijn om het Europese niveau als vierde partner bij de besprekingen te betrekken.

Dit is een initiatief van mevrouw

Agalev-raadslid M. Maertens handelende tijdens de bespreking van de begroting Vervoer over de problematiek van de regionale luchthaven van Oostende

Maij-Weggen dat zij tegen het einde van 1992 of het begin van 1993 zou willen realiseren. Vlaanderen heeft hier dankbaar op ingepikt. Van onze kant wordt een loyale medewerking geboden, iedereen weet waar het probleem zich situeert. Wij hopen, net als u, dat dit engagement in 1993 kan worden afgerond.

Mijnheer de voorzitter, tot besluit wil ik iedereen danken voor de constructieve manier waarop dit debat werd gevoerd. **(Applaus)**

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, in de eerste plaats wil ik u verzekeren dat de bezorgdheid om een geïntegreerd mobiliteitsbeleid wordt gedeeld door de leden van de Vlaamse regering.

Ik deel de mening van minister Kelchtermans, die zegt dat de pas geïnstalleerde mobiliteitscel voor de top van onze administratie een goed werkinstrument kan zijn om deze integratie mee vorm te geven.

Sauwens

Het ministerieel comité, waar naast de minister-president ook de ministers van Leefmilieu, Openbare Werken en Verkeer samen het mobiliteitsbeleid vorm trachten te geven, kan leiden tot concrete realisaties.

Het vervoermodel Antwerpen dat vandaag door de Vlaamse regering werd goedgekeurd is een eerste concrete realisatie, die op enkele weken tot stand is gekomen.

De heer Ansoms heeft een waardevolle suggestie gedaan met betrekking tot het sluiten van verkeersconvenanten met gemeentebesturen, die naast het Vlaamse Gewest de tweede belangrijke partner zijn. Verkeersconvenanten kunnen op termijn de mogelijkheid bieden om de enorme pieken in de verkeersonveiligheid weg te werken. Uit een aantal deelstudies blijkt trouwens nu reeds dat het doortochtenprogramma, de herinrichting van kruispunten door ze compacter te maken of door een rond punt aan te brengen in bepaalde zones heeft geleid tot het terugdringen van het aantal ongevallen. In sommige gebieden bedroeg de vermindering 50, 60 of zelfs 90 percent en in een aantal gevallen werden zelfs geen ongevallen meer genoteerd.

Ik dank de leden die in hun uiteenzetting interessante voorstellen hebben gedaan. Deze voorstellen zullen ongetwijfeld in de beleidsvoering worden geïntegreerd.

Ik zal enkele belangrijke aandachtspunten behandelen, die door verscheidene sprekers werden aangehaald.

In de eerste plaats werd gesproken over de problematiek van de regionale luchthavens. Net zoals in het verleden pleiten sommigen voor uitbreiding, voor verlenging van startbanen en voor meer investeringen in de luchthaveninfrastructuur. Andere pleidooien hebben een volledig andere inhoud en gaan soms zo ver dat zij de sluiting vragen van de regionale luchthavens.

U weet dat wij vorig jaar een beslissing hebben genomen met betrekking

tot het vliegveld van Grimbergen. Ik wijs erop dat de Vlaamse regering een zeer voorzichtig beleid voert rond de luchthavens van Deurne en Oostende. Volgens deze beleidsopvatting kan er geen sprake zijn van uitbreiding. In de beide regio's werden integendeel belangrijke nieuwe omgevingsvoorwaarden opgelegd die een beperking inhouden voor een aantal activiteiten die als storend voor de omgeving worden ervaren. Er werd een overlegorgaan opgericht dat de relatie tussen de luchthavenactiviteit en de omgeving structureel moet onderbouwen. Anderzijds wordt gezocht naar vliegtuigtypes die geluidsarm zijn en die tegelijkertijd mee kunnen worden ingeschakeld in de economische activiteit, die zowel voor Antwerpen als voor Oostende belangrijk is. De luchthaven van Oostende maakt deel uit van het totale beleid in het impulsgebied dat deze regio in de komende jaren zeker nodig zal hebben.

Er zijn heel wat vragen gesteld over Punt aan de Lijn. Enkele maanden geleden heeft de Vlaamse Vervoermaatschappij ons meegedeeld dat ze een tram- en stelplaats zoekt waarin ze vanaf 1996 de dubbele trams kan plaatsen en dat de mogelijkheid bestaat om een grote ruimte op de oude site van General Motors in gebruik te nemen. Er werd de Vervoermaatschappij een voorstel gedaan, waarop ze wenst in te gaan. Ze vroeg ons welke investeringskredieten de Vlaamse regering zou kunnen bieden.

Wij hebben dit grondig onderzocht. Niet het oorspronkelijke project, maar het project in afgeslankte vorm zouden we kunnen aanvaarden.

Er werd bijvoorbeeld ook gedacht aan het inrichten van een administratief complex in vervanging van dit in de Grote Hondstraat. De Vlaamse regering is bereid dit project te aanvaarden in het kader van de investering van 2,8 miljard frank en gekoppeld aan een tienjarenplan voor de uitbouw van het transpoornet in het Noordelijk gebied van de agglomeratie. De voorwaarden zijn echter dat de Vlaamse Vervoermaatschappij verklaart dat de exploitatiekosten on-

der controle kunnen worden gehouden en dat de investering van De Lijn ten belope van 900 miljoen frank kan worden opgevangen binnen de eigen kredieten.

Ik heb met enige verbazing kennis genomen van de beslissing van de raad van bestuur van gisteren. Ik heb de ontwerpnotulen gelezen en heb om bij komende inlichtingen gevraagd.

Van zodra wij daarover beschikken, zullen we een standpunt kunnen innemen. Dan kunnen we nagaan of de beslissing van de raad van bestuur conform de beslissing van de Vlaamse regering is.

Ik geef een klaar en duidelijk antwoord. Ik heb ook heel goed begrepen wat de inhoud is van de uiteenzettingen van de leden van de Raad die van die regio zijn.

Het is niet onze taak en beslist ook niet die van de Vlaamse Vervoermaatschappij om de meerjarenplanning voor de uitbouw van het openbaar vervoer plotseling bruusk te wijzigen. De prioriteiten in verband met de uitbouw van het openbaar vervoer blijven zoals vermeld in de vroegere beleidsnota's.

We zijn alleen van oordeel dat het dossier Punt aan de Lijn een belangrijke bijdrage kan leveren. Het kan aansluiten bij het structuurplan Antwerpen, de verkeersstudies die eerst MIVA en later WM hebben voorgesteld en bij Stad aan de Stroom.

Zoals ik heb gezegd, wachten we de bij komende inlichtingen af vooraleer de Vlaamse regering het gesprek met de Vlaamse Vervoermaatschappij voortzet.

Er zijn ook vragen gesteld over promotie en studie. Heel wat kredieten in de begroting voor de Vlaamse Vervoermaatschappij en in de sectie Openbaar Vervoer omvatten niet zo zeer studieopdrachten maar wel personeelskosten of de kosten, zoals deze voor bijvoorbeeld het project Brugge en het belbus- en snelbusproject die mede worden gefinancierd via de kredieten die de heer Spinnewyn heeft opgesomd. De kre-

Sauwens

dieten voor BSV worden voor meer dan 80 percent besteed aan personeelskosten. De informatie aan de reizigers betreft een investeringskrediet. Hiermee worden informatieborden en geautomatiseerde borden ter beschikking gesteld. Ik ben dan ook van oordeel dat de vragen in dit verband op een misverstand berusten.

Er werden heel wat vragen gesteld over de vervoersproblematiek in de regio Antwerpen. Zoals collega Kelchtermans verklaarde, heeft de Vlaamse regering vandaag een belangrijk ke beslissing genomen. Opdracht werd gegeven aan een tijdelijke vereniging van studie bureaus en academici tot het uitwerken van een multimodaal verkeers- en vervoersmodel voor de regio Antwerpen-Sint-Niklaas. Het Linkeroevergebied en het Waasland worden in deze studieopdracht opgenomen gezien hun heel sterke betrokkenheid met de Antwerpse agglomeratie op economisch vlak en op het vlak van de mobiliteit.

Wij wensen in ons beleid immers uit te gaan van een globale mobiliteitsbenadering waarin de maatschappelijke en economische belangen, het leefmilieu en de ruimtelijke ordening geïntegreerd worden. Dit vereist een modelmatige benadering waarbij maatregelen inzake het openbaar vervoer, de automobiliteit en de ruimtelijke ordening en hun gevolgen kunnen worden getoetst.

Het uiteindelijke doel van deze studie is dus de opbouw van een operationeel instrument waarmee de globale mobiliteitsgevolgen en de beleidsalternatieven kunnen worden geëvalueerd. Een model met de eventuele invoering van tolheffing aan de Kennedy-tunnel zou bijvoorbeeld kunnen worden getoetst aan de gevolgen voor de mobiliteit en deze op financieel vlak, die ongetwijfeld nu reeds kunnen worden berekend.

Als studiegebied lag de regio Antwerpen voor de hand omdat in het Vlaams Gewest de verkeersproblemen daar het meest acuut zijn. Dit is een basisinvestering die in een vol-

gende fase het beleid moet toelaten om, zonder wezenlijke tussenkomst van private studie bureaus, de diverse alternatieve beleidsscenario's te evalueren. Aan de hand van dit instrument kunnen er ook door onze eigen administratie modellen worden uitgebouwd met heel beperkte middelen van buitenaf. Door dit contract kan men immers de hardware en een belangrijk deel van de software verwerven en op die manier kunnen ook andere vervoerregio's worden onderzocht.

De tweede prioriteit is het gebied Zaventem, Vilvoorde en meer bepaald de vierhoek Brussel, Vilvoorde, Mechelen en Zaventem. Dit is trouwens een van de belangrijkste verkeersknelpunten in ons land. Belangrijk is dat dit dossier een samenwerkingsverband is en als dusdanig ook historisch als samenwerkingsverband is gegroeid tussen een aantal initiatieven van diverse beleidsniveaus. Denken we hierbij maar aan de spoorwegen, De Lijn, de stad Antwerpen maar anderzijds ook een aantal private bedrijven. Ook intercommunales zoals VIBNA, AGHA werken mee, komen financieel tussen en brengen heel wat kennis en ervaring mee in dit dossier.

Het project zal worden geleid door de secretaris-generaal van het departement Leefmilieu en Infrastructuur en hij zal worden bijgestaan door de mobiliteitscel, de dienst verkeer en vervoerstudies te Turnhout en de projectmanager van de opdrachtnemer. De totale kostprijs is 53 miljoen frank waarvan 43 miljoen frank wordt ingeschreven op diverse begrotingen van het Vlaams Gewest, namelijk de begrotingen van minister Kelchtermans en mijzelf. De opdracht zal ook mee worden geleid en gestuurd door een stuurgroep waarin het hele maatschappelijke veld – onder andere ook de milieubewegingen – zal worden betrokken.

Tot slot zou ik op een aantal bedenkingen rond de samenwerking tussen de spoorwegen en De Lijn willen ingaan. Ik zou er mij gemakkelijk vanaf kunnen maken en zeggen dat De Lijn en de NMBS wat in elkaar zijn vervlochten, al was het maar door de

beheersmandaten. Belangrijke directeurs van de NMBS zitten ook in de raad van bestuur van De Lijn en vice versa. Denken we maar aan directeur-generaal Van Wesemael die in de raad van bestuur van de NMBS zit. Ik zou ook kunnen wijzen op een aantal samenwerkingsverbanden die reeds bestaan en op het federale niveau. Lokaal zijn er dan weer contacten rond de uitbouw van autobusstations en infrastructuurprojecten, alhoewel dat ook niet mag worden overdreven.

In dat verband kan ik aan de heer Maertens antwoorden dat de uitbouw en de electrificatie van de lijn 73, Deinze tot Adinkerke, inderdaad op het programma staat van de NMBS voor meer dan anderhalf miljard frank. Het plan zal volledig parallel worden gerealiseerd met de doortrekking van de kusttram van De Panne naar Adinkerke over een afstand van drie kilometer. Dit betekent toch ook een belangrijke investering van 350 miljoen frank die het Vlaams Gewest zelf zal bekostigen. Er is trouwens een gelijktijdige openstelling in mei 1995 gepland waardoor de cirkel van het openbaar vervoer in de Westhoek rond zal zijn.

Op het terrein zelf zijn er dus toch al positieve effecten maar we kunnen niet ontkennen dat het hele gesprek met de NMBS en het federale niveau wat moeizaam verloopt. Het is pas na heel lang aandringen dat er inderdaad een interministeriële conferentie heeft plaatsgevonden. Samen met de andere gewesten hebben wij echter een regelmatige coördinatie kunnen verkrijgen. Een werkgroep is samengesteld die terzake een overeenkomst zal opstellen. Er is ook voorzien dat wij in eventuele aanpassingen in het spoorwegaanbod zullen worden betrokken en minstens vooraf zullen worden geïnformeerd. Ik steun terzake al diegenen die vragen de partij zijn voor een open mobiliteitsdebat, ook op het federale niveau. Het gaat dus niet op dat de spoorwegen zouden overgaan tot de afschaffing van een aantal lijnen, het sluiten van een aantal stations zonder dat de gewesten terzake worden geïnformeerd. Op die manier kunnen wij

Sauwens

tijdig de nodige maatregelen nemen, bij komende inspanningen aan De Lijn vragen en eventueel de federalisering van de exploitatie op bepaalde NMBS-sporen bediscussiëren.

Ik vraag hier dat het ondernemingsplan en het strategisch plan van de Spoorwegen, waarover op 15 en 16 januari 1993 zal worden beslist eerst met ons wordt besproken. Vroegere beslissingen van de Vlaamse regering en van de Vlaamse Raad en ons advies inzake het tienjaren-investeringsplan van de spoorwegen zijn niet zonder belang.

Mijnheer de voorzitter, ik kom tot mijn besluit, net op tijd, klokvast zoals u dat wenst. Ik stel er prijs op om hier al degenen die, om zagezegd de belangen van het openbaar vervoer te verdedigen, naar het actiemiddel van de 24-urenstaking grijpen, erop te wijzen dat zij ter zake toch een zeer grote verantwoordelijkheid nemen. Wij weten hoe dit soort acties het openbaar vervoer voor maanden achteruit stelt en een rechtstreeks cliëntenverlies betekent en uiteindelijk het tegenovergestelde resultaat meebrengt. Ik meen dat we ter zake allen, ook als beleidsverantwoordelijken, er alle belang bij hebben dat niet opnieuw tienduizenden reizigers door dit soort acties gegijzeld worden, zeker niet op een ogenblik dat de scholieren in de examenperiode zitten. Een betere dialoog in de NMBS en tussen de NMBS en het Gewest had dit soort acties kunnen voorkomen. Daarvan ben ik overtuigd.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, wanneer men daar op een bijkomend exploitatietekort van 120 miljoen frank zou uitkomen dat door De Lijn wordt gedragen, dan vraag ik mij af hoe men dat gaat verrekenen.

Voor 1993 heeft men een beheers-

contract waarbij men een beperkte stijging heeft van de subsidies. Daartegenover staat een kostenstijging. Het verschil tussen de subsidiestijging van 2 procent en de kostenstijging van bijna 8 procent, brengt De Lijn al in moeilijkheden. Wanneer men daarbij dan nog een exploitatietekort zou hebben van 120 miljoen frank begrijpt u dat De Lijn echt in financiële moeilijkheden kan komen, Indien het juist is dat men een bijkomend exploitatietekort van 120 miljoen frank heeft, is het dan nog aanvaardbaar een dergelijk project goed te keuren ? Concreet betekent dit dat de toestand die men nu bij de NMBS kent, waar wordt voorgesteld om bepaalde stations en lijnen op te doeken, ook bij het streekvervoer zal kennen.

Handhaaft u die stelling of is u van plan om dat bij te passen ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik handhaaf de beslissing van de Vlaamse regering. Wij waren zelf bereid om in de loop van de volgende 15 jaren een belangrijke investeringsinspanning te doen. Ik wijs erop dat wij dit jaar, in de begroting 1993, bijna 2,5 miljard frank hebben uitgetrokken om als Vlaams Gewest een aantal investeringen te doen ter ondersteuning van de activiteiten van onze Vlaamse Vervoermaatschappij. Wij hebben echter ook uitdrukkelijk als voorwaarde gesteld dat De Lijn zelf een eventuele stijging van de exploitatiekosten binnen haar eigen exploitatiebegroting moest kunnen opvangen. Indien de tekorten zouden oplopen, zoals u zegt, dan denk ik dat de beheersautonomie moet spelen en dat De Lijn, de Vlaamse Vervoermaatschappij en de raad van bestuur zelf de juiste beslissingen moeten nemen. Dat zijn de afspraken.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN LANDINRICHTING

De voorzitter : Wij behandelen nu de

materies waarvoor ministers De Batelier, Van den Brande, Kelchtermans en Sauwens bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

De heer De Mol, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. De Mol, verslaggever, **(op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, mijn verslag van de bespreking in de commissie inzake Monumenten en Landschappen zal zeer kort zijn. In afspraak met de voorzitter zal ik daarna onmiddellijk mijn uiteenzetting in verband met de Ruimtelijke Ordening en Monumentenzorg houden.

Zoals eerder dit jaar in de beleidsverklaring Een Vlaams Monumenten- en Landschapsbeleid aangegeven, is het de bedoeling een beschermingsbeleid te voeren dat erop gericht is van ons woon- en werkcultureel verleden een selectief maar samenhangend beeld op te hangen. Doorgaans verwaarloosde componenten van ons cultureel erfgoed zoals de architectura minor, het historisch interieur, de jonge bouwkunst, het industrieel erfgoed en de verdedigingswerken krijgen hierbij extra aandacht.

Omdat de huidige beschermingsprocedure voor monumenten en stads- en dorpsgezichten bij de betekening van het beschermingsbesluit aan de eigenaars zeer gemakkelijk tot procedurefouten leidt, zal worden voorgesteld het decreet van 3 maart 1976 in die zin te wijzigen. Een vereenvoudiging van de beschermingsprocedure door het laten wegvallen van het voorontwerp van lijst wordt hierbij eveneens vooropgesteld. Om een doordacht beschermingsbeleid te kunnen voeren is een beleidsinformatieve inventaris van het cultureel erfgoed onontbeerlijk.

Eén derde van Vlaanderen moet echter alsnog dergelijke beleidsinformatie ontberen. De bezetting, evenals het statuut van het huidige inventaristeam staat een versnelde inventarisatie in de weg. Een actief beschermingsbeleid houdt in dat preventief

De Mol

opgetreden wordt of dat met andere woorden een onderhoudsbeleid gevoerd wordt. Om de eigenaars van vruchtgebruikers van beschermde monumenten aan te sporen hun onderhoudsverplichting na te komen werd dan ook, zoals reeds in de beleidsverklaring aangekondigd, een onderhoudspremieregeling uitgewerkt die op 1 januari 1993 in werking treedt. In de uitgavenbegroting 1993 werd dan ook voor onderhoudswerken aan beschermde monumenten, toebehorend aan particulieren of privé-instellingen en aan lokale en provinciale besturen respectievelijk 25 en 35 miljoen frank uitgetrokken.

Wat de landschapszorg betreft wordt ook hier een actief beschermingsbeleid gevoerd. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar het duinenlandschap. Omdat de rangschikking van landschappen eveneens bemoeilijkt wordt door het veelvuldig voorkomen van procedurefouten bij het betekenen van het rangschikkingsbesluit aan de eigenaars, wordt voorgesteld de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van landschappen ook in die zin met een – momenteel voor dringend advies bij de Raad van State berustend – proceduredecreet te wijzigen.

Verscheidene leden verheugden zich bij de bespreking in de commissie over de gestage stijging van de kredieten voor de sector monumentenzorg.

Door verscheidene leden wordt eveneens met aandrang gepleit voor een geïntegreerd landschapsbeleid.

Inzake de wet op het natuurbehoud, die een regeling biedt voor natuurparken en reservaten, wordt betreurd dat de nodige uitvoeringsbesluiten hiertoe nog niet werden genomen. Men stelt vast dat het belang van een betere implementatie van de diverse deelaspecten zoals landschap en natuur in het landschapsbeleid erg belangrijk is. Het huidige landschapsbeleid is gekenmerkt door een disparate wetgeving en op administratief vlak door een gebrek aan coördinatie tussen de verschillende diensten van de

Vlaamse Gemeenschap. Met het oog op de opmaak van een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) dringt men in de commissie aan op een harmonische inkapseling van de ruimtelijke ordening in het landschapsbeleid. Men benadrukt het belang van de opmaak van structuurschetsen voor landschappen, stads- en dorpsgezichten. De deelsector Monumenten en Landschappen kan een belangrijke rol vervullen als evenwichtsfactor in de concurrentiële aanspraken van de harde en zachte sectoren op de open ruimte in dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Meerdere leden vragen prioritaire aandacht voor die landschappen die, omwille van de grote druk op de open ruimte, meer en meer een relictbetekenis krijgen. De bescherming van het duinengebied moet adequaat worden aangepakt. Vooral de kleine duinrelicten die gelegen zijn tussen bebouwde kavels in de woongebieden moeten behouden blijven. Men dient te streven naar de bescherming van grote gebieden.

Meerdere leden dringen aan op de inventarisatie van het bouwkundig patrimonium in Vlaanderen en op een herziening van de omslachtige procedurevoorschriften inzake het beschermingsbeleid. Verwijzend naar de beleidsverklaring Een Vlaams Monumenten- en Landschapsbeleid, stelt men vast dat bij de inventarisatie van de 30.000 historische monumenten in Vlaanderen, onvoldoende aandacht werd besteed aan de recente beschermingswaardige relicten van het industrieel erfgoed. Heel wat beschermingsbesluiten worden omwille van procedurefouten vernietigd door de Raad van State. Veel problemen rijzen onder meer bij de betekening van het beschermingsbesluit aan de eigenaars. Het lid stelt vast dat van veel beschermingsbesluiten, door de invoering van bepaalde bepalingen, de rechtskracht van de besluiten wordt uitgehold.

Verscheidene leden onderstrepen het belang van de orgelrestauratie. Voor de orgelrestauratie worden aanzienlijke financiële middelen gereserveerd.

Met betrekking tot de Vlaamse Monumentenwacht benadrukt men het belang ervan bij de detectie en inventarisatie van de schade aan de monumenten. Men ervaart dit als een zeer positief beleidsgegeven. Inzake de werking verklaart de minister dat er in elke provincie een dubbele equipage zal worden gevormd. De Vlaamse Monumentenwacht is een initiatief dat geïnspireerd is op de Nederlandse ervaring ter zake.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, thans wens ik over te gaan tot mijn persoonlijke uiteenzetting bij deze deelbegroting. De SP-fractie is erg verheugd met de in september 1992 door minister Kelchtermans aangekondigde voorstellen. Deze voorstellen vormen een aanzet tot een vernieuwd ruimtelijk beleid. Het heeft immers geen zin om te plannen voor de langere termijn, als in die ruimte maatregelen worden getroffen die de doelstellingen van de planning volledig op de helling zetten. Planning is maar zinvol als vanaf vandaag een beleid wordt opgebouwd dat de planning ondersteunt. Zo niet is planning een lege doos, een bezigheidsterapie. Deze voorstellen onderbouwen de doelstelling van inbreiding en vrijwaring van de open ruimte.

Het schrappen van de opvulregel – artikel 23 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 – kan alleen maar worden toegejuicht en is een logische voortzetting van het in de commissie voor Ruimtelijke Ordening in juli 1991 bereikte akkoord. Het afschaffen van het mini-decreet kan aan de spiraal van het steeds verder verknoeien van de open ruimte een einde stellen. Alhoewel dit mini-decreet een uitzonderingsregel invoerde, werd het als een recht geïnterpreteerd. Door allerlei verruimde interpretaties werd de onwettelijkheid dan nog als norm verheven. We menen dat in afwachting van het goedkeuren van dit decreet men alle maximale interpretaties en maximale toepassingen moet afschaffen. Het intrekken van een aantal ommendbrieven is daartoe een eenvoudige maatregel. Het volstaat niet dat men de provinciale directies vraagt

De Mol

om een strikte interpretatie aan dit mini-decreet te geven als daartegenover omzendbrieven bestaan die er een maximale interpretatie aan geven. Ik verwijs in dit verband naar het belangrijke signaaldossier dat door de minister op een goede manier behandeld wordt, met name het dossier Eurantex. Ik zou de minister ook in dit geval om een zeer strikte toepassing van het mini-decreet willen vragen. Wat het decreet betreffende het verlenen van **exploitatievergunningen** voor zonevreemde bedrijven betreft, zouden we op een zeer grote voorzichtigheid willen aandringen.

Uw eerste richtlijn tot het veel selectiever aansnijden van de **woonuitbreidingsgebieden** kunnen wij onderschrijven. Alleen is uit ervaring gebleken dat de studies inzake woonbehoeften dit probleem niet volledig oplossen. De gemeenten, intercommunales en woningbouwmaatschappijen zullen zich, zoals ze in het verleden hebben gedaan, uitputten om zelfs de kromste situaties als recht voor te stellen. De stelling dat men woonbehoeften kan ramen op gemeentelijk vlak is een foutieve uitgangspositie. Op deze wijze kan het inbreidingsbeleid dat door steden en gemeenten wordt gevoerd, volledig worden doorkruist door het uitbreidingsbeleid van de naburige gemeenten.

We menen dat de woonbehoeften op een niveau moeten worden vastgesteld dat hoger is dan het gemeentelijke. Het beperken van het aansnijden van de woonuitbreidingsgebieden via een gemeentelijke woonbehoeftestudie zal vermoedelijk, zoals dit in het verleden is gebeurd, uitmonden in een uitputtingsslag tussen de aanvrager en de administratie. Een uitputtingsslag waarin de administratie bijna steeds het onderspit moet delven.

Uw tweede richtlijn over een meer restrictieve toepassing van artikel 20 — koninklijk besluit van 28 december 1972 — heeft onze volle steun. Immers het volplanten van de open ruimte met allerlei zogenaamde

openbare nutsvoorzieningen was niet conform de bedoelingen van dit **uitzonderingsdecreet**. Indien men een zonevreemde infrastructuur wenst in te planten, lijkt enkel een wijziging van het gewestplan het aangewezen middel. Bij deze vijf maatregelen hebben we toch enkele vragen. We hebben vernomen dat de Raad van State haar advies zou hebben bezorgd. Wanneer zullen de ontwerpen van decreet worden voorgelegd ? Is daar een termijn voor voorzien ? Daarenboven hadden we graag vernomen of de twee richtlijnen al zijn opgesteld en toegezonden aan de verschillende bestuursniveaus. Zijn deze richtlijnen trouwens reeds in hun definitieve vorm opgesteld ? Indien dit niet het geval is, vragen we de reden waarom deze nog niet zijn omgezet en kenbaar gemaakt ?

De antwoorden op deze vragen zijn ontzettend belangrijk omdat uit de dagelijkse praktijk blijkt dat men zich niet veel stoort aan deze nieuwe beleidsalternatieven. Meer zelfs, de bestaande wetgeving met betrekking tot artikel 23, de opvolregel, wordt maximaal en onwettelijk uitgebreid toegepast. Dit gebeurt op alle niveaus, zowel op het niveau van de provinciale directie-gemeente en de bestendige deputatie als op uw niveau. We menen dat niet alleen het nieuwe decreet zo snel mogelijk moet worden ingediend en gestemd, maar dat de toepassing van het huidige artikel 23 erg strikt moet worden opgevolgd. Men deelt me mee dat ook op het hoofdbestuur van Ruimtelijke Ordening, dus in beroep, artikel 23 nog zeer regelmatig onwettig wordt toegepast. Opvullingen van meer dan 80 meter zijn eerder regel dan uitzondering. Dit is natuurlijk zeer jammer, temeer daar u in september verklaarde dat de opvolregel zou worden afgeschaft. Zelfs in beroep is men blijkbaar niet in staat om de wettelijke regeling duidelijk toe te passen.

— **De heer M. Olivier, eerste onder-voorzitter, treedt als voorzitter op.**

In algemene zin willen we tevens stellen dat de ambtenaren zich bij het beoordelen strikt door de wettelijkheid moeten laten leiden. Op dat terrein lijkt er af en toe wat mis te lo-

pen. Dit is niet alleen in de administratie van Stedebouw het geval, maar ook in veel sterkere mate bij de deputaties van de verschillende provincies. Het is zeer opmerkelijk dat in een aantal provincies de interne adviezen verdwijnen als ze negatief zijn terwijl de bestendige deputatie een positief resultaat wil. Ik weet niet of dat eigenlijk wel de juiste werkwijze is. Ik geloof dat dit een flagrante vorm van machtsoverschrijding is. Ook voor bestendige deputaties gelden op dat terrein strikte regels.

De door u voorgestelde maatregelen zijn een belangrijke aanzet om de open ruimte te vrijwaren. Dit is pas sluitend indien naast het reeds aangehaalde kort op de bal spelen in het vergunningenbeleid ook alle ingediende en van het gewestplan afwijkende BPA's zeer selectief worden benaderd. Het goedkeuren van afwijkende BPA's betekent in de meeste gevallen een verder aansnijden van de open ruimte. De recent goedgekeurde BPA's in het Kortrijkse zijn daarvan een illustratie. Afwijkende BPA's tasten de open ruimte met grote happen aan. We menen dat voor afwijkende BPA's een aantal vooraf gekende en strikt toegepaste criteria moeten worden gehanteerd.

Minister T. Kelchtermans : Wat bedoelt u met in Kortrijk ?

De heer J. De Mol : Ik bedoel daarmee de industrieterreinen.

Minister T. Kelchtermans : Dat waren geen BPA's, dat was een **inherzieningstelling** van een gewestplan. U had het over BPA's terwijl het hier over iets anders ging.

De heer J. De Mol : U kan toch niet ontkennen dat er een heleboel afwijkende BPA's worden goedgekeurd. Het kan voor mijn part evengoed in Harelbeke geweest zijn als in Kortrijk. Ik denk dat concrete dossiers eigenlijk bijkomstig zijn. Ik stel vast dat er veel afwijkende BPA's zijn, waarvoor geen objectieve criteria voorhanden zijn. De vraag stelt zich dan of men voor afwijkende BPA's geen duidelijke criteria moet hantieren, zodanig dat iedereen weet waaraan zich te houden.

De heer F. Van den Eynde : Excuseer dat ik u onderbreek. Ik wou alleen voor alle duidelijkheid even vragen of u het over die 200 hectaren hebt. Mijnheer de minister, het spijt mij dat ik u moet tegenspreken, maar uit de krantenberichten konden wij afleiden dat het in feite ging om een doorbreken van het moratorium.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, mag ik dat even rechtzetten. Het zou niet goed zijn voor de discussie als er een misverstand bleef bestaan. Het gaat om een inderzieningstelling van het gewestplan, precies volgens de werkmethode die in het structuurplan zijn bepaald. De Vlaamse regering stond erop dat we eerst tot een akkoord zouden komen over de oriëntatienota over het structuurplan. Pas daarna wou zij een uitspraak doen over de inderzieningstelling van het gewestplan. Zij wou juist de globale benadering waarborgen volgens criteria die wij ook zullen aanhouden als wij het structuurplan bespreken. De 200 hectaren waarover hier werd gesproken, zijn dus nauwkeurig afgewogen tegen de nu reeds aanwezige criteria in de oriëntatienota.

De heer J. De Mol : Ik vermeld dit maar als aanleiding om te kunnen besluiten dat de druk om dergelijke BPA's goed te keuren nog zal toemen. Men hoeft daarvoor maar de huidige behoeftenstudies met betrekking tot bedrijfs- en industrieterreinen te bekijken. Wat het alternatief van de herziening van gewestplannen betreft, daarover zal ik aanstonds iets zeggen. De genoemde behoeftenstudies voor de bedrijfsterreinen lijden aan bijna dezelfde ziektes als de woningbehoeftenramingen die eertijds werden opgemaakt. Zij hanteren op een vrijwel magistrale manier het Hollandse rekenen. Schijnbaar juiste berekeningen vertrekken van totaal verkeerde premissen : de bestaande reserves worden bijvoorbeeld niet meegeteld en heel wat terreinen worden vergeten, zoals de watergebonden terreinen. Bij de zogenaamde berekende behoeften wordt dan nog een bijkomende reserve geteld. Buiten deze kwantitatieve, louter cijfermatige benadering zonder doelstel-

lingen, is er geen sprake van enige ruimtelijke afweging, laat staan van een ingebouwde hiërarchie. Kwalitatieve invullingen of evaluaties ontbreken totaal.

In dezelfde optiek zal de herziening van de gewestplannen op een zeer selectieve manier moeten worden gehanteerd. Indien het mini-decreet niet van toepassing is en een afwijkend BPA onmogelijk, kan een inderzieningstelling van het gewestplan toch niet de aangewezen oplossing zijn. Indien dit wel zo zou zijn, zullen wij honderden vragen tot herziening van het gewestplan krijgen. Een herziening van het gewestplan mag slechts mogelijk zijn binnen zeer strikte, welomschreven normen.

Het landelijk gebied en de beschermde landschappen worden daarenboven ook bedreigd door het ontbreken van de noodzakelijke planinstrumenten. Ik heb reeds vroeger gesteld dat in het agrarisch gebied vrijwel alles kan en mag. Indien infrastructuurwerken, bedrijfsterreinen of woningbouw deze gebieden bedreigen, zal men nog een zwaardere inspanning moeten leveren dan wat de minister reeds heeft aangekondigd. Immers, steeds meer agrarische en pseudo-agrarische activiteiten bedreigen de open ruimten. Dit is eigenlijk te wijten aan het ontbreken van een eenduidig planinstrument voor het agrarisch gebied. Wij moeten beseffen dat ook voor het agrarisch gebied een planning noodzakelijk is. Nu is dat bij manier van spreken een open ruimte waar bijna alles is toegelaten waarop men een agrarisch etiket kan kleven. Dit kan enkel worden opgelost door af te stappen van het monopolie van de agrarische sector op wat sommigen het restgebied hebben genoemd.

Het kan dus niet meer dat para-agrarische bedrijven, opslagplaatsen, herstelplaatsen en zelfs heuse fabrieken zomaar in de open ruimte of het agrarisch gebied worden neergepoot. De uitzonderingen die gelden voor het inplanten van boerderijen, bijkomende woningen en serres zijn dermate achterhaald, dat een planning voor het landelijke gebied zich opdringt. Men kan het landelijk gebied niet

langer blijven beschouwen als een gebied waarvoor geen planning nodig is. Op deze wijze wordt het landelijk gebied, en zeker het agrarisch gebied, een echt restgebied.

Indien men de open ruimte wil beschermen, moeten voor dit gebied specifieke planinstrumenten worden aangereikt. Dit betekent geenszins dat het landelijk gebied een aparte planning nodig heeft. Wel moeten de functies en potentialiteiten van het landelijk gebied veel strikter worden ingevuld. Zowel landinrichting als de bescherming van landschappen hebben nood aan een dergelijke invulling, zoniet worden ze weggedrukt door verschillende ruimtebehoevende sectoren. Ook in afwezigheid van mijnheer De Seranno durf ik blijven beweren dat de sector landbouw de grootste bedreiging vormt voor dit landelijk gebied, juist omdat de ruimtelijke kwaliteiten van dit landelijk gebied niet worden gevaloriseerd.

De voorzitter : De heer Van der Poorten, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Van der Poorten, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister vice-president, mijnheer de minister, collega's, ik heb de eer verslag uit te brengen over de werkzaamheden van de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, inzonderheid over het gedeelte betreffende de huisvesting, de ordening van het platteland en het sociaal grond- en woningbeleid. De commissie heeft vrij boeiende vergaderingen besteed aan de bespreking van het haar toegewezen gedeelte van de uitgavenbegroting.

De minister vice-president van de Vlaamse regering en minister van Leefmilieu en Huisvesting lichtte uitvoerig toe hoe op het vlak van de huisvesting dringend maatregelen moeten worden genomen, om het recht van wonen — uitgangspunt van zijn beleid — te realiseren, inzonderheid voor **degenen** die het op de woningmarkt het moeilijkst hebben. In dat opzicht kondigde de minister een nieuwe beleidsbrief aan die hij bij de commissie ter bespreking wil **indie-**

Van der Poorten

nen en waarnaar, en volgens diverse sprekers, ook de commissie met bijzondere belangstelling uitkijkt.

In dit verband ervaren zowel de minister als de commissieleden de noodzaak om het huisvestingsbeleid in nauwe samenhang en dus geïntegreerd, te voeren met andere beleidssectoren zoals Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, stads- en dorpskernrenovatie. In de nieuwe huisvestingscode zal dan ook naar een maximale samenhang van het huisvestingsbeleid worden gestreefd en zullen de bestaande wetten en decreten worden gecoördineerd.

Om het concept van het recht op wonen in de praktijk te realiseren ontwikkelde de minister vice-president 4 begrippen. Ten eerste is er de kwantitatieve woningsituatie die van streek tot streek vrij verschillend is, en waarover de volks- en woningtelling hopelijk meer verfijnde gegevens zal opleveren. Ten tweede is er de kwaliteit van de woningvoorraad. De kwalitatieve woningnood is in elk geval veel hoger dan de louter kwantitatieve. Ook op dit vlak stellen wij sterke verschillen van provincie tot provincie vast. Ten derde moet de woning betaalbaar zijn. Van 1976 tot 1988 blijkt het aandeel van de huisvestingskosten zeer sterk gestegen terwijl het aandeel besteed aan huisvesting, daalt naarmate het inkomen stijgt. Ten vierde moet er woonzekerheid zijn. Ter zake is weinig cijfermateriaal voorhanden, doch dit aspect blijkt vooral te spelen voor de huurders van voornamelijk privé-woningen.

Uiteraard verdiende het zopas opgezette urgentieprogramma bijzondere aandacht. Voor het eerst immers werd een effectieve uitgave ingeschreven voor de uitvoering van dit programma door de NV Domus Flandria. Tegen midden 1994 wil de Vlaamse regering immers zichtbare resultaten verkrijgen. Daarbij hecht zij veel belang aan de kostprijs van betaalbare woningen die aan kwalitatief vastgestelde eisen moeten voldoen.

Hoewel prioriteit zal worden gegeven

aan projectvoorstellen van de erkende vennootschappen, de gemeenten, OCMW's en de intercommunales, zullen er ook uit de particuliere sector worden aangemoedigd om zoveel mogelijk met een gamma van verschillende mogelijkheden te realiseren. Bovendien geeft men voorrang aan projecten in de sector van de sociale verhuur – minimum 65 procent van het investeringsvolume gaat naar deze sector – en zal een belangrijk aandeel worden besteed aan projecten op het vlak van de renovatie en sanering van het woningpatrimonium en aan inbreidingsgerichte projecten. De voorkeur voor inbreidingsgerichte projecten werd quasi voltallig bepleit in de commissie, onder meer om de open ruimte maximaal te vrijwaren. Tevens noteerde de commissie in dat opzicht de nuttige suggestie om compacter te bouwen door een verhoging van het aantal bouwlagen, al dient daarbij rekening te worden gehouden met de specifieke karakteristieken van de landelijke en stedelijke wooncultuur.

Inzake het spreidingsbeleid van het urgentieprogramma wordt het aantal gemeenten – oorspronkelijk beperkt tot de VFIK-gemeenten – uitgebreid tot 80 gemeenten. Toch drongen er zeer sterk op aan dat ook in andere gemeenten en steden het nijpend tekort aan kwaliteitsvolle en betaalbare woningen zou worden opgevangen.

Belangrijk hierbij te vermelden is, dat de afbetalingstermijn van de leningen van 66 naar 20 jaar wordt teruggebracht, overeenstemmend met de termijnen die in de privé-sector gangbaar zijn voor dergelijke verrichtingen. Daarnaast werd gesuggereerd geen onaangepaste of soms overbodige technische normen te hanteren, doch eerder aandacht te vragen voor een aanpassing van de architectonische en groenomkaderingsnormen.

De minister blijkt geen voorstander te zijn van een subsidiëring aan 100 procent, waarop enkele leden het bezwaar uitten dat de erkende vennootschappen meer en meer uit hun eigen middelen moeten putten.

De commissie besteedde ook aan-

dacht aan de schaalvergroting van de sociale huisvestingsmaatschappijen door fusie, problematiek die volgens de minister door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij wordt onderzocht. De minister erkende in dit verband dat het drukken van de vaste kosten en een verlaging van de bijkomende lasten voor de sociale huurders voordelen van schaalvergroting zijn. Een eenduidige beleidslijn bleek echter niet aanwijsbaar aangezien de beleidsaccenten ter zake wellicht verschillend zijn voor landelijke gemeenten en voor steden, en het statuut en het personeel bij een fusieoperatie mede een rol spelen.

De commissie stond ook stil bij de problematiek van een objectiever toewijzingsbeleid en de controle daarop, die algemeen als een noodzakelijk element van sociale rechtvaardigheid werden erkend. Evenzeer werd ervaren dat een te strakke reglementering flexibiliteit ontbeert om adequaat te kunnen inspelen op onverwachte sociale noodgevallen. Zodoende blijft men tot enige pragmatische aanpak genoopt, die alleszins op een sociale rechtvaardigheid dient te worden gestoeld.

Het systeem van de alternatieve financiering, dat uitdovend is – het besluit is sinds midden 1991 niet meer geldig – riep vragen op over eventuele verbintenissen die nog moesten worden nagekomen, doch de budgettaire weerslag hiervan voor de afhandeling van de dossiers blijkt gering.

Omtrent de kwalitatieve revalorisatie van het eigen patrimonium blijft een interpretatieverschil omtrent de termijn van wederbelegging in de sector, waarbij de minister zich voorstander toonde van het principe van betaling binnen een vooraf vastgestelde termijn.

Inzake de ondersteuning van de particuliere sector bleek het wegwerken van de achterstand in de uitbetaling én de evaluatie van de premiestelsels, zoals trouwens bij de begrotingsbespreking 1992 reeds bleek, andermaal een bijzonder aandachtspunt. De minister legt dienaangaand wel dra een voorstel voor een totaal nieuwe premiereglementering voor aan

Van der Poorten

de Vlaamse regering en voorziet in een eenmalige inhaaloperatie — waarvoor extra kredieten zijn uitgetrokken — om de volledige achterstand en de uitbetaling van de diverse premies te ondervangen. Met deze extra-kredieten moet het euvel van de achterstand in de uitbetaling van de premies, in 1993 geheel kunnen weggewerkt worden. Om de uitgaven ter aanpassing van woningen voor zelfstandig gehuisveste of inwonende bejaarden en gehandicapte personen te kunnen financieren, werd met betrekking tot artikel 96 van de Huisvestingscode een amendement ingediend, dat bij indicatieve stemming werd aangenomen met 8 stemmen tegen 1, maar dat in de commissie van Financiën niet werd aanvaard en dat verder onderzoek vereist.

Als stimulansen voor de overheidssector wordt het aandeel van de leningsmachtiging, die de VHM en het Vlaams Woningfonds kunnen besteden aan de sanering van ongezonde woningen, opgetrokken.

Om de open ruimte maximaal te sparen blijft de klemtoon gelegd op het inbreidingsgericht investeren waarbij echter werd aangedrongen op meer transparantie in het subsidiëringssysteem, en blijven de middelen voor inbreidingsgerichte projecten in kansarme buurten, even hoog.

Ook de gewone leningsmachtiging voor de investeringen in sociale huisvesting is dezelfde gebleven, zowel voor de huursector als voor de eigendomssector, alsook voor het Vlaams Woningfonds.

Een belangrijke verhoging van de kredieten werd vooropgesteld voor de betaling van de lasten uit de vroeger door de NMH en de NLM aangegeven leningen.

Wat het Vlaams Woningfonds betreft zal het Vlaamse Gewest voortaan de helft van de aangegane rentevoet van de leningen op zich nemen, waardoor de gevolgen van de evolutie van de rente gelijk gespreid worden over het Vlaamse Gewest en het Vlaams Woningfonds.

Hoewel het belang van de sociale verkavelingen algemeen wordt erkend, onder meer omwille van het prijsregulerend effect en de afname van de druk op de huursector, betwijfelt de minister de noodzaak om winstgevendende initiatieven nog verder te subsidiëren en wil hij strikte criteria met betrekking tot sociale verkavelingen opleggen. Alleszins wil hij om de open ruimten te vrijwaren de aanleg van infrastructuur ver buiten de kernen ontmoedigen.

Ten slotte mag worden opgemerkt dat zowel de minister als diverse commissieleden de noodzaak aan een intensievere en betere informatieverstrekking ervaren omtrent de bestaande tegemoetkomingen en voor al voor wie deze premies belangrijk zijn.

Inzake de ordening van het platteland kan algemeen worden gesteld dat in het verleden al te vaak een afzonderlijke visie, een afzonderlijk eigen beleid werd gevoerd inzake de ruilverkaveling, het grond- en bodembeleid, de groen- en landschapszorg, de polders en wateringen en dat het beleid ter zake precies een coördinatie behoeft tussen die verschillende sectoren waarbij een geïntegreerd kader wordt beoogd voor de inrichting van het landelijk gebied ten behoeve van de verschillende functies, als daar zijn landbouw, bosbouw, natuurbehoud, landschapsopbouw.

Een wetgevend, institutioneel en begrotingstechnisch kader is noodzakelijk, waarbij een juridische basis voor beheersovereenkomsten wordt uitgewerkt.

De commissie beklemtoonde ter zake de ruime behoefte aan informatie, inspraak en participatie van alle betrokkenen, de kwaliteitszorg die centraal moet staan, het na te streven harmonie-model tussen economische en ecologische aspecten met een maximaal behoud van de open ruimte. Voor het waterbeleid streeft de minister naar een kwantitatief en kwalitatief — dus integraal — waterbeheer, waartoe een herziening van de wetgeving zich opdringt en welk beleid geconcretiseerd wordt in het zogenaamd bekkenbeleid.

Een betere coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus inzake de waterhuishouding is dan ook vereist.

Inzake het sociaal grond- en woningbeleid, deel dat tot de bevoegdheid behoort van de minister-president, wil ik in het kort wijzen op de evolutie inzake vastgoed- en grondprijzen, de toenemende druk op de woningmarkt, de hefboomfunctie welke Vlabinvest kan voeren in een sociaal grondbeleid, en de oprichting van een werkgroep die inzake Vlabinvest een rapport voorbereidt nopens de te leggen beleidsaccenten welke in 1993 concreet ingevuld moeten worden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de desbetreffende decreetsartikelen en de begrotingstabel, alsook de conformiteit met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting werden alle aangenomen met 8 stemmen voor en 1 tegen.

Sta mij toe na dit verslag nog even kort enkele persoonlijke beschouwingen te formuleren die, mag ik het zeggen, sterk leven in kringen die zich met de sociale huisvestingssector verbonden achten.

Ten eerste, het urgentieprogramma werd zopas op de rails gezet en Domus Flandria is van start gegaan. Vanuit enige ervaring op het terrein zelf is het mij steeds ontgaan waarom een dergelijke structuur bijkomend nodig was, en welke het financiële en economische voordeel kon zijn van zo'n structuur. Recente publikaties hebben nu al aangegeven dat de overheid voor de financiering van de sociale huisvesting beter zou kunnen voortborduren op het bestaande aloude klassieke systeem van gewone leningsmachtigingen.

Ten tweede, in de beleidsnota werd gepleit voor het houden van een centraal inschrijvingsregister in een bepaald gebied waar diverse bouwmaatschappijen actief zijn. Dit lijkt op het eerste zicht een positief gegeven, dat ogenschijnlijk goed bedoeld is. Op zich kan men voor dit idee gemakkelijk gewonnen zijn. Het gevaar lijkt mij echter niet denkbeeldig dat de kandidaat-huurders van het

Van der Poorten

kastje naar de muur worden gestuurd, want onderliggend kan men niet aan de vaststelling ontkomen dat er niet enkel een tekort is aan sociale huurwoningen, maar dat er — door diverse oorzaken — zeer weinig bestaande huurwoningen vrij komen. Als ik het even cru mag stellen : in crisistijd blijft men gemakkelijker in zijn nest zitten. Wat de praktijk betreft stel ik mij daarbij dus vragen, wetende dat intussen gewerkt wordt aan een voorstel tot aanpassing van het huurreglement. Hopelijk ten onrechte vrees ik samen met velen uit de sector zelf — dat dit op termijn zal leiden tot een volgende stap, met name de centrale toewijzing van woningen.

Ik wil er dan ook voor waarschuwen dat men op dat ogenblik niet ver meer van het failliet van vele maatschappijen zal afstaan, die op heden reeds meer en meer eigen middelen moeten inbrengen, wat ons alsdan tot de oprichting van een solidariteitsfonds kan nopen, gezien vele maatschappijen verlieslatend zullen werken. De kritiek wordt nu al luid op geformuleerd dat **degenen** die in de rode cijfers zaten nu voluit kunnen genieten van het aangeboden programma, terwijl de anderen die getuigden van goed beheer, maar nu verplicht in de eigen reserves moeten gaan putten, zich dan ook tot het solidariteitsfonds zullen moeten wenden.

Tenslotte wil ik ook even terugkomen op mijn pleidooi, gehouden bij de bespreking van de begroting 1992, met name om er van uit te gaan mensen zoveel mogelijk te helpen om zelf te kunnen bouwen, te kunnen verwerven, omdat wie zelf bouwt of koopt, minder of geen beroep moet doen op het uitgebreid sociaal stelsel. Voor het welzijn van mens en gezin, voor de ontwikkeling van de **spaarzin** en het algemeen **verantwoordelijkheidsbesef**, blijft het van zeer grote waarde te kunnen ijveren voor het verwerven én verzorgen van een eigen woning. Dit voorrecht kan niet worden voorbehouden aan een kleine groep. Integendeel. De overheid moet het helpen mogelijk ma-

ken dat de groep van mensen die voor zichzelf en voor hun kinderen nog de inspanning willen opbrengen om een eigendom te verwerven, hun grote droom kunnen realiseren zodat zij niet aangewezen zijn of blijven op de private huurmarkt of vastgeankerd blijven in de sociale huurmarkt, met alle kosten vandien voor de overheid. Zodanig kan de eigendomsverwerving de druk op de huursector verminderen en kunnen meteen meer huurwoningen vrij komen.

Ik wou niet nalaten die bekommernis, dat pleidooi nog even in herinnering te brengen, omdat men al te vaak de indruk krijgt — uit woorden, geschriften en daden — dat de eigendomsverwerving wordt verward met het stimuleren van verkoop aan zittende huurders en de echte sociale koopsector wordt miskend of geminimaliseerd.

De voorzitter : De heer Timmermans, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Timmermans, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb de eer namens de commissie het verslag naar voren te brengen inzake de ruimtelijke ordening, de stedenbouw en het sociaal grondbeleid.

De commissie besprak een aantal krachtlijnen die in uitvoering van het regeerakkoord werden uitgetekend en vervat in de beleidsnota die door de minister op 1 april 1992 werd bekendgemaakt .

Het ruimtelijk beleid moet worden gericht op een maximale vrijwaring van de open ruimte en op inbreiding in woongebieden en bedrijfszones. Het storend dichtslibben van de open ruimten moest worden gestopt. Vandaar enkele ingrepen op korte termijn, het uitvaardigen van richtlijnen inzake het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden en de restrictieve toepassing van artikel 20. Een eventuele aansnijding van het woonuitbreidingsgebied zal voortaan in overeenstemming moeten zijn met een gemeentelijke woonbehoefte studie, waarvoor een richtkader op gewestelijk niveau is vastgelegd. Het eerste

uitgangspunt is dus de mogelijkheden van inbreiding optimaal te benutten en maatregelen te nemen tegen overdreven leegstand.

Op basis van artikel 20 moeten de inplantingen van gemeenschapsvoorzieningen en openbare gebouwen zeer restrictief worden toegepast en opgegeven.

Drie voorstellen van decreet zullen ten spoedigste door de Vlaamse Raad worden behandeld, met name inzake de toepassing van de opvulregel, de herwerking van het mini-decreet en de zonevreemde bedrijven.

Wat de kwaliteit en de kwantiteit van de open ruimte betreft, wordt naar inbreiding gestreefd en moet lintbebouwing worden tegengegaan. In die zin zegt de minister dat wij op korte termijn ook naar een fundamentele ommekeer in het beleid moeten gaan. Aansluitend op het geschetste korte termijnbeleid is het duidelijk dat het ontwerp van structuurplan Vlaanderen, waaromtrent al sinds tien jaar studies worden verricht, tegen einde 1993 zou moeten af zijn en dat daarvoor een decretale basis moet worden uitgewerkt.

Het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening zal in de eerste fase een vereenvoudiging van de procedures en een effectieve bestrijding van de bouwmissdrijven nastreven. Een nieuw besluit van de regering zal de bestaande reglementeringen coördineren en de administratieve procedures vereenvoudigen.

De minister wenst met deze krachtlijnen een trendbreuk met het tot op heden gevoerde beleid te verwezenlijken. Hij wenst daarom de verschillende maatschappelijke geledingen in nauwe concertatie te betrekken bij de uitbouw en de opmaak van het structuurplan. Het is duidelijk dat de daarvoor reeds door de regering goedgekeurde oriëntatienota een belangrijk gegeven is om tot het structuurplan te komen. De minister heeft trouwens bij de bespreking van zijn begroting in de commissie toegezegd dat deze oriëntatienota nog voor discussie en verder overleg naar de commissie wordt gebracht teneinde ze te

Timmermans

kunnen toetsen aan de meningen van de commissieleden ter zake.

Betreffende de stads- en dorpsherwaardering is de minister van mening dat het besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 1983 in feite zijn dynamiek heeft verloren. Dit is in de eerste plaats te wijten aan een gebrek aan vastleggings- en **ordonnances**-kredieten, waarmee de verschillende openbare initiatiefnemers te kampen hebben gehad, aan de stelselmatige afbouw van de voordelen van de oorspronkelijke **renovatiepremie** ten opzichte van de bouw- en saneringspremie ten gevolge van de budgettaire druk, aan de weerslag van de invoering van het Gemeentelijk Investeringsfonds en een reeks analoge overheidsmaatregelen en, niet te vergeten, aan de loodzware administratieve procedure.

Er werd in de commissie terecht gewezen op de noodzaak van coördinatie van de verschillende reglementeringen, van de drastische vereenvoudiging van de administratieve procedure. Ook werd gewezen op het vaak oneigenlijke gebruik van subsidies die deze verschillende stelsels mogelijk maken.

De minister heeft beloofd in de eerste helft van 1993 een voorstel van decreet in te dienen dat de brede waaier van investeringen mogelijk moet maken, dat de inbreng van het privé-kapitaal moet aanmoedigen en dat een grotere selectiviteit in de erkenningen en de te subsidiëren operaties tot stand moet brengen.

De minister heeft ook een bijkomend hoofdstuk dat veel bijval genoot bij de commissieleden, namelijk over de sanering van de verlaten bedrijfsruimten. Het onderzoek is gestart en wij moeten ertoe komen deze lege ruimten te rooveren en opnieuw in gebruik te nemen. Ook dat zal de basis zijn voor een decreet. Dit decreet zal bepalingen moeten bevatten inzake de opsporing van de verlaten bedrijfsruimten, de definitie over de in te voeren heffing en de subsidiëring bij herbesteding en renovatie en het ontwerp van de **verwerfings**-

en onteigeningsprocedure. Dit voorstel moet ten slotte de totale financiële impact voor het Vlaams Gewest behandelen.

Collega's, bij de bespreking in de commissie hebben de meeste leden dit beleidsdocument en dit budget als zeer positief ervaren. Sommigen hebben wel hun vrees geuit over de doeltreffendheid van het ingestelde moratorium, namelijk om door middel van **BPA's** wijzigingen aan te brengen in de bestemmingen van het **gewestplan**. De minister antwoordde daarop evenwel dat ook in deze aangelegenheid de regering restrictief optreedt en alleen de reeds goedgekeurde oriëntatienota als leidraad neemt.

De onmiddellijke trendbreuk in de ruimtelijke ordening werd ook gecontesteerd door de oppositie. Zij verklaarden nogal wat dossiers te kennen die daarmee strijdig zijn. De minister heeft daarop geantwoord dat in bepaalde dossiers een **appreciatiemogelijkheid** is ingebouwd omdat er in de huidige wetgeving nog schemerzones aanwezig zijn die dit kunnen uitlokken. Hij heeft de wens uitgedrukt dat bij een wijziging van het decreet op de ruimtelijke ordening of de goedkeuring van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening dit probleem zou worden aangepakt.

Enkele leden hebben dan nog gesuggerd om bij de structuurplanning Vlaanderen rekening te houden met studies die op het terrein werden gerealiseerd, onder meer in West-Vlaanderen, aan de kust enzovoort. De minister heeft hierop bevestigend geantwoord.

Bovendien werd nog een lans gebroken voor het zoeken naar een verantwoorde oplossing voor de op dit ogenblik vastgestelde wildgroei van distributiebedrijven langs omleidingsbanen en ringwegen. Dat gaf aanleiding tot een discussie over de herlokalisatie van ambachtelijke bedrijven die dikwijls terecht uit stads- of dorpskernen of uit de woonomgeving moeten verdwijnen, maar tegelijkertijd meestal een meerwaarde voor zichzelf creëren door de bestemming

van hun oud pand in een woonzone te wijzigen.

In het verlengde daarvan ontstond een discussie over planschade en het realiseren van meerwaarden. Waar de overheid ambtshalve moet opdraaien voor planschade is het ipso facto aangewezen de verwezenlijkte meerwaarde te belasten, zoals dat in de wetgeving werd bepaald. In de commissie werd voorgesteld dit belangrijk punt opnieuw te onderzoeken samen met hen die in Kamer en Senaat aan de vorige wetgeving hebben meegewerkt.

Het sociaal grondbeleid werd opnieuw door collega De Seranno, indiener van het decreet dat verleden jaar werd goedgekeurd, naar voren gebracht. Immers, de regering dient in het kader van de uitvoering van het decreet inzake het sociaal grondbeleid de nodige kredieten in te trekken.

De minister heeft erop gewezen dat de kleine schijf van amper 10 miljoen frank voor 1993 slechts een startkrediet betreft en dat het uitvoeringsbesluit van het decreet klaar is, maar nog niet voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd omdat er onvoldoende kredieten beschikbaar zijn om tot de onmiddellijke uitvoering ervan over te gaan.

In de commissie kwamen wij tot een consensus, die gebaseerd was op twee punten. De minister kan inmiddels hoe dan ook de procedure verderzetten en het advies van de Raad van State vragen, waarbij de voorziene 10 miljoen frank uitsluitend als startkrediet worden beschouwd. Tijdens de discussie over het bijblad voor 1993 kunnen wij in de commissie met de vertegenwoordigers van de regering opnieuw overleg plegen om dit bedrag eventueel te verhogen.

Om deze verklaring te kunnen afleggen, heeft de heer De Seranno zich, als indiener van het decreet, onthouden.

Wat het sociaal grondbeleid, ruimtelijke ordening en stedenbouw betreft werd het geheel goedgekeurd met zes stemmen bij twee onthoudingen.

Timmermans

Daarenboven heeft de commissie bij eenparigheid de conformiteit vastgesteld tussen de administratieve begroting en de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting. Wat de cijfers betreft, verwijs ik naar het geschreven verslag.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, namens de VLD-fractie dank ik de verslaggevers voor het degelijk verslag van de werkzaamheden in de commissie, hoewel het soms moeilijk was een onderscheid te maken tussen het verslag zelf en de persoonlijke tussenkomsten over de verslaggevers.

In een poging meer gestructureerd te werk te gaan, behandel ik eerst de huisvestingsproblematiek en het antwoord van de regering daarop in de vorm van het urgentieprogramma voor de sociale huisvestingssector. De VLD-fractie betreurt de oprichting van een dienst met afzonderlijk beheer, omdat dit aan de regering de mogelijkheid biedt te ontsnappen aan de zelf gestelde begrotingsnorm, namelijk de SERV-norm. Daarnaast wil ik nog een aantal opmerkingen maken en vragen stellen.

Bij het aantreden van de Vlaamse regering maakten we een hetze mee tussen minister Demeester enerzijds, die de 30 miljard frank voor huisvesting budgettair onhaalbaar achtte, en de vice-president van de Vlaamse regering anderzijds, die de 30 miljard frank niet in twijfel trok en het urgentieprogramma bleef steunen. Ik hoef geen tekening te maken om aan te tonen dat een dergelijk meningsverschil binnen de meerderheid niet het vertrouwen zal bevorderen dat men bij de privé-partners zoekt. Later had een van de publieke aandeelhouders, met name de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, ernstige bedenkingen bij het programma van de Vlaamse regering. Er werd kritiek geuit op de financieringswijze en er werd gewezen op het gevaar voor segregatie en gettovorming. Een studie, uitgevoerd in

op-

dracht van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, toont aan dat de klassieke financieringsformule de goedkoopste is. De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij vraagt zich af hoe de modale gezinnen met een bescheiden inkomen nog aan de bak zullen komen. Bovendien kan het overheidsprogramma, volgens de Huisvestingsmaatschappij, tot een oververhitting van de bouwmarkt leiden met een stijging van de prijzen als gevolg. Deze bedenkingen doen vragen rijzen bij de functie van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij als aandeelhouder van de NV Domus Flandria. Mijnheer de minister, kent u één bloeiende privé-onderneming waar een van de hoofdaandeelhouders bedenkingen heeft bij het doel van de onderneming? Volgens mij legt dit een ernstige hypotheek op het welslagen van het volledige programma.

Over hetzelfde urgentieprogramma zou ik enkele specifieke vragen willen stellen. In het midden van 1992 heerste er een euforische stemming bij de voorbereiding van de oprichting van Domus Flandria. Tegenover de overheidsinbreng van 1 miljard frank moest een gelijkwaardige inbreng van de privé-sector staan. Dit leek geen enkel probleem te zijn, want volgens de publieke partners zouden dertig privé-investeerders bereid zijn bij te dragen in de financiering. Volgens de berichten waren sommige kandidaten zelfs bereid het hele miljard in te brengen. Welke privé-investeerders zijn uiteindelijk tot de NV Domus Flandria toegetreten?

Mijnheer de minister, wat is uw reactie op de vaststelling van de Vlaamse Confederatie voor de Bouw, dat het subsidiestelsel zo complex is dat het bijzonder moeilijk is om een totale becijfering te maken? Op deze manier wordt niet enkel het rendement van de privé-promotoren onduidelijk maar wordt bovendien de budgettaire weerslag voor het Vlaamse Gewest moeilijk te bepalen. Kan de regering bij benadering de totaliteit van de nieuwe subsidiereglementering becijferen?

Vervolgens wens ik ook nog even de

link te maken met het aparte programma dat de Vlaamse regering wil opstarten voor Vlaams-Brabant, door middel van Vlabinvest. Het komt mij voor, mijnheer de minister, dat het door u opgezette urgentieprogramma enigszins in tegenspraak is met de operatie Vlabinvest van de voorzitter van de regering. Dit werd trouwens ook bevestigd tijdens een studiedag die werd georganiseerd in verband met de woonproblematiek in Vlaams-Brabant. In de lijst van de gemeenten die in aanmerking komen voor het urgentieprogramma stellen we vast dat ingevolge de toegepaste selectie-criteria Vlaams-Brabant sterk ondervertegenwoordigd is. Met andere woorden, we stellen een inconsequentie vast in het beleid van de regering en zien eens te meer dat onze Vlaamse excellenties een ongeziene strijd leveren om er toch maar in te slagen de eigen naam te verbinden aan het een of andere project. Het is mij trouwens volkomen onduidelijk waarom minister-president Van den Brande de bevoegdheid heeft over Vlabinvest, een instelling die tot doel heeft een sociaal woonbeleid gestalte te geven in Vlaams Brabant. Het zou de logica en de duidelijkheid ten goede komen indien gemeenschapsminister De Batselier daarvoor bevoegd zou worden.

Meer in detail over Vlabinvest stel ik mij de vraag waarom in de aanvangsfase alle aandacht wordt gericht op de zes faciliteitengemeenten rond Brussel, uitgebreid met Overijse, Hoeilaart en Tervuren.

Namens collega Vermeiren die hier afwezig is wegens ziekte stel ik de vraag waarom de gemeente Zaventem uit de eerste projecten werd geweerd, net zoals de gemeente Dilbeek.

Ik zou dit eerste gedeelte van mijn uiteenzetting willen afsluiten met een vraag in verband met het gewijzigde reglement van beheersvergoedingen tussen de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de erkende vennootschappen. In eerste instantie vind ik het uiterst ongewoon dat de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij financieel moet leven op de kosten van degenen over wie zij de voogdij moet uitoefe-

Vautmans

nen. Dit kan mijns inziens de relatie tussen de voogdij en de erkende vennootschap alleen maar verzieken. Maar wat in deze kwestie fundamenteeler is, is het feit dat de verhoging van de vergoedingen die de erkende vennootschappen moeten betalen, zullen worden afgewenteld op de sociale huurders. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de sociale huurder een meerprijs betaalt voor het toezicht op zijn of haar verhuurder. Het is echter wel kenmerkend voor het beleid van de huidige meerderheid, en dat veruitwendigt zich ook in de huisvestingssector, dat eerder wordt gezorgd voor de structuren dan wel voor de burger zelf. De Vlaamse liberalen en democraten gaan dus niet akkoord met het huisvestingsbeleid.

Het volgende onderdeel van mijn betoog heeft betrekking op de ruimtelijke ordening.

Uit de beleidstoelichting rond het programma van de ruimtelijke ordening blijkt dat er eigenlijk weinig concrete doelstellingen naar voren worden gebracht.

Naast een opsomming van wijzigingen van wetten en decreten ter zake die in het verleden werden gerealiseerd, wordt enkel bepaald dat een inhoudelijke herziening van de stedenbouwwet noodzakelijk is, zonder dat hierover verdere beleidsopties worden genomen.

Verder zegt de minister dat de werking van de administratie inzake de afhandeling van dossiers moet worden ondersteund. Tevens werd een krediet van 132,5 miljoen frank uitgetrokken om een initiatief tot hergebruik en sanering van verlaten bedrijfsruimten te financieren. Het is echter niet duidelijk hoe de minister dit in de praktijk denkt te realiseren.

Er wordt een gevoelige verhoging van de middelen voorzien voor de verderzetting van het Structuurplan Vlaanderen evenals voor de actualisering van de gewestplannen. Er wordt echter nergens vermeld hoe deze laatste twee beleidspunten dienen te worden gerealiseerd.

Er wordt een zeer uitgebreide en ingewikkelde overleg- en raadgegingsstructuur voorgesteld, doch nergens is duidelijk hoe groot de invloed van dit volledige proces zal zijn.

Mijnheer de minister, u weet dat ik er voorstander van ben dat Vlaanderen zo vlug mogelijk over een degelijk Structuurplan zou beschikken. Tot nu toe werden nog geen stappen ondernomen om aan dit Structuurplan een decretale basis te geven. Het is dan ook de vraag in hoeverre het beleid hieromtrent nog ernstig te nemen is.

Bij het aantreden van de Vlaamse regering was het uitvaardigen van een nieuw decreet een prioriteit voor de Vlaamse regering. In tegenstelling tot Vlaanderen zijn zowel Wallonië als Brussel erin geslaagd om een nieuw decreet tot stand te brengen.

Aangezien ik kabinetschef ben geweest bij een minister die bevoegd was voor Ruimtelijke Ordening, kan ik spreken uit ervaring. Ook wij hebben geprobeerd, zij het dan vanuit een zeer oncomfortabele positie, de stedenbouwwet aan te passen via artikelsgewijze herzieningen. Dat is ons niet gelukt en het zal ook u niet lukken. **(Onderbreking door de heer De Seranno)**

Mijnheer De Seranno, de minister ging dit niet doen, hij had een studiegroep van universiteitsprofessoren en andere specialisten samengebracht om te trachten een tekst voor een ontwerp op te stellen, waarin hij echter niet is geslaagd.

De heer J. De Seranno : U moet zich toch mijn voorstel van juni 1988 herinneren, waarop de minister heeft gerepliceerd dat hij reeds in september zijn ontwerp zou indienen.

De heer V. Vautmans : Dat ontwerp werd inderdaad ingediend maar het werd niet door de regering goedgekeurd.

De heer J. De Serrano : De minister heeft geen ontslag genomen !

De heer V. Vautmans : De speciale situatie waarin we ons bevonden, heeft hem gedwongen om te blijven zitten.

U weet best dat er een ontwerp klaar was, maar dat de regering dit niet wenste te bespreken.

De heer J. De Seranno : Indien men ons in de Vlaamse Raad had laten werken, dan zouden wij erin geslaagd zijn in de commissie een ontwerp af te werken, nietwaar collega's ? **(Instemming en gelach)**

De heer V. Vautmans : Zullen wij hieraan nu dan in de Vlaamse Raad werken ?

Ik pleit in ieder geval voor een decreet op de ruimtelijke ordening en voor een globale aanpak en herziening van dit decreet.

Ten slotte nog enkele woorden over monumenten en landschappen. De bevoegde minister is weliswaar niet aanwezig, maar het is volgens mij toch aangewezen om in dit verband enkele korte opmerkingen te maken.

Er is een nieuwe vorm van subsidie opgestart. Dit systeem werkt blijkbaar goed.

De bevoegde minister is van plan om meer monumenten te klasseren dan nu het geval is. Op zich is dit lovenswaardig. Ik wil er alleen de aandacht op vestigen dat men een monument moet klasseren en tegelijkertijd kredieten moet inschrijven om dit monument te restaureren. Als dit niet het geval is, is de klassering eerder aanleiding tot verval en verkrotting dan tot bescherming van het monument.

Ik pleit dan ook voor voorzichtigheid op dat vlak : klasseer niet meer dan wat met de beschikbare kredieten kan worden gerestaureerd. **(Applaus bij de VLD)**

De voorzitter : De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, sta me toe allereerst de verslaggevers te danken voor hun uitstekend verslag. Dat is ditmaal geen boutade, geloof me vrij.

Ik zal me in de bespreking van de begrotingsmateries beperken tot de materie van de huisvesting. In deze materie beperk ik me dan bovendien

Breyne

tot een aantal items gezien de tijdslijmet die ons is opgelegd.

Onze fractie heeft steeds een grote belangstelling aan de dag gelegd voor de sociale huisvesting. Beschikken over een degelijke huisvesting is immers ook voor onze fractie een onontbeerlijke voorwaarde voor het leiden van een menswaardig bestaan.

Het verzekeren van het recht op wonen voor iedereen door de mensen de mogelijkheid te bieden tegen betaalbare voorwaarden een eigen woning te verwerven of te huren, is één van de belangrijkste taken van elke Vlaamse regering, dus ook van deze regering.

Mijnheer de minister, tijdens de bespreking van de begroting 1992 werd namens mijn fractie beklemtoond dat wij het globale opzet van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting kunnen aanvaarden, namelijk het snel ter beschikking stellen van extra woonegelegenheden voor degenen die het op de woningmarkt het moeilijkst hebben en dit mede door het aanspreken van **privé-geldmiddelen**. Ook de CVP was en is er zich nog altijd ten volle van bewust dat het dringend nodig was en is om additionele middelen ter beschikking te stellen van een sector die de jongste jaren al te dikwijls ten prooi is gevallen aan inertie en **kortetermijndenken**.

Dit urgentieprogramma riep bij onze fractie echter ook bedenkingen op. Ik zal u niet verhelten, mijnheer de minister, dat wij met betrekking tot de uitwerking van dit programma nog steeds vragen stellen.

De uiteindelijke kostprijs van dit programma blijft nog steeds een groot vraagteken. Het is momenteel quasi onmogelijk met zekerheid te zeggen hoeveel duurder of goedkoper het financieringssysteem van dit programma gaat uitvallen in vergelijking met het klassieke systeem.

Simulaties, onder meer van het Hoger Instituut van de Arbeid van Leuven, tonen aan dat de kostprijs duurder zal zijn dan oorspronkelijk werd

voorgesteld in het klassieke programma voor woningen die een bepaald minimum kostprijs — men spreekt over 2,6 miljoen frank — zouden overschrijden.

Ik herhaal hier dan ook mijn vraag, mijnheer de minister, om dringend een vergelijkende studie hieromtrent te laten uitvoeren. Ik meen dat de leden van deze Raad het recht hebben om hierover volledige duidelijkheid te krijgen. Men kan immers niet van ons verlangen dat wij onze zegen geven aan een miljardenprogramma zonder duidelijke informatie over alle aspecten van de financiële implicaties ervan. Ik blijf mij overigens afvragen of dergelijke urgentieprogramma's — en dit is geen kritiek op dit initiatief, maar wel op het huisvestingsbeleid op langere termijn in het algemeen — een voorbeeld zijn van denken op lange termijn. Zou het niet efficiënter zijn om de gewone leningsmachtigingen te laten stijgen om een beleid op lange termijn mogelijk te maken? Zonder lange termijnvisie is men immers gedoemd om om een bepaald aantal jaren een inhaalbeweging te doen. Het kan toch niet de bedoeling zijn om een huisvestingsbeleid te voeren op basis van zich cyclisch herhalende urgentieprogramma's.

Ook wil ik er hier nogmaals op aandringen dat de inspanning die door dit urgentieprogramma in 80 gemeenten gaat gebeuren, er in geen geval toe zou leiden dat de reële huisvestingsnood in andere gemeenten naar het achterplan zou worden geschoven. Ook in vele andere gemeenten is er immers nood aan bijkomende betaalbare en kwaliteitsvolle sociale woningen. Er moeten trouwens vragen worden gesteld bij een zekere politiek — ruimer dan de sociale huisvesting — waarbij die steden en gemeenten die tekorten opstapelen steeds maar weer de hand worden gereikt met middelen uit een of ander speciaal fonds of programma. Men zou haast gaan denken dat het een misdaad is om goed te besturen, want als beloning voor dergelijk verantwoordelijk gedrag doet men niets anders dan overal uit de boot vallen.

Met andere woorden, indien men in-

zake sociale huisvesting prioriteiten stelt, moet men normen stellen. De belangrijkste norm is echter de nood aan kwalitatief volwaardige woningen in de gemeente of regio. Wij hebben geconstateerd dat de nu gebruikte criteria om de gemeenten aan te duiden onbetwistbaar een aantal objectieve elementen bevatten maar dateren van ongeveer tien jaar terug. Indien dit klopt, is dit systeem aan evaluatie en herziening toe.

Tevens wil ik benadrukken dat de klemtoon die in dit urgentieprogramma gelegd wordt op de huursector, in geen geval mag betekenen dat de verwerving van een eigen woning zou ontmoedigd worden.

Mijnheer de minister, de CVP is er ten zeerste over verheugd dat er eindelijk kredieten worden uitgetrokken om de achterstand bij de uitbetaling van de premies weg te werken. Niets is immers zo frustrerend voor wie een woning wil verwerven of renoveren, dan te moeten wachten op geld waar men wettelijk recht op heeft. Mijnheer de minister, ik dring er dan ook op aan, dat u alles in het werk zou stellen opdat de situatie van achterstand zich naar de toekomst toe niet meer zou voordoen.

Graag vernam ik ook hoe dit in de praktijk zal worden aangepakt, welke prioriteiten er zullen worden gelegd en welke de timing is die de minister zichzelf in deze heeft opgelegd.

Nu we het toch over de premies hebben, wil ik ook even stilstaan bij de aangekondigde hervorming van het premiestelsel. Het is onze innige overtuiging dat het verwerven van een eigen woning een fundamenteel recht is en wij blijven van mening dat het ook de taak is van de overheid om die mensen die het financieel iets moeilijker hebben daarbij een steuntje te geven door het verlenen van een financiële tegemoetkoming. Immers, hoe meer mensen eigenaar zijn van een woning, hoe meer kansen voor kandidaat-huurders op een woning.

Indien dit premiestelsel op een meer doelgerichte manier kan worden georganiseerd, zullen wij ons daar ze-

Breyne

ker niet tegen verzetten. Integendeel, wij hebben trouwens voorstellen ingediend die in de richting gaan van de ideeën van de minister op dat vlak.

De CVP zal hier niet dulden dat er bij de herziening van het premiestelsel zou worden getornd aan een aantal principes die volgens de, christendemocraten aan de grondslag dienen te liggen van het huisvestingsbeleid. Aldus heeft de CVP altijd groot belang gehecht aan de gezinsvriendelijkheid van deze stelsels. Een eventuele nieuwe regeling waarbij dit principe naar het achterplan zou worden geschoven, kunnen en zullen wij dan ook moeilijk aanvaarden.

Mijnheer de minister, ik wil van deze tribune tevens gebruik maken om aan te dringen op de dringende uitvoering van het decreet houdende toekenning van een premie voor de functionele aanpassing van een woning voor bejaarden of gehandicapten.

Dit is een decreet dat in oktober 1991 is goedgekeurd en waarvan de uitvoeringsbesluiten binnen het jaar door de regering moesten worden uitgevaardigd.

Wij kunnen ons moeilijk indenken dat decreten die door de Vlaamse Raad goedgekeurd werden door de uitvoerende macht niet zouden worden uitgevoerd en dit in de geest van de decreetgever.

Wat dat betreft wil ik eraan herinneren dat het de bedoeling was bescheiden aanpassingen met dit systeem aan te moedigen, waarbij het toelagepercentage vooral voor de lagere inkomens — wil het efficiënt zijn — een hoog percentage van de weliswaar in absolute termen beperkte kosten zou moeten belopen.

Als mede-auteur van het voorstel zou ik graag zien dat bij de uitwerking van de besluiten rekening zou worden gehouden met deze en andere elementen van de filosofie van het stelsel zoals u ze ook kunt terugvinden in de parlementaire documenten.

Voor de financiële tenlasteneming van dit nieuwe premiestelsel werd in de commissie overigens eenparig een amendement aangenomen, met uw akkoord, mijnheer de minister, om de libellé van het artikel dat betrekking heeft op de premies te verruimen tot de term aanpassingswerken.

In de commissie voor Financiën is gebleken dat het bedoelde artikel 13 paragraaf 1, na wijziging, enkel nog voorziet in een decretale machtiging van facultatieve subsidies, terwijl artikel 96 van de Huisvestingscode een decretale organieke regeling is, waarvoor het uitvoeringsbesluit nog moet worden getroffen.

In die context zal ik vandaag geen nieuw amendement indienen, maar ik had wel graag van de minister het engagement gehoord dat de Vlaamse regering, ten eerste de uitvoeringsbesluiten op korte termijn zal uitvaardigen, en ten tweede de nodige budgettaire maatregelen zal nemen in het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1993 dat voor 30 april 1993 bij de Vlaamse Raad dient te worden ingediend. Daarnaast kan de Vlaamse regering overgaan tot een herverdeling van basisallocaties inzake artikel 96 van de Huisvestingscode in de tussenperiode.

Technisch, budgettair zijn er middelen om de eerste uitgaven die betrekking hebben op deze aangelegenheid ook zonder vertraging te laten uitvoeren.

In ieder geval moet mijn inziens iedere vertraging in de administratieve afhandeling van het nieuwe stelsel vermeden worden.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer Breyne, u hebt gesproken over het urgentieprogramma in verband met de huisvesting en daarbij gezegd dat de kostprijs wel eens de pan kon uitvliegen en dat het interessant zou zijn om daarover een studie te maken.

Zou het niet beter geweest zijn om die studie eerst te maken en dus vooraleer men een dergelijk urgen-

tieprogramma lanceert een kosten-baten-analyse te maken.

De heer P. Breyne : De minister zal daarop natuurlijk antwoorden en ik neem aan dat hij zal zeggen dat die studie voor hem bestaat en dat hij daaruit conclusies trekt.

Ik stel alleen vast dat bepaalde wetenschappelijke instituten zoals het HIVA, het Hoger Instituut voor de Arbeid uit Leuven, dat toch een goede reputatie heeft, van oordeel is dat, wanneer men het systeem vergelijkt met het klassieke systeem en het op lange termijn bekijkt, de kost voor de gemeenschap vanaf een zeker niveau wel hoger zou kunnen oplopen. Ik onderschrijf niet a priori deze conclusie. Ik vraag alleen dat dit grondig zou worden nagegaan, want ik denk dat het belangrijk is. Het gaat toch over een programma van 30 miljard frank en waarin ook op particuliere middelen, in principe voor de helft van het ingezette kapitaal, een beroep wordt gedaan. Men moet dus zeker weten dat de globale kost voor de gemeenschap niet hoger zal oplopen.

Dat is trouwens de kritiek die wij op het vorige systeem hadden, dat door de voorganger van de huidige minister was uitgevaardigd. Uiteindelijk bleek, dat kan niet worden tegengesproken, dat men naar zeer moeilijke budgettaire situaties ging indien het systeem Waltniel op lange termijn zou worden uitgevoerd.

Ik denk dat het zeer belangrijk is dat, wanneer men naar alternatieve programma's gaat — ik ben daar trouwens een voorstander van zoals ook van het mobiliseren van private middelen — het ten eerste sociale huisvesting blijft in al zijn aspecten, dit betreft het soort woning dat wordt gebouwd en voor wie en onder welke voorwaarden, en ten tweede dat het voor de gemeenschap niet duurder oploopt zowel op de kortere als op de langere termijn.

De heer S. Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik wens enkel te beklemtonen dat we hier volledig in het systeem van de debudgettering zitten. Die kostprijs die uit de pan vliegt zal dus dubbel doorwegen.

De voorzitter : De heer Vande Lanotte heeft het woord.

De heer J. Vande Lanotte (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik stel met verwondering vast dat er blijkbaar een grote drang bestaat om, zes maanden nadat wij met het systeem zijn gestart, alles te evalueren. De Vlaamse Raad heeft beslist om *Domus Flandria* op te richten. Er werden financiële berekeningen gemaakt, voorgesteld en goedgekeurd. Ik wil ervoor waarschuwen om na zes maanden te evalueren wat zes maanden voordien werd beslist. We moeten ons daartegen afzetten en proberen iets te doen. Er is een programma gestart. Ik stel voor dat het nu ook effectief wordt uitgevoerd. Het loopt over drie jaar en we kunnen het dan rustig evalueren. We zullen dan voldoende tijd hebben en tenminste iets evalueren dat gewerkt heeft en niet iets dat eventueel zou werken.

Toen de beslissing is gevallen, heeft de minister zijn evaluatie gemaakt. Ik ben daarmee toen, zoals trouwens een meerderheid in deze Raad, akkoord gegaan. Zes maanden later opnieuw over die evaluatie beginnen omdat er een studie bestaat, is niet correct.

Ik hoop dat wij met *Domus Flandria* effectief resultaten kunnen boeken en een groot aantal nieuwe of verbeterde sociale woningen kunnen opleveren. We moeten het ons immers niet ontveinzen, het aantal woningen dat ter beschikking staat wordt relatief steeds beperkter. Wij hebben lange tijd gedacht dat het probleem niet kwantitatief maar louter kwalitatief was. Wie de evolutie nagaat van de woningen in campings, in tweedeverblijfparken, kan niet anders dan vaststellen dat een bepaald type, en vermoedelijk verscheidene types, van woning ontbreken.

Na dit urgentieprogramma moeten we blijvend aandacht besteden aan de kwantiteit van de woningen, ingedeeld volgens bepaalde types. We zullen ook alle middelen moeten uitzoeken om bestaande woningen, die niet worden gebruikt, verkrot zijn of

leegstaan, te verkopen. Mijn fractie overweegt om een vroeger ingediend voorstel over de verplichte verkoop van woningen die blijvend ongebruikt zijn, opnieuw in te dienen of in ieder geval het opnieuw op de politieke agenda te plaatsen. We moeten wel nog een uitweg vinden voor het bevoegdheidsprobleem tussen de nationale en de gewestelijke materies.

Als er problemen rijzen in verband met de kwantiteit van woningen, en indien er inderdaad schaarste heerst op de markt, dan betekent dit dat de toewijzingsregels voor woningen — hoewel ik gemerkt heb dat de heer Van der Poorten daar huiverig tegenover staat (maar mijns inziens ten onrechte) — zeer grondig moeten worden bekeken. Op deze manier kan binnen de huidige schaarste op de woningmarkt toch een effectieve oplossing worden gevonden.

De kwantiteit is één zaak, en er wordt aan gewerkt. Ik verheug mij dat binnen de zes maanden na de vorige bespreking, er reeds een zekere vooruitgang is geboekt.

Daarnaast is er ook nog het probleem van de kwaliteit. We zullen binnenkort een voorstel van decreet indienen in verband met de kwaliteit van verhuurde kamers. We zullen aan de minister ook vragen dat voorstel kritisch te onderzoeken. Ook hier rees evenwel een probleem inzake bevoegdheidsverdeling. Het werd intussen opgelost, wat niet betekent dat het decreet er eenvoudig zal uitzien.

Het moet in ieder geval mogelijk worden dat gemeenten in hun stedelijke reglementen het verhuren van kamers en van gemeubelde appartementen vergunningsplichtig kunnen maken. Heel wat grote steden, met verschillende coalities, hebben dit trouwens geprobeerd. Ze zijn niet in geslaagd om reden van voogdij. Indien we de grote misbruiken in de sector van de gemeubelde kamers, studio's en dergelijke meer willen oplossen, moeten we ons ook afvragen of hier geen prijselement moet worden ingevoegd, en of we op termijn niet tot een prijsbepaling ter zake moeten komen.

Het inhalen van de achterstand inzake premies, zoals dat reeds in april laatstleden naar voren werd gebracht, is een positieve maatregel. Ik hoop dat dit principe wordt gerealiseerd en dat er geen nieuwe structurele achterstand ontstaat. Dit punt zullen we echter binnen een zekere tijd moeten evalueren.

Tenslotte wil ik de aandacht vestigen op een aantal initiatieven. De minister van Huisvesting en Leefmilieu is immers ook altijd een beetje minister van Economie en omgekeerd. Op verschillende plaatsen in Antwerpen, maar ook elders, wordt een systeem uitgedokterd waarbij men werklozen inschakelt in de renovatie van sociale woningen. Dat kan onder andere via de Weer-werkactie. Het resultaat is in ieder geval dat inzake tewerkstelling nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd, terwijl ook de sociale huisvesting er mee gediend is. Ten slotte kan de huurder die de woning betreft op een vrij goedkope manier een gerenoveerde woning aankopen.

Mijnheer de minister, ik vraag dus om na te gaan of een meer algemene toepassing van het systeem, waarbij men werklozen gedurende een bepaalde periode opnieuw in het arbeidscircuit brengt om woningen te helpen renoveren, niet op een meer structurele en algemene manier in verschillende steden kan worden gelanceerd, of tenminste of aan dit systeem niet als impuls een zekere aandacht kan worden besteed. Ik vind het op alle vlakken een positief initiatief.

Ik zal nu niet terugkomen op wat de collega's Timmermans en De Mol over ruimtelijke ordening hebben gezegd. Ik wil alleen aan de minister van Ruimtelijke Ordening meedelen dat we met verschillende partijen in de Vlaamse Raad op dit ogenblik een aantal discussies voeren over de duinen en het duinendecreet. Er wordt gewerkt aan amendementen ter zake. We zullen binnenkort de minister van Leefmilieu vragen om in de commissie dit decreet te beoordelen teneinde tot een positief resultaat te komen. (*Applaus*)

De voorzitter : Ik stel voor nu onze werkzaamheden te schorsen en ze te hervatten om 19.15 uur.

— **De vergadering wordt geschorst om 18.49 uur.**

— **De vergadering wordt hervat om 19.21 uur.**

De voorzitter : Wij zetten nu de bespreking voort over de materies waarvoor ministers De Batselier, Van den Brande, Kelchtermans en Sauwens bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal waarschijnlijk iedereen verbazen, maar ik begin met de Vlaamse regering geluk te wensen met het voornemen heel het probleem van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen te willen aanpakken en in dit verband een Structuurplan Vlaanderen in het vooruitzicht te stellen.

De oriëntatienota is veelbelovend en ik wil onmiddellijk toegeven dat er op de inhoud niet zoveel valt aan te merken. Toch wil ik een bepaalde zaak rechtzetten. Men heeft daarstraks gezegd dat de minister er spoed achter moet zetten. Ik sta daar uiteraard achter, maar ik ben mij er ook van bewust dat dit een werk van lange adem is dat niet in enkele maanden kan worden geklaard. Toen deze aangelegenheid in de commissie werd besproken, hebben alle leden dat standpunt aanvaard.

Er is inderdaad niet zoveel aan te merken op de oriëntatienota. Het blijft uiteraard een principiële stellingname en dan is dat niet zo verbaazingwekkend.

De minister zal dan ook begrijpen dat wij hier enig voorbehoud wensen te formuleren tot wij van de concrete invulling in kennis worden gebracht. Toch zou ik namens het Vlaams Blok een opmerking willen maken met be-

trekking tot het hoofdstuk Stedelijk Verval van de oriëntatienota. Het is uiteraard lovenswaardig het probleem van de steden, die op dit ogenblik leeglopen en bedrijven, voorzieningen en andere functies verliezen, te willen aanpakken en voor deze uitrafeling van het kwaliteitsverlies van het stedelijk weefsel — ik citeer uit de nota — de oplossing te zoeken in het bestrijden van leegstand en verkrotting van woningen en bedrijven.

Ik wil er u toch op attent maken dat dit geenszins zal volstaan.

De onveiligheid die in onze steden heerst, en die u jammer genoeg ook in de oriëntatienota aanduidt met wat onze welzijnswerkers in hun wollige jargon noemen : het gevoel van onveiligheid, zal degelijk moeten worden aangepakt.

Zolang onze stadswijken halve of driekwart vreemdelingengetto's zijn en zolang de veiligheid van de bewoners er in het gedrang wordt gebracht door jongerenbendes die er heel dikwijls in de straten de plak zwaaien, zal geen enkele renovatie de leegloop tegenhouden.

Ik wens ook de minister te feliciteren met het moratorium op de BPA's dat uiteraard onontbeerlijk was met het oog op het invoeren van zijn nieuw structuurplan.

Het is echter meer dan belangrijk dat de minister hier bevestigt dat dit moratorium algemeen en zonder uitzonderingen zal worden toegepast. Inderdaad, nu wordt al rondverteld dat er uitzonderingen zouden zijn. Indien dat waar zou zijn — en ik laat op dat vlak de regering het voordeel van de twijfel — zitten we weer in hetzelfde straatje van vroeger.

Ik wil even terugkomen op een reeds besproken aangelegenheid. We hebben een rechtzetting gekregen betreffende de 200 hectaren van Kortrijk, waarover de kranten schreven dat het moratorium niet werd nageleefd. Het komt echter niet geloofwaardig over wanneer een regering een zelf ingesteld moratorium in bepaalde geval-

len naast zich neerlegt. Dit vraagt in ieder geval om een rechtzetting.

Het Vlaams Blok is er niet ontevreden over dat u de uitbreidingsmogelijkheden voor vreemde bedrijven die door het mini-decreet mogelijk worden gemaakt niet overweegt. Het beleid van een regering wordt echter niet beoordeeld naar haar intenties maar wel naar wat zij concreet doet.

In dat verband moeten er ons toch enkele zaken van het hart.

Zowel uit de pers als uit een schrijven van de milieuraad en de Landelijke Gilde van Huldenberg op 5 december gericht tot de voorzitter van de Vlaamse Raad dat ons werd bezorgd op 14 december, dus praktisch op de vooravond van dit debat, vernemen wij dat de Waalse regering het klasieke spelletje Vlamingen pesten nog niet is verleerd. De Waalse gewestregering keurde immers onlangs een uitbreiding van de industriezone goed die bijna dubbel zo groot is als degene die was gepland. Zo komt de uitbreiding ten noorden van Waver tot op enkele honderden meters van het Vlaamse Ottenburg, deelgemeente van Huldenberg. Ze bedreigt niet alleen een waardevol Vlaams landschap maar zal daarbij de Dijle meer bevuilden. Door de beslissing van de Waalse regering om 80 hectaren landbouwgrond aan de grens tussen Waver en Huldenberg in een industriezone om te zetten ondanks meer dan 1.160 bezwaarschriften die bij de bestendige deputatie van Brabant werden ingediend, komt erop neer een industriezone in de onmiddellijke omgeving van de woonzone van een Vlaamse gemeente aan te leggen. Aan Waalse kant daarentegen heeft men wel in een ruim buffergebied voorzien tussen de woonzone van Waver en de betrokken industriezone.

Eén en ander betekent daarenboven de aantasting van een waardevol landschap, namelijk de Dijlevallei, één van de weinige nog echt landelijke regio's in midden-Brabant. Deze industriezone betekent ook een grotere vervuiling van het oppervlak-

Van den Eynde

tewater. Het afvalwater van de reeds bestaande Waalse industriezone wordt immers zonder enige zuivering rechtstreeks in de Dijle geloosd, ongeveer 50 meter stroomopwaarts over de taalgrens in Terlanen.

Naar verluidt zouden de **verantwoordelijk** ken van de intercommunale Communal Wallon van plan zijn het afvalwater te zuiveren via een natuurlijk planten- en vijversysteem. Zij moeten echter toegeven dat op die manier in het beste geval slechts 40 percent kan worden gezuiverd en dat deze methode tijdens de wintermaanden geen enkel effect sorteert. De milieuraad van Huldenberg verwijst naar een motie van aanbeveling die bijna unaniem op 2 mei 1991 door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd.

Deze motie strekt ertoe aan de Vlaamse regering te vragen om overleg te plegen met de Waalse Gewestregering om te voorkomen dat in de Dijlvallei schade wordt aangebracht door de inplanting van een **industriezone** die zo kort bij de taalgrens ligt.

In een brief van 22 januari 1990 zou de voorzitter van de Vlaamse regering de impact die de uitbreiding met ongeveer 80 hectaren van het industrieterrein Waver-Noord zou hebben op de Vlaamse gemeenten **Huldenberg** en Overijse en op de economie van de gewestplannen Leuven en Brussel-Halle-Vilvoorde, hebben erkend. Hij zou de minister van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening verzocht hebben de zaak te onderzoeken en hem van het resultaat op de hoogte te stellen.

Daar er bij gerechtsdeurwaarder daarenboven werd vastgesteld dat in de ter inzage neergelegde plannen foutieve legendes waren opgenomen. De op het plan gebruikte kleuren stemden namelijk niet overeen met de bedoelingen zodat de burger verkeerd werd ingelicht en werd voorgelaten dat het om sociale woningbouw ging. Er werd vastgesteld dat

het wettelijk aanplakken niet is gebeurd. Het Vlaams Blok sluit zich dan ook aan bij de vraag van de **milieuraad** van Huldenberg : wat doen de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad op grond van zowel hun duidelijk omliggende politiek ter bescherming van de open ruimte en het Vlaams milieu als de beweerde versterking van de Vlaamse instellingen ter bescherming van de Vlaamse Burgers tegen zeer ernstige bedreigingen ? Dat het om een bedreiging gaat, blijkt uit zowel de omvang en de aard van het project als uit de **antecedenten** van de beheerders ervan. Het gaat hier over het leefmilieu van twee belangrijke Vlaamse gemeenten, Huldenberg en Overijse. Ondanks een gefundeerd en democratisch verzet van vele lokale burgers, ondersteund door een gemeentelijke overheid, blijven ze tot hiertoe in de kou staan.

Maar er is erger. De Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening heeft samen met de Waalse regering beroep aangetekend tegen de schorsing die de Vlaamse landbouwers in kortgeding verkregen van de beslissing van de Waalse regering om de procedure tot gedeeltelijke herziening van het gewestplan Waver-Huldenaken-Perwijs aan te vangen. Het vonnis schorste nochtans de beslissing tot de nodige initiatieven zouden worden genomen om de effecten op het leefmilieu in de aangrenzende gemeenten van het Vlaams Gewest te onderzoeken. Het bepaalde dat de inwoners van de aangrenzende gemeenten van het Vlaams Gewest zouden worden geraadpleegd en worden voorgelicht. Er werd bepaald dat de nationale minister van Landbouw zou worden ingelicht. Na dit beroep zijn, zonder dat de argumenten ten gronde van de eerste rechter ooit werden weerlegd, de debatten verzand in procedures en bevoegdheidskwesties zodat op 6 augustus 1992 de Waalse regering definitief heeft kunnen beslissen de bestreden wijzigingen te realiseren ondanks het feit dat er aan beide kanten van de taalgrens hevige verzet was.

Het Vlaams Blok is van mening dat de Vlaamse regering omtrent deze

materie én aan de Vlaamse Raad én aan de plaatselijke bevolking een degelijke uitleg verschuldigd is. Het gaat immers niet op dat, zoals de voorzitter van de plaatselijke milieuraad het vertolkt, speculatie met onroerend goed in Wallonië de fundamentele belangen van de nabije Vlaamse gemeenten in het gedrang brengt.

Indien hieromtrent niet dringend een oplossing kan worden gevonden, is het duidelijk dat de federale formule, waarvan u beweert dat ze Vlaanderen definitief uit de problemen zal halen, niet functioneert.

Mijnheer de minister, ik doe u terloops opmerken dat die 80 hectaren een naam dragen namelijk De Grote Bilande, en dat zij een geschiedenis hebben. Zowel tijdens de besprekingen in het centrum Harmel in de jaren vijftig als in het oorspronkelijk wetsvoorstel Gilson van 1962 werd ervoor gepleit dit gebied opnieuw bij Vlaanderen te voegen. Omdat daar één Waalse pachter woonde heeft Vlaanderen eens te meer toegegeven. Vlaanderen kan nochtans die toegeving goedmaken met een voorstel van bijzondere wet dat is ingediend door mijn Vlaams Blok-collega's Van Nieuwenhuysen en Van Overmeire waarin ondermeer wordt gevraagd ook dit grondgebied aan Vlaanderen terug te geven. Dat zal misschien een oplossing zijn voor de moeilijkheden.

Maar ja, we zouden dan tenminste een **twee/derdenmeerderheid** moeten halen. Hoewel ik hoopvol ben gestemd, want Kerstmis nadert, vrees ik toch dat wij de nodige steun niet zullen krijgen.

Dan is er nog het probleem Vlaams-Brabant. Ik moet eerst en vooral vaststellen dat Vlabinvest, waarmee er hier te pas en te onpas gezwaaid werd wanneer ik naar aanleiding van de vorige begrotingsbespreking op Vlaams-Brabant de aandacht vestigde, ondanks de kredieten die in de uitgavenbegroting van 1992 voorzien waren, nog niet operationeel is. Ondertussen wordt de druk van de Eurocraten en van de Franstaligen in

Van den Eynde

de Brusselse rand steeds zwaarder. Ik weet wel dat sommigen mijn zorgen daaromtrent niet delen. Agalev bekommert zich zoals gewoonlijk zeer weinig om het lot van de autochtonen en heeft zelfs een nieuwe vorm van racisme ontdekt. Deze keer gaat het om het Euroracisme. Ik weet dat de andere partijen van mening zijn dat de problemen van **Vlaams-Brabant** dezelfde zijn als deze van andere exclusief beschouwde gemeenten in de nabijheid van grote steden. Daarenboven maken bepaalde journalisten zeer graag veel heisa, omdat één immobiliënkantoor plots gaat beweren dat de prijzen in Vlaams-Brabant echt niet zo dramatisch zijn. Ondertussen is het toch maar zo dat volgens een interview van iemand die aan het hoofd staat van een grote financiële instelling in dit land, een interview dat onlangs in het Franstalige weekblad *Tendence* verscheen, de prijs van een woning in Vlaams-Brabant gemiddeld anderhalf miljoen frank hoger ligt dan in andere gebieden van dit land. Ondertussen worden de Vlaams-Brabanders steeds meer uit hun eigen gebied verdreven. Op dit moment heeft men de mond vol van etnische zuiveringen. In **Vlaams-Brabant** wordt deze niet toegepast met wapengeweld, maar wel met het geweld van het kapitaal. Wat stellen wij daar tegenover? Wij stellen daar één miljard frank tegenover. Bij de vorige begrotingsbespreking heb ik u gezegd dat wij dat op prijs stelden omdat er tenminste iets zou worden gedaan. Tot nog toe is er echter nog niets gebeurd. Ik zei toen ook dat dit helaas niet genoeg zou zijn om de druk van Eurobrussel en van het Franstalige gedeelte van de hoofdstad in de rand te compenseren. De oplossing voor Vlaams-Brabant moet niet zozeer in sociaal-economische steun worden gezocht, waarvan sommigen nu al zeggen dat het in feite de prijzen nog meer in de hoogte zou kunnen jagen. Dat kan niet worden nagegaan omdat we nog geen enkel concreet geval hebben. De oplossing voor Vlaams-Brabant is in elk geval een politieke kwestie. Indien de Vlaamse regering een regering zou zijn met de nadruk zowel op Vlaams

als op regering, zou zij het lef hebben om nu mede te delen dat het haar bedoeling is om de faciliteiten vroeg of laat af te schaffen. Als de Vlaamse regering zich daarenboven zou verzetten tegen Eurobrussel, omdat noch Vlaanderen, noch de hoofdstad van Vlaanderen die last kan dragen, zou dit alles een ernstig begin vormen om de prijzen in Vlaams-Brabant te doen dalen.

Het zou u misschien een miljard frank besparen en het zou heel wat efficiënter zijn. Ik eindig dan ook met een oproep én tot de Vlaamse regering én tot de Vlaamse Raad. Het wordt tijd dat u aan bewuste Vlaamse politiek gaat doen. Vlaams-Brabant is in nood ! (**Applaus bij het VB**)

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zowat zes maanden geleden waren wij rond hetzelfde tijdstip, of iets later, met ongeveer even weinig aanwezig in dit halfrond als nu het geval is. Dat was op 11 juni 1992. Toen waren er nog iets meer ministers : zij waren toen met drie, nu bent u hier nog alleen, mijnheer De Batselier. Mijn opmerkingen richten zich vooral tot de ministers Kelchtermans en Sauwens, ik hoop dat u ze voor hen noteert. Ik had er trouwens toch geen antwoord op verwacht. (**De heer Kelchtermans komt de zaal binnen**) Mijnheer Kelchtermans, het verheugt mij u hier terug te zien.

Amper zes maanden geleden werd ons gevraagd onze algemene visie te geven op ruimtelijke ordening, huisvesting en monumentenzorg. Ik heb daarover weinig nieuws te vertellen. Op zes maanden tijd is mijn visie weinig veranderd en dat is maar goed ook. Op zes maanden tijd is ook uw beleid niet van koers veranderd en dat is ook logisch. Wat zes maanden geleden hier werd besproken en geëvalueerd, werd ondertussen voortgezet.

Zes maanden geleden hebben wij reeds een en ander gezegd over het structuurplan, mijnheer de minister.

Wij vreesden dat het andermaal een mooi plan zou worden, maar een lege doos zou blijven. Men heeft immers geen voorafgaandelijke visie op de ruimte in Vlaanderen, wat men daarvan kan maken, geen algemene prioriteiten van de regering inzake ruimtetebeiding in Vlaanderen. Wij vreesden dat een structuurplan tot stand zou komen op dezelfde manier waarop een oorkonde tot stand komt, na een immense belangenstrijd tussen de verschillende bezitters van die open ruimte. Zes maanden later zijn onze angsten niet verminderd.

Uw nota Vlaanderen in Vorm kregen wij aan. Dit is de oriëntatienota over het Structuurplan voor Vlaanderen. Ik heb mij uitgesloofd om te begrijpen wat dit moet worden, hoe het er moet uitzien, welk soort instrument wij daarmee krijgen. Ik moet u teleurstellen : ook na lezing van deze nota is het mij nog niet duidelijk. Eigenlijk staat ze bol van mooie woorden, maar hoe dit structuurplan een trendbreuk moet inluiden met het huidige beleid van ruimtelijke ordening weet ik nog altijd niet.

Er worden een aantal open deuren ingestampt. U zegt bijvoorbeeld op bladzijde dertien : De centrale doelstelling is het behoud en, waar mogelijk, de versterking en uitbreiding van de huidige open ruimten. Einde citaat. Ik denk dat dit een algemeen aanvaard principe is, waarmee u geen tegenstand zal ontmoeten. Over verkeer en vervoer zegt u : De centrale doelstellingen zijn het creëren van de ruimtelijke condities voor het verbeteren van het collectief vervoer en de organisatie van vervoersgenererende activiteiten op punten die ontsloten worden door openbaar vervoer. Einde citaat. Als men deze moeilijk te begrijpen zin al verstaat, lijkt mij dat ermee wordt bedoeld wat onze fractie en iedereen vandaag de dag wil : dat er een beter openbaar vervoer moet komen, van een betere kwaliteit, dat meer aansluit op woon- en werkruimte van de mensen. Ik denk dat dit wordt bedoeld, maar erg nieuw is dat niet. Over de stedelijke gebieden : Centrale beleidsdoelstelling op het niveau Vlaanderen is een selectieve uitbouw van stedelijke ge-

Vogels

bieden en een gericht verweven bundelen van functies en voorzieningen zoals bijvoorbeeld winkelcentra, nutsvoorzieningen, ambacht, recreatie binnen het stedelijk gebied. Daarbij gaat de absolute prioriteit naar een zo goed mogelijk gebruik en beheer van de bestaande stedelijke structuur. Einde citaat.

Ook tegen inbreiding — een andere, evenmin voor iedereen begrijpbare term — dat hier wordt bedoeld, zal wel niemand zijn.

De heer De Mol heeft er daarstraks terecht op gewezen dat de overheid pas een trendbreuk in het instrumentarium van ruimtelijke ordening kan realiseren, indien zij vanaf nu consequent volgens haar visie handelt. In die zin juich ik met hem toe dat wij in de commissie volgend jaar wellicht als eerste taak een aantal instrumenten, onder andere voortvloeiend uit de opvolging van het mini-decreet, zullen moeten aanpassen.

In mijn ogen mag de overheid slechts spreken van een trendbreuk indien zij vandaag bijvoorbeeld nee zou zeggen aan het Logistiek Park Zandvliet omdat het haaks staat op de principes van het Structuurplan, omdat het past in een beleid van uitbreiding en niet van inbreiding, omdat er plaats genoeg is binnen het domein van de Antwerpse haven zelf, omdat het haaks staat op de politiek inzake het openbaar vervoer — er is geen aansluiting met het openbaar vervoer — en ingaat tegen de nieuwe structuren in ruimtelijke ordening. Hetzelfde geldt voor het project Punt aan de Lijn. Zij moet durven zeggen: Nee, dat komt er niet, want het staat haaks op het principe van stadsinbreiding. De verwezenlijking van dit project zal immers meebrengen dat heel wat middenstandszaken en filmzalen uit de stad verdwijnen, wat zal resulteren in nieuwe verkrotting, verdere stadsverloedering, waartegen het Structuurplan precies strijdt. Heren leden van de regering, bovendien zou u moeten weigeren dat de SST, zoals die nu is gepland, er komt! Dat project past geenszins in uw visie over mobiliteit. Dan pas zou u werkelijk meewerken aan een trendbreuk!

Mijnheer de minister, u hebt daarstraks op enkele vragen over enkele concrete dossiers in het kader van de bespreking van de begroting van Openbaar Vervoer geantwoord dat u het jammer vond dat die dossiers al helemaal rond waren vooraleer het aspect ruimtelijke ordening werd onderzocht. Dat is natuurlijk een vicieuze cirkel. U weet toch ook dat, als puntje bij paaltje komt en ruimtelijke ordening wordt afgewogen tegen elk ander economisch criterium, de ruimte altijd wordt vrijgemaakt.

Mocht u werkelijk een trendbreuk willen, dan zou u de uitvoering van die dossiers op grond van de ruimtelijke ordening categorisch weigeren. Dan zou u misschien de zaken kunnen omdraaien, dan zouden projectinvesteerders tweemaal nadenken voor ze kosten maken voor projectontwikkeling en eerst kennis nemen van de visie van de overheid inzake ruimtelijke ordening. Ik betreur het ten zeerste, maar ik zie in de voorgestelde brochure geen trendbreuk.

Bovendien blijft het algemeen principe dat het structuurplan het werk van velen zal zijn, dat de verschillende beleidsniveaus en sectoren, de maatschappelijke groepen en de bevolking de gelegenheid krijgen om mee te denken en te werken aan de efficiënte en duurzame ontwikkeling van onze ruimte, aan een Vlaanderen in topvorm voor de eenentwintigste eeuw, hoe mooi ook, o zo loos. De vroegere inspraakprocedures worden gehandhaafd, met hetzelfde resultaat. Men mobiliseert de bevolking via allerlei inspraakprocedures. Men wekt de indruk dat de burger iets mag inbrengen, dat hij iets mag zeggen over zijn ruimte. Mensen schrijven brieven, doen acties, ondertekenen petities. De wetgeving op de ruimtelijke ordening staat bol van de mogelijkheden. De bevoegde minister heeft wellicht kasten vol bezwaarschriften van ijverige actiecomités. Ten tijde van de gewestplannen was het niet anders. Al die documenten worden gekanaliseerd naar allerlei commissies, samengesteld uit allerhande traditionele belangengroepen, onder andere de werknemers, de werkgevers, die ze sorteren en filte-

ren. Uiteindelijk zijn het die belangengroepen die de knoop doorhakken. Het structuurplan zal andermaal het resultaat zijn van de gewapende vrede na de grote strijd tussen de belangengroepen.

Wij weten wat dat betekent. Als het over ruimtelijke ordening gaat, kennen wij het verschil in belang tussen natuur en landbouw, tussen natuur, open ruimte en industrie. Natuur trekt altijd aan het kortste eind, want natuur wordt economisch niet gevaloriseerd zoals het moet. Ik hou mijn hart vast voor deze manier van werken. Ik hou het des te meer vast nadat wij de laatste zes maanden met de ecotaks de macht van de lobby's hebben kunnen ervaren. Misschien ook, en wel vooral, in het Vlaanderen waar wij alles anders, maar helaas vaak ook niet beter doen. Op het ogenblik dat de gewesten bij de overlegprocedure rond de ecotaks betrokken waren, barstte de belangstrijd pas voorgoed los.

Ik ben van mening dat in een nieuw soort politiek de overheid haar verantwoordelijkheid moet nemen. De verkozen overheid moet keuzes maken, zeker in een dossier waar het gaat over zulke verscheidene belangen. De overheid heeft de opdracht de synthese te maken, het structuurplan uit te tekenen en de politieke verantwoordelijkheid daarvoor te nemen. Als dat plan dan in al zijn evenwichtigheid door de regering is goedgekeurd, kan het worden ingediend. Dan kunnen de verschillende belangengroepen en de betrokkenen er eventueel kleine correcties aan aanbrengen. Nu heb ik er echter geen goed oog op. Tot daar het structuurplan.

Mijnheer de minister, wij steunen u ten volle met de aanpassing van de wet op de ruimtelijke ordening. Wij hebben ter zake zelf decreten ingediend.

Zo kom ik tot de monumentenzorg. Jammer is minister Sauwens niet aanwezig. Hij is blijkbaar een moeilijk te bereiken minister, althans toch voor mij. Er zijn een aantal interessante perspectieven in zijn visie op de monumentenzorg. Ik vind het

VLD-raadslid V. Vautmans pleitte bij de bespreking van de begroting Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, voor een decreet op de ruimtelijke ordening

belangrijk dat er een begin wordt gemaakt, niet alleen van het klasseren van monumenten, maar ook van het klasseren van globale gehelen, niet alleen van de oude en algemeen gekende klassieke stadsgezichten, maar ook van het cultuur-historisch patrimonium, de oude wijken en pleinen in de stad die cultuur-historisch misschien niet zoveel betekenen, maar voor de mensen toch heel belangrijk zijn. Ik vind het belangrijk dat minister Sauwens een stuk in die richting evolueert. Hetzelfde geldt voor het erkennen van landschappen, dat de minister landschapdiversiteit duidelijk koppelt aan bio-diversiteit.

Oog hebben voor de variëteit, zowel van het stedelijke als het landelijke landschap, is een belangrijke evolutie. Toch blijkt dat er tussen droom en daad, tussen principes en realiteit een lange weg is.

Ik had minister Sauwens een concrete vraag willen stellen. Ter gelegenheid van het actuele vragenuurtje had

ik een veertiental dagen geleden een vraag ingediend die door de diensten van de Raad was aanvaard. Toen bleek dat minister Sauwens monumenten aan het bezichtigen was in het verre oosten, zodat hij mijn vraag niet kon beantwoorden. Hij had mij beloofd mijn vraag binnen de acht dagen schriftelijk te beantwoorden. Ik heb vandaag dat antwoord nog niet gekregen. Ik blijf dus op mijn honger. Ik zal mijn vraag nu nogmaals stellen in de hoop dat de hier aanwezige ministers meer invloed hebben op de heer Sauwens en bij hem zouden aandringen toch te antwoorden. De Vlaamse regering heeft een gecoördineerd besluit in verband met de restauratiepremies goedgekeurd. Dit zou normaal gezien een dezer dagen in het Staatsblad moeten verschijnen. Het bepaalt dat vanaf heden de oude subsidieregeling inzake restauratie niet meer zou gelden, ook niet voor die dossiers die reeds een zevental jaar hangende zijn. Ik heb een aantal dossiers van mensen die dat als contractbreuk zien. Zij hebben gedurende vele jaren in plannen

maken geïnvesteerd. Hun dossier was beslissingsrijp en nu, op de valreep vóór de beslissing, krijgen zij van minister Sauwens een brief, waarin wordt meegedeeld dat de regeling waarvoor zij zo hun best hebben gedaan niet meer geldt omdat nu opnieuw met een nieuwe lei wordt begonnen en zij een nieuw dossier kunnen indienen.

Zal dat besluit radicaal in voege treden of zullen er overgangsmaatregelen worden getroffen, in het bijzonder voor de dossiers die eigenlijk beslissingsrijp waren, maar al jaren op de uiteindelijke beslissing wachten ?

Tot slot wil ik het nog even hebben over huisvesting. De heer Vande Lanotte heeft reeds gezegd dat op dat vlak wordt verdergezet wat zes maanden geleden werd geëvalueerd en besproken. Mijnheer de minister, ik heb de urgentienota ter zake nog eens gelezen en ik krijg steeds meer de indruk dat u vooral streeft naar een kwantitatieve realisatie van uw plannen. Uw prioriteit — en u zei dat met zoveel woorden in de commissie — is dat een aantal projecten in 1994 zouden gerealiseerd zijn. Vervolgens wordt prioriteit gegeven aan de kostprijs en ten slotte aan de bouwheer. Volgens mij baseert u zich nog steeds op een zuiver materialistische visie inzake huisvesting, waarbij het er slechts op aankomt een goed en comfortabel huis te betrekken. Door zo snel en zo geïsoleerd van de andere beleidsdomeinen tewerk te gaan, vrees ik dat men andermaal zal voorbijgaan aan het feit dat wonen ook meer en meer te maken heeft met de omgeving.

Men zal slechts werkelijk stadsinbreiding bereiken indien de woonomgevingen speelruimte, contactmogelijkheden, netwerken en dergelijke bieden. Enkel investeren in bakstenen en beton zal geen goede resultaten opleveren. Ik heb de indruk dat de minister wel bewust is van de andere aspecten. Toch worden zij niet geïntegreerd in het woonbeleid.

Mijnheer de minister, wat de landinrichting betreft, vraag ik uw specifieke aandacht voor de waterhuishou-

Vogels

ding. Naar verluidt zouden de toenevende verkavelingen en de drainage het grondwaterpeil doen dalen en zou dat verschijnsel de voorbije maanden op spectaculaire wijze toenemen met alle gevolgen van dien voor vegetatie en drinkwatervoorziening. In het verleden was hieromtrent voor Vlaanderen omzeggens niets bekend qua cijfers, onderzoeken en gevolgen. Was u hiervan op de hoogte ? Zijn dienaangaande onderzoeken aan de gang ? Wat zal de regering ter zake ondernemen ?

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, op mijn beurt dank ik de verslaggevers voor hun uitstekend verslag.

De ruimtelijke ordening, dus de uitvoering van de wet van 29 maart 1962, is in Vlaanderen een grote mislukking geworden. Iedereen kent de voornaamste redenen daarvan, zoals onder andere het beruchte mini-decreet Akkermans, de opvulregel enzovoort. Het doet mij dan ook genoeg dat minister Kelchtermans op dat vlak eerlang wil ingrijpen via enkele ontwerpen van decreet en dat hij, na meer dan tien jaar oeverloos praten, eindelijk werk wil maken van het Structuurplan voor Vlaanderen. Hopelijk zal hij zijn belofte houden en eind volgend jaar reeds met concrete resultaten voor de dag komen.

Vandaag zal ik de aandacht van de minister vestigen op enkele concrete problemen, hopen dat hij ook spoedig op die terreinen zal ingrijpen.

Ik zal het eerst en vooral hebben over de warboel die is ontstaan doordat in steeds sneller tempo beperkte gewestplanwijzigingen worden doorgevoerd, zoals er ook gewestplanwijzigingen werden aangebracht via het goedkeuren van gemeentelijke bijzondere plannen van aanleg die de goedgekeurde gewestplannen corrigeerden.

Een particulier, vereniging of instelling die precies wil weten welke de

bestemming is van een bepaald perceel heeft het niet gemakkelijk. Naar verluidt zijn nergens nog afdrukken van de gewestplannen te koop. De recente gewestplanwijzigingen worden niet aangebracht op de vorige afdrukken en het vergt een grondig onderzoek in de gemeentelijke administraties om te weten te komen of er al dan niet bijkomende wijzigingen werden aangebracht door middel van BPA's.

Kan men er de gemeentelijke administraties niet toe brengen te beschikken over een accuraat bijgehouden gewestplan met al zijn wijzigingen, liefst eenvormig op schaal 1/10.000, met de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften ? Zo kan elkeen ze raadplegen en is men niet langer aangewezen op de mondelinge uitleg van een bediende, zoals vaak gebeurt.

Wanneer men langs onze oudere wegen in Vlaanderen rijdt, merkt men het best wat een chaos de ruimtelijke ordening is geworden en wat lintbebouwing betekent. Het is in dat opzicht een verademing over de autosnelwegen en de expreswegen te rijden, omdat men daar althans nog een indruk kan opdoen van het landschap waardoor men rijdt. Maar ook hier duikt de jongste jaren steeds meer een nieuwe plaag op, die steeds erger vormen aanneemt en waartegen de overheid kennelijk niets onderneemt. Ik heb het over de toenemende publiciteit langs autowegen en expreswegen, met grote reclameborden, meestal net buiten de de 30 metergrens, met afgedankte voertuigen, vlaggen en vreemde voorwerpen, op gevels en daken, op voetbalpleinen, speciaal met dat doel aangelegd in de nabijheid van grote wegen, en zo meer. Hoe schreeuwender, hoe liever. En dan spreken we nog niet van de afgedankte metalen vangrails die vroeger langs autowegen stonden en die nu worden opgekocht door landbouwers die menen daarmee hun weiden en landerijen te moeten afbaken. Een echte gruwel in ons landschap.

Het is ontmoedigend te zien dat men ook daar weer laat betijen, het landschap schenden, en dat men het groeiende probleem pas zal onder-

kennen als de kwaal een regelrechte pest geworden zal zijn. Minister Kelchtermans, doe er iets aan, alstublieft, het is de hoogste tijd en het is uw verantwoordelijkheid.

Een aantal van de soms minieme, zelfs pietepouterige gewestplanwijzigingen, waarmee de Vlaamse regering zich af en toe onledig houdt, zijn een gevolg van eisen tot planschade. Omdat men niet graag, na een veroordeling, de geëiste miljoenen frank op tafel legt wordt dan maar betaald in natura, door het hertekenen op die plaats van de gewestplannen. Zo komen bijvoorbeeld nieuwe bouwgronden beschikbaar op plaatsen waar ze niet thuishoren, zoals in bufferzones langs drukke autowegen, onder hoogspanningskabels en dies meer. Wie is daarvan uiteindelijk de dupe ? Gewoonlijk de burger, die te laat beseft waar hij zijn woning heeft gebouwd. Dit is werkelijk een onverantwoorde manier van werken.

De planschade-eisen, die meestal uitgaan van speculanten, zijn een ware schande op zichzelf. De wetgever heeft ze mogelijk gemaakt, maar hij heeft tevens verzuimd belasting te heffen op de meerwaarden die ontstaan ingevolge planwijzigingen. Zo ontwapent de gemeenschap zichzelf. Had men de plan-meerwaarde voldoende belast, dan had men daaruit de middelen kunnen puren om de planschade te betalen. Ik hoop oprecht, mijnheer de minister, dat u dit aspect niet uit het oog verliest bij de wetswijzigingen die zich opdringen in de sector van de ruimtelijke ordening.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om te verwijzen naar een artikel dat vandaag in De Standaard is verschenen onder de titel Wie is bang van een goede ruimtelijke ordening ?, geschreven door de heer Johan De Beule van de v.z.w. Natuurreserveaten. Ook hij hekelt de manier waarop de planschade wordt geregeld. Ik raad iedereen aan dit interessante artikel te lezen. U zal merken dat er grote parallellen bestaan tussen datgene wat de natuurreserveaten voorhouden en het programma van de Volksunie in verband met de ruimtelijke ordening.

Caudron

Uit bezorgdheid voor de gaafheid van de landschappen en open ruimten die ons nog overblijven, wil ik even twee zaken onder uw aandacht brengen die, in bepaalde streken van Vlaanderen, tot grote visuele vervuiling leiden.

Er zijn in de eerste plaats de vele hoogspanningsleidingen, die zowat overal in Vlaanderen te zien zijn boven de nog open gebleven ruimten. Nu uit steeds meer studies blijkt dat de magnetische velden die zij opwekken wellicht risico's voor de bevolking meebrengen wanneer zij boven woongebieden gespannen zijn, zullen de energiemaatschappijen — uit financiële overwegingen — nog meer dan in het verleden hun toevlucht zoeken in de resterende landelijke open ruimten. In het verleden heeft de kabeldistributie de wouden van antennes van de daken doen verdwijnen. Ik hoop dat de minister en zijn collega's van de Vlaamse regering een toenemende druk zullen uitoefenen opdat de ontsierende hoogspanningsleidingen ondergronds zouden worden gelegd. Hetzelfde geldt overigens voor de nog al te talrijke lelijke gewone elektrische leidingen in het landelijke gebied.

Er zijn ook de serrecomplexen, fabrieken van glas en metaal, die in sommige streken van Vlaanderen werkelijk landschapschendend zijn. In de gewestplannen zijn geen zones gepland waarin de glastuinbouw zich geconcentreerd kan vestigen. Een gevolg daarvan is dat de glastuinders hun bedrijven overal verspreid in de agrarische zones op het gewestplan vestigen. Zij kunnen zich vestigen waar zij willen, want zij betalen meer per hectare dan de gewone boer. Men vindt ze dus ook terug in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden, tot aan de grens van natuurgebieden. Het is duidelijk, mijnheer de minister, dat dergelijke glazen fabrieken, die in geen enkel opzicht grondgebonden zijn, niet thuishoren in het agrarisch gebied. Deze bedrijven horen thuis in specifieke zones, en het agrarisch gebied dient te worden voorbehouden aan de grondgebonden agrarische activiteiten.

Het verheugde mij te vernemen dat de Vlaamse regering op 9 december jongstleden minister Sauwens gelaste een voorontwerp van decreet op te stellen inzake regionale landschappen, waarin de aspecten leefmilieu, ruimtelijke ordening en landschapszorg worden behandeld. In zijn beleidsverklaring schreef de minister trouwens dat wij er moeten naar streven ook op een schaal die tot nog toe niet aan bod is gekomen bij de regelgeving inzake landschapszorg, de streekeigen kenmerken veilig te stellen en te valoriseren.

Via een geïntegreerde aanpak van de macro-landschappen moet het mogelijk blijken ons landschappelijk patrimonium in al zijn facetten te beschermen en via een goed beheer te behouden. Een landschap heeft immers niet alleen ecologische, maar ook cultuurhistorische waarde. De Westvlaamse Moeren, als voorbeeld van een droogmakerij, zijn daar een mooi voorbeeld van. Landschapsbehoud is cultuurbehoud. Graag zou ik van de minister vernemen welke de timing is die hij voor dit decretaal initiatief voorziet.

Vorige week keurde de Vlaamse regering, ook op voorstel van minister Sauwens, een voorontwerp van decreet tot bescherming van landschappen principieel goed. Wij kunnen dit alleen maar toejuichen. Aldus wordt de leemte in de wetgeving ter zake, namelijk het ontbreken van het onderdeel beheer in de landschapszorg, na eenenzestig jaar ingevuld.

Met het oog op een duidelijk en efficiënt landschapsbeleid met aandacht voor de cultuurhistorische dimensie van het landschap, zou ik bij de leden van de Vlaamse regering, en in het bijzonder bij minister Sauwens en zijn collega's Kelchtermans en De Batselier, willen aandringen op een landschappelijke hoofdstructuur in het reeds eerder aangehaalde Structuurplan Vlaanderen. Kan ik van de heren ministers vernemen in welke mate aan deze suggestie kan worden tegemoet gekomen ?

Aan minister Sauwens zou ik nog willen vragen wanneer er verder werk wordt gemaakt van de decretale be-

scherming van het archeologisch patrimonium waartoe zijn voorganger, minister Walt Niel, destijds een initiatief heeft genomen.

Minister Sauwens voert een voorbeeldig beleid van bescherming van monumenten en landschappen. In de commissie is daarover reeds genoeg gezegd. Hij pakt alle dringende dossiers met bekwame spoed aan. Hopelijk gebeurt dat ook met mijn eerder ingediend verzoek tot herklassering van de Heilige Geestkapel aan de Kattestraat te Aalst. Dit aanvankelijk geklasseerd en nadien gedeklasseerd monument bevindt zich in een zorgwekkende toestand ; er is haast bij dat dossier.

Mijnheer de minister, de bestaande beschermde gebieden in het Mechelse zouden aaneengevlochten moeten worden tot één groot solied gebied : de Dijlevallei tussen Mechelen en Werchter. Naast de Dijlevallei beneden Leuven heeft dit gebied ook met een uitzonderlijke landschappelijke waarde.

Mijnheer de minister, wij verwachten uw steun voor het initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen voor de vallei van de Bovenschelde.

Mijnheer de minister, ik wil u graag aanmoedigen bij uw inspanningen om het Zwin te verdedigen tegen de Zeeuwse bedreiging.

Verder zou ik willen vragen dat u de bestemming natuurgebied zou geven aan een aantal militaire domeinen vooraleer het departement van Landsverdediging ze verkoopt aan de industrie of aan de recreatie-lobby. Ik denk aan het domein **Grobendonk**, het Groot Schietveld te Brasschaat enzovoort. Kan een **inter-kabinettenwerkgroep** deze problemen niet uitpraten en de gepaste maatregelen nemen in samenspraak met de natuurverenigingen ?

Mijnheer de minister, de voorzitter van de commissie heeft het probleem van de Waalse agressie op Vlaanderen ter sprake gebracht. De **Volksunie** protesteert met klem tegen de bedreiging van het waardevolle Vlaamse landschap in de taalgrensgemeente

Caudron

Ottenburg, deelgemeente Huldenberg. De Waalse gewestregering keurde onlangs een verdubbeling van de Waverse industriezone goed ; het Vlaamse landschap wordt erdoor bedreigd en de reeds zo vervuilde Dijle zal nog smeriger worden. Tegen deze aanslag op het milieu rees massaal protest aan weerszijden van de taalgrens ; 1.160 bezwaarschriften werden ingediend bij de bestendige deputatie van Brabant.

De geplande uitbreiding van de Waverse industriezone nadert de dorpskern van het Vlaamse Ottenburg tot op een boogscheut, maar laat aan Waalse zijde wel een ruime bufferzone voor de woongebieden van Waver.

Verder wordt de Dijlevallei aangetaast, één van de weinige intacte landelijke gebieden in Midden-Brabant, reeds lang geleden als landschapspark voorgesteld.

Tenslotte brengt de uitbreiding van de Waverse industriezone vooral aan Vlaamse kant een grotere vervuiling van het oppervlaktewater mee. Nu reeds wordt het afvalwater zonder enige zuivering rechtstreeks in de Dijle geloosd.

Een ambtenaar van de Kamer, woonachtig in Ottenburg, wist mij vandaag toevallig te vertellen dat er ook plannen bestaan om in Basse-Wavre op Waals grondgebied vlakbij de taalgrens een verbrandingsoven te installeren.

De Volksunie eist dat dit probleem zeer snel wordt behandeld op het interregionaal ministercomité. Onze Waalse broeders moeten eens en voor goed beseffen dat zij Vlaanderen niet meer kunnen beschouwen als de vuilbak van Wallonië. Wij beschouwen dit als een testgeval voor de zo geroemde Bundestreue, zonder dewelke het federalisme niet behoorlijk kan werken.

De voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren

ministers, collega's, ik zal het vooral hebben over de ruimtelijke ordening en in mindere mate ook over de landinrichting en het beleid inzake bescherming van monumenten en landschappen.

De huidige Vlaamse regering heeft sedert haar aantreden radikaal gebroken met het vroegere beleid inzake ruimtelijke ordening.

Mijnheer de minister, ik wil u namens mijn fractie feliciteren voor de moed en het doorzettingsvermogen die u daarbij tot op heden aan de dag heeft gelegd. Het siert u dat u orde op zaken wil stellen in een sector waar de strijd tussen het particulier en het algemeen belang de ons nog resterende open ruimte steeds verder heeft aangetast.

Mijnheer de minister, u hebt een aantal maatregelen voorgesteld die deze ommekeer op korte termijn daadwerkelijk moeten realiseren. Zij zijn door alle aanwezigen hier reeds voldoende gekend, ik zal ze bijgevolg niet tot in de details ontleden. Wij zullen dit te gepasten tijde in de bevoegde commissie doen.

Wel wil ik enkele bezorgdheden overbrengen die sterk aanwezig zijn bij het publiek en vooral bij degenen die het beleid van ruimtelijke ordening dagelijks gestalte en inhoud dienen te geven. Het is naar mijn mening zonder meer een logische stap om geen woonuitbreidingsgebieden meer te laten aansnijden, wanneer ze niet kaderen in een gemeentelijke behoeftestudie. Daarvoor waren vroeger ook reeds richtlijnen gegeven en ik ben van oordeel dat deze richtlijnen dringend moeten worden geactualiseerd. Inbreiding en de strijd tegen leegstand zijn immers niet alleen maar woorden, het moeten de centrale punten zijn van een actief beleid op het terrein zelf.

Ik wens toch van de gelegenheid gebruik te maken om de minister te vragen aan de gemeenten klare en duidelijk richtlijnen te geven. Er moet tevens rekening mee worden gehouden dat niet iedere gemeente over voldoende gespecialiseerd personeel beschikt om dergelijke woonbe-

hoeftestudies op te stellen. Voor deze studies is een richtkader voorgesteld. Ik pleit er ook voor de gemeenten hieromtrent voldoende en juiste inlichtingen te geven.

Het zou nuttig zijn deze behoeftestudie aan te vullen met een overzicht van de leegstand. Wanneer ik spreek over leegstand denk ik niet alleen aan onze steden, maar ook aan onze gemeenten en zelfs aan onze dorpen. Een woonbehoeftestudie is maar volledig bruikbaar wanneer er ook een overzicht is van de leegstand.

Ik verklap hier zeker geen geheimen wanneer ik zeg dat de geplande afschaffing van de opvolregel bij velen heel wat vragen oproept. Ik verwijs hierbij naar het koninklijk besluit van 28 december 1972 dat een ruime omschrijving bevat van wat mogelijk was en dat nadien nog werd bijgestuurd tot limieten binnen de 50 meter en nog later binnen de 70 meter, ten einde in Vlaanderen een eenvormig beleid uit te bouwen. De opvolregel is door de jaren heen in belangrijke mate toegepast. Het zal ons dan ook niet verwonderen dat deze regel in Vlaanderen een verworvenheid is zoals het destijds bijna vanzelfsprekend was dat iedere grond, waar ook gelegen, bouwgrond was. Om de resultaten van de schrapping van de opvolregel te kennen, is een evaluatie zeker nuttig. Bovendien vraag ik mij af het niet nuttig zou zijn enig idee te hebben van de potentiële bouw mogelijkheden die er in Vlaanderen nog zouden zijn wanneer de opvolregel toch nog zou blijven bestaan.

De voorgestelde maatregelen inzake het mini-decreet en de zonevreemde bedrijven zijn een stap in de goede richting, vooral voor de zonevreemde bedrijven die nu heel wat moeilijkheden hebben of die in de onmogelijkheid zijn een milieuvergunning te verkrijgen. Geloof mij vrij, het zijn niet altijd de milieubelastende bedrijven die de milieuvergunningen niet krijgen, integendeel.

Mijnheer de voorzitter, tegen het einde van 1993 zouden we ook beschikken over een ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

Daarover wordt reeds geruime tijd

Van Eetvelt

gesproken en werden tevens vele studies uitgevoerd. Bijgevolg zou het verkeerd zijn te beweren dat wij gedurende tien jaar niets hebben gedaan. Integendeel, op dat gebied werd aan een mentaliteitswijziging gewerkt en heeft het begrip structuurplanning bij een breed publiek ingang gevonden. Aangezien het een moeilijk begrip is, valt het ons moeilijk, vooral wanneer het gaat om dynamische en statische planning, zulks aan een grote schare van onze bevolking diets te maken.

De inspanningen geleverd door de ministers gedurende de laatste tien jaren hebben ertoe bijgedragen dat wij tegen eind 1993 over een structuurplan zullen beschikken.

Mijnheer de minister, ik heb niet het inzicht van **vanop** deze tribune te zeggen wat het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen al dan niet moet omvatten. Ik wil u evenwel vragen onder geen enkel beding af te wijken van de werkmethode die u in de nota Vlaanderen heeft voorgesteld. De inbreng en de inpassing van de verschillende sectoren en een duidelijk omschreven rol van de verschillende bestuurlijke niveaus is immers onontbeerlijk voor de goede afloop van deze opdracht.

Mijnheer de minister, het zal niet gemakkelijk zijn de diverse sectoren in het structuurplan Vlaanderen op te nemen.

De participatie van de gemeenten en de provincies in het planologisch beleid dient te worden bevorderd. Het is dan ook aangewezen een initiatief te nemen waardoor de gemeenten zo snel mogelijk zouden worden aangespoord op gemeentelijk niveau een structuurplan uit te bouwen. Immers, ook voor de gemeenten vormt structuurplanning de basis voor een dege-lijk en doordacht beleid.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, naast het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt tevens een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw in het vooruitzicht gesteld. Wij kunnen van

mening verschillen over het feit of het een globaal decreet over de ruimtelijke ordening dient te zijn, dan wel of het na het leggen van bepaalde prioriteiten, fragmentarisch dient te worden aangepakt. Het belangrijkste is volgens mij dat in dit decreet alleszins wordt geijverd een wettelijke basis te scheppen voor een structuurplanningsproces in Vlaanderen, zowel in de provincies als in de gemeenten. Ik vraag u de geest van de wet van 1962, die aanvankelijk een goede wet was, bij de opstelling van het nieuwe decreet indachtig te zijn. Tevens wil ik de nadruk leggen op de noodzaak van de inkorting en een grotere doorzichtigheid van de procedures.

Mijnheer de voorzitter, de verlate bedrijfsruimten zijn soms uitdeinende kankervlekken die een complete buurt of wijk doen verkommeren en verpauperen. In het merendeel van de gevallen gaat het om bedrijven die in woonzones zijn gelegen, waarvoor dringend een nieuwe bestemming moet worden gevonden. Het verheugt mij vast te stellen dat er vanuit de Vlaamse regering een vernieuwde aanpak van deze problematiek wordt gepropageerd. Toch wil ik de noodzaak beklemtonen van een milieu-onderzoek vooraleer er tot hergebruik van deze ruimten wordt besloten. Immers, de terreinen waarop deze bedrijven zich bevonden kunnen vervuild zijn, zodat het niet geoorloofd zou zijn er zomaar een nieuwe bestemming aan te geven. Voorzichtigheid is ter zake zeker aangewezen.

Mijnheer de minister, reeds bij de bespreking van de begroting 1992 heb ik aangedrongen op een nieuwe dynamiek in de stads- en dorpsrenovatie. In het verleden hebben vele gemeentebesturen de gunstige aspecten van een dergelijk beleid kunnen ervaren. De positieve aanzet, die door de verhoging van de daartoe bestemde financiële middelen hieraan wordt gegeven, dient ook in de toekomst te worden nagestreefd.

Minister De Batselier, ik betreur echter dat in het kader van het urgentieprogramma aan deze herwaardingsgebieden bijna geen aandacht werd geschonken. Ook in dit verband dring ik aan op een vereenvoudiging van de procedure.

Minister Kelchtermans kan u mij met betrekking tot het geplande raamdecreet voor de stadskernvernieuwing de stand van zaken meedelen ?

Mijnheer de voorzitter, mijn tijd is bijna om, maar sta mij toe nog een paar woorden te zeggen over de landinrichting en over het beleid inzake monumenten en landschappen.

De voorzitter : Uw tijd is meer dan om.

De heer J. Van Eetvelt : Ik zal het zeer kort houden. Het op elkaar afstemmen van de verschillende subsectoren die de ordening van het platteland uitmaken, is een goede zaak. Het streven naar een zekere verzoening tussen de economische en ecologische aspecten is ook een bemoedigende evolutie. Toch zijn er in Vlaanderen nog al te veel kleine polders. Die zouden meer moeten samenwerken om tot een gecoördineerd beleid te komen.

Er werden een aantal belangrijke initiatieven genomen wat de monumenten en landschappen betreft. Een van de belangrijkste initiatieven is de instelling van een onderhoudspremie. Het behoud van monumenten die een levend beeld geven van ons rijk cultureel verleden is immers een taak van ons allen. Het is van het grootste belang dat de toekenning van deze onderhoudspremie op een voldoende soepele manier gebeurt. Ongetwijfeld zijn er nog heel wat waardevolle monumenten te klasseren.

Ook de evaluatie van de in het verleden geklasseerde gebouwen is nuttig. Ik wil er bij minister Sauwens op aandringen geregeld overleg te plegen met de minister van Ruimtelijke Ordening, opdat het landschapsbeleid een integraal deel zou uitmaken van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Mijn fractie juicht de nieuwe klemtonen en de aanzet tot een nieuw beleid toe en zal daarom deze begroting goedkeuren. **(Applaus bij de CVP en de SP)**

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, omdat het ons gedurende een hele tijd on-

Aelvoet

mogelijk zou zijn te interpellieren was in de conferentie van de voorzitters overeengekomen dat de leden actuele vragen zouden kunnen stellen in de loop van het begrotingsdebat. Zelf was ik van plan van twee verzoeken tot interpellatie in te dienen, maar die werden omgezet in actuele vragen. Een van die interpellaties ging over de uitbreiding van het industriegebied Waver, waar ondertussen al twee andere collega's op in hebben gespeeld. In dit dossier heeft Agalev van in het begin het voortouw genomen. De opmerking dat wij niet zouden opkomen voor de belangen van mensen die niet van onze eigen culturele groep zijn, is dus uit de lucht gegrepen.

Begin 1991 hebben wij de zaak van het industrieterrein Noord-Waver aan de orde gesteld in de Vlaamse Raad om de aandacht te vestigen op de nadelige gevolgen hiervan voor de bevolking van Huldenberg en Ottenburg. Naar aanleiding van een interpellatie had de voorzitter van de Vlaamse Executieve — zoals die toen nog heette — ons toegezegd dat het Vlaams gewest dringend overleg zou plegen met het Waals gewest om de uitbreiding van het industrieterrein tegen te gaan. Dat leidde zelfs tot een motie van aanbeveling die onder onze impuls op 2 mei 1991 in de Vlaamse Raad werd aangenomen. Hierin werd uitdrukkelijk aan de Vlaamse regering gevraagd op te treden in dit dossier. Twee maanden later, op 20 juni 1991, stelden wij een vraag aan diezelfde voorzitter om te horen hoever het nu met de zaak stond. Uit het antwoord bleek dat er nog niets was ondernomen.

In de maand augustus — en zoals u weet is het parlement en ook de Vlaamse Raad dan met reces — heeft de plaatselijke bevolking die zich door de uitbreiding bedreigd voelt, een beroep gedaan op de rechtbank om de zaak in een andere richting te sturen. Tot haar eigen vreugde, maar ook verbazing, kreeg ze gelijk van de rechtbank. Maar wat blijkt dan ? Niet alleen de Waalse regering maar ook de Vlaamse regering gaan in beroep tegen deze uitspraak ! Een goed

jaar later moeten wij vaststellen dat de uitbreiding van het industrieterrein Noord-Waver toch doorgaat.

Begin dit jaar heb ik aan de minister-president, zoals die dan vandaag heet, een zeer gedetailleerde vragenlijst bezorgd en hem gevraagd hoever het nu stond met het overleg. Zijn antwoord was totaal nietszeggend. Het kwam erop neer dat het aangevatte overleg zou worden verdergezet.

U zult mijn verbazing begrijpen als ik op 7 december moet vaststellen dat deze kwestie als communautair conflict te voorschijn komt. De dag daarop, op 8 december, komt er dan een persmededeling van minister Kelchtermans waarin het belang wordt aangekondigd van concrete afspraken over dossiers die het eigen gewest overstijgen. De minister zegt bij die gelegenheid dat hij met de andere gewestministers gesprekken wil aannemen over ruimtelijke ordening en verwijst daarbij naar het probleem in Waver waarvoor een minder gelukkige beslissing is genomen. Maar daarover moet, volgens de minister, nog grensoverschrijdend overleg kunnen plaatsvinden.

Mijnheer de minister, wanneer zal dat overleg eindelijk starten ? Gaat u wachten tot de terreinen helemaal zijn opgevuld ?

Sinds twee jaar, ook met de steun van de Vlaamse Raad, doen we niet anders dan vragen om dit overleg te starten.

Mijnheer de minister, in de veronderstelling dat u dat overleg zult aanvaatten, zal het daarbij over de industriezone Noord-Waver gaan, of klasseert u die al bij de verloren dossiers ?

Ik verwacht een zeer duidelijk antwoord om drie redenen. Ten eerste, die inplanting was perfect te vermijden, want u moet weten dat burgemeester Aubecq van Waver eerder 32 hectaren van het bestaande industrieterrein heeft laten omzetten in een golfterrein met als gevolg dat men nu grond wil inpalmen in de richting van de woonkern van Ottenburg. Ten tweede, staat nu al vast dat de Dijlevallei nog meer bedreigd zal

worden. Ten derde, is het zeker dat de oppervlaktewateren nog meer verontreinigd zullen worden.

Wij hebben hierover reeds herhaaldelijk vragen gesteld. De lozing van het afval van het industrieterrein gebeurt effectief op vijftig meter van de taalgrens.

Het is ongehoord dat de Vlaamse regering, ondanks de aanmaning vanwege de Vlaamse Raad, niets heeft ondernomen op het ogenblik dat er moest worden gereageerd.

Ten slotte heb ik nog een opmerking in verband met uitspraken die werden gedaan over Vlaams-Brabant. Agalev heeft op 1 juli 1992 een persconferentie gehouden over de noodzaak voor het Vlaams Gewest om initiatieven te nemen, die steunden op sociale en op ecologische criteria in functie van de huidige bewoners. Wij zijn immers geen racisten.

De heer F. Van den Eynde : Dat zijn wij ook niet.

Mevrouw M. Aelvoet : De heer Guido Tastenhoye vond dit één van de interessantste zaken die hij over dit onderwerp had gehoord.

Ik wijs erop dat het niemand kan ontgaan zijn dat minister Picqué van het Brussels Gewest twee dagen geleden heeft gesproken over toestanden die destijds reeds door Agalev werden aangeklaagd. Vele van de groepen die zich opwerpen als verdedigers van Vlaams-Brabant zijn namelijk rasechte hypocrieten. Wanneer het erop aankomt, zijn ze maar al te blij om rijke Brusselaars die naar Waals of naar Vlaams-Brabant uitwijken, te ontvangen. Er worden geen maatregelen genomen om bij dergelijke situaties op te treden terwijl hiertoe wel de mogelijkheid bestaat.

De heer J. Van Hauthem : Kan u de groepen die zo blij zijn om de rijke Brusselaars te ontvangen, bij naam noemen ?

Mevrouw M. Aelvoet : Het gaat zowel over immobiliënmaatschappijen als over burgemeesters van vele Vlaamse gemeenten van allerlei signatuur en over het Vlaams Gewest.

Aelvoet

Indien u wenst, kan ik deze personen bij naam noemen.

Wanneer men de mensen die nu in Vlaams-Brabant wonen, de kans wil geven om er te blijven wonen, kunnen er maatregelen worden genomen en zijn er instrumenten ter beschikking, op voorwaarde dat men ze wil gebruiken. Als puntje bij paaltje komt, halen de economische belangen het echter steeds. In de praktijk wordt er dus bitter weinig gedaan om de huidige inwoners van Vlaams-Brabant bij te staan.

Mijn tweede interpellatie betreft de ruilverkaveling van Hoegaarden, waartegen reeds geruime tijd verzet heerst. Het bezwaarschrift dat bij het college van burgemeester en schepenen werd ingediend, werd ondertekend door 1300 personen. 1000 van hen wonen in het ruilverkavelingsgebied zelf.

Het probleem in verband met dit ruilverkavelingsgebied is dat de manier waarop het werd opgevat en uitgewerkt, werkelijk stuitend is en dat men zijn voeten heeft geveegd aan alles wat met normale procedures van openbaar onderzoek te maken heeft. Zo was de bevolking er, in het kader van het openbaar onderzoek, niet eens van op de hoogte dat er een milieu-effectrapport was ingediend. Wettelijk gezien moest dit milieu-effectrapport ter inzage liggen om na te gaan of de ruilverkaveling al dan niet gefundeerd was.

Een wakkere burger, die trouwens het initiatief nam tot het opstellen van het bezwaarschrift dat later op grote schaal werd ondertekend, heeft op het gemeentehuis twee dagen lang strijd moeten leveren om het milieu-effectrapport te mogen inzien.

Zijn ogen vielen bijna uit hun kassen wanneer hij bij nauwkeurige studie van dit rapport tot de vaststelling kwam dat op basis van de gegevens 44 kilometer veldwegen en holle wegen zouden worden gebetonneerd terwijl twee jaar geleden reeds werd vastgesteld dat slechts 35 percent van die holle wegen nog worden gebruikt voor de landbouwactiviteit. **Boven-**

dien werd beweerd dat er geen enkel alternatief bestaat voor het **betonnen** van deze wegen terwijl het evident is dat er veel betere alternatieven bestaan. Naar de problematiek van het grondverlies, van de verontreiniging, van de grondkwaliteit die gepaard gaat met een meer intensieve landbouw die men in deze streek wil promoten, werd niet eens verwezen.

Vandaar dat naar aanleiding van het bekendworden van de reële inhoud van het milieu-effectrapport er heel grote verontwaardiging is ontstaan bij de bevolking. Dit heeft zich vertaald in een petitie die door zo'n groot aantal mensen is ondertekend, namelijk 1.900, dat zelfs de Vlaamse Landmaatschappij, die mede aan de oorzaak ligt van de uitwerking van dit ruilverkavelingsplan, het nodig heeft geacht een folder te verspreiden in alle bussen waaruit moet blijken hoe slecht de bevolking wel is ingelicht. Uiteraard gebeurde dit na afsluiting van het openbaar onderzoek, alsof dat er nog iets toe deed . . .

Voor de Vlaamse regering gaat het erover dat er via gewestgeld 172 miljoen frank voor deze verkaveling wordt uitgegeven. Daarom is mijn vraag aan minister De Batselier of hij op de hoogte is van de manier waarop de procedure verlopen is en of hij bewust is van de omvang van de ingrepen als gevolg van deze ruilverkaveling die werkelijk heel negatieve gevolgen hebben voor ecologie, natuurbehoud en de unieke recreatieve waarde van dit gebied. Ik doel hier op de zachte recreatie, en niet op de harde, gecommmercialiseerde recreatie.

Mijn tweede vraag is of hij, indien hij reeds over al deze gegevens beschikt, nog bereid is daaraan 172 miljoen frank te besteden. **(Applaus bij AGALEV)**

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de voorzitter, kan ik me inschrijven bij deze interpellaties ?

De voorzitter : Mijnheer De Seranno,

het bureau heeft beslist dat interpellaties kunnen worden toegevoegd aan de begroting. Derhalve kan elk lid van een fractie zich heel bondig en volgens de reglementering met betrekking tot een interpellatie het woord nemen.

De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, gisteren was de heer Van Dienderen om gezondheidsredenen verontschuldigd en mocht als spreker niet worden vervangen.

De voorzitter : Dat is iets anders, mijnheer Van den Eynde.

Mevrouw Aelvoet had zich als spreker ingeschreven in het debat en had bovendien twee interpellaties ingediend. Ze heeft haar interpellaties verwerkt in haar uiteenzetting, zelfs binnen het haar toegemeten tijdsbestek.

De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik was destijds gedurende vijf jaar actief in de sociale woningbouw. Ik poog al veertig jaar een goede ruimtelijke ordening te propageren en was tien jaar actief in de sector van de ruilverkaveling.

Ik weet dat de gebieden in de provincie Antwerpen waarin de ruilverkaveling is uitgevoerd, precies door deze ruilverkaveling zijn beschermd tegen wanordelijke ruimtelijke bestemmingen. De ruimtelijke wanorde in de Kempen doet zich voor in die gebieden waarin de landbouw niet meer leefbaar is. Onverantwoorde bodembestemmingen zijn meestal veroorzaakt door **degenen** die de stad verlaten en zich vestigen in de landelijke gebieden.

Ik nodig de commissie uit om zich hiervan op het terrein zelf te komen vergewissen. Als een agrarisch gebied in zijn functie versterkt ingevolge de ruilverkaveling, is het gebied beter beschermd tegen willekeurige aanwending.

De Serrano

Ik neem aan dat ruilverkaveling moet worden gemodelleerd. Goed geconcepioneerde ruilverkaveling heeft haar nut voor de ruimtelijke ordening.

Bovendien kan ze de toeristische waarde ten goede komen. In mijn toeristische gemeente, Kasterlee, werkt men momenteel aan de zevende ruilverkaveling. Iedereen is van oordeel dat de ruilverkavelingen Kasterlee ten goede komen en dat het Kasterlee anders zou zijn verlopen als Keerbergen of Herselt.

Mevrouw Vogels, ik begrijp dat u het woord vraagt, maar normaal interpeleert men de spreker niet. Ik ben echter bereid naar u te luisteren.

Mevrouw M. Vogels : Dit is een debat, mijnheer De Seranno. Ik wou enkel zeggen dat dit natuurlijk afhangt van wat voor u de definitie is van orde en wanorde. In de ruilverkaveling is er volgens u geen wanorde geschapen zoals in Keerbergen. Dat geef ik toe. Wij gaan echter nog een stapje verder. De perfecte orde is als je zoveel mogelijk natuur, kleine landschapselementen en de diversiteit van het landschap hebt bewaard. Het ideale beeld is het natuurlijke landschap, een beetje wanorde is de ruilverkaveling en heel veel wanorde dat is Keerbergen.

De voorzitter : Mijnheer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : We hebben samen destijds in de streekcommissie voor Ruimtelijke Ordening de groene ruimten verdedigd. De groenen en de landbouwsector gingen trouwens in tegen de wilde verkaveling. U herinnert zich die periode ongetwijfeld heel goed. Ik zeg u alleen dat in heel het middengebied van Vlaanderen, van Willebroek over Mechelen, Leuven tot in Aarschot, Diest dreigen we bidonvilles te krijgen met een landschap dat niet meer genietbaar is.

Mijnheer de voorzitter, ik zou vooral verslaggever Timmermans willen bedanken, ook voor zijn lovende woorden ten aanzien van onze initiatieven inzake het grondbeleid. Sinds 1968 werd nagenoeg in alle regeerakkoor-

den de verbintenis aangegaan een sociaal grondbeleid te voeren, met meestal de volgende bewoordingen, en ik citeer : Een grondbeleid in het raam van een systematische ruimtelijke ordening, om de stijging van de grondprijzen in te dijken, om paal en perk te stellen aan onverantwoorde grondspeculaties en om de druk op de open ruimten te verminderen en verdere verstedelijking tegen te gaan. Einde citaat.

Een der regeerakkoorden van de Vlaamse regering is zelfs zeer gedetailleerd, ik citeer : Sociaal verantwoord grondbeleid is noodzakelijk teneinde de kandidaatbouwers en zo nodig de overheid in de gelegenheid te stellen bouwgrond te verwerven aan billijke prijzen. Concrete maatregelen zullen worden getroffen met betrekking tot de volgende punten. Ten eerste, de oprichting van een grondfonds teneinde de openbare besturen in staat te stellen een sociaal grondbeleid te voeren, door het toekennen van leningen met staatswaarborg en tegen een verminderde rentevoet. Ten tweede, voor zover een voorkooprecht wordt ingesteld zal het uitdrukkelijk worden beperkt tot de openbare besturen en tot die gebieden die uitsluitend op initiatief van de overheid zijn bestemd voor sociale woningbouw en stadsvernieuwing. Ten derde, in toepassing van artikel 80 van de Huisvestingscode zullen nieuwe uitvoeringsbesluiten worden uitgevaardigd teneinde meer sociale verkavelingen tot stand te brengen. Einde citaat.

Dit akkoord werd in 1980 goedgekeurd door de toenmalige regeringspartners. Op 14 mei 1980 door de CVP, op 15 mei 1980 door de SP en op dezelfde dag door de PVV.

Eindelijk werd twee jaar later, in de lente van 1982, ons voorstel van decreet op het sociaal grondbeleid door de Vlaamse Raad goedgekeurd en hetzelfde jaar verschijnt het in het Staatsblad.

De uitvoeringsbesluiten blijven echter, na meer dan 10 jaar, nog steeds achterwege.

Daarom keurde de Vlaamse Raad in 1990 een aanvullend voorstel van de-

creet goed waarin de voornaamste uitvoeringsmaatregelen vervat waren.

Dit decreet werd gepubliceerd op 7 december 1990. Een week later dwong de Vlaamse Raad, bij amendement in openbare vergadering, de Vlaamse regering vastleggingskredieten met betrekking tot het sociaal grondbeleid in de begroting op te nemen. De regering ging niet akkoord. De Vlaamse Raad heeft dit toch goedgekeurd.

De blijkbaar symbolische begrotingspost werd opnieuw in de begrotingen 1992 en 1993 opgenomen.

In 1979 zei een minister, namens de toenmalige reeds bestaande Vlaamse regering : De Vlaamse Executieve vraagt dat een wet zou worden goedgekeurd die het mogelijk maakt een sociaal grondbeleid te voeren. Er zijn financiële middelen, maar de wettelijke basis ontbreekt. Einde citaat. Er werd toen drie jaar na mekaar 200 miljoen frank in de begroting ingeschreven.

Mijnheer de voorzitter, er zijn momenten waarop een parlementslid zegt : dit kan niet meer. Er zijn momenten waarop een parlement zich kan afvragen wat de zin is van het goedkeuren van decreten als ze niet worden uitgevoerd. Er zijn momenten waarop regeringen in regeerverklaringen verbintenissen aangaan. Op dit ogenblik is er voor 1993 nog steeds geen uitvoeringsbesluit. 1994 en 1995 zijn vermoedelijk de laatste jaren van het bestaan van deze regering.

De uitvoerende macht blijft altijd maar opnieuw in gebreke ten opzichte van de wetgever en ten aanzien van haar eigen regeringsverklaring in de Vlaamse Raad, ook nu nog in 1992.

In de regeringsverklaring stond en ik citeer : In streken met sterk stijgende vastgoedprijzen moet er een sociaal verantwoord grondbeleid worden gevoerd. Daartoe moet er uitvoering worden gegeven aan het decreet ter zake en moeten de nodige juridische instrumenten worden gecreëerd.

Mijnheer de voorzitter, ik heb mij

De Seranno

onledig gehouden met het opmaken van een kaart van de 86.000 verkopen gedurende de jongste drie jaar in gans Vlaanderen. (**De heer De Seranno laat een kaart zien.**) U ziet de zones die in gevaar zijn rond Brussel, rond Antwerpen enzovoort. De verstedelijking schrijdt vooruit met de grondprijzen. De gemiddelde verkoopprijs in Sint-Genesius-Rode was vorig jaar ongeveer 5 miljoen frank. De gemiddelde verkoopprijs in Halle-Vilvoorde bedroeg bijna 2 miljoen frank per kavel, variërend tussen 1,6 en 6 miljoen frank. Gemiddeld wil zeggen dat de helft hoger en de helft lager ligt.

Als het rode licht voor de regering nu nog niet gaat branden, dan weet ik niet wat wij hier komen doen.

Vooraleer wij hierover stemmen, wil ik ter zake een verklaring van de regering krijgen. Wanneer u mij zegt dat het uitvoeringsbesluit naar de Raad van State zal worden gestuurd, dan weet ik, naar het voorbeeld van het milieuvergunningendecreet, dat het vijf jaar kan duren. Zal de Vlaamse regering de urgentie vragen? Doet ze dat niet dan zal ik mij veroorloven, want ik weet welke de uitvoeringsbesluiten moeten zijn, deze samen met mijn collega's in de Vlaamse Raad in te dienen en dan moeten zij niet naar de Raad van State. Ik denk dat dit de enige logische conclusie is. Er zal geen tegenstand zijn want ik weet dat ò het decreet ò onze stellingname door alle traditionele partijen werden gesteund. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, allereerst wil ik de verslaggevers danken voor de getrouwe weergave van de discussies die in de commissie werden gevoerd.

Ik wil me allereerst richten tot de heer Van der Poorten, die naast zijn verslag ook een aantal eigen bedenkingen naar voren heeft gebracht.

Ten eerste, de heer Van der Poorten heeft gesproken over het sociale item

huisvesting. Het is essentieel dat we op het vlak van het sociaal beleid veel meer aandacht besteden aan sociale huisvesting dan de jongste tien jaar het geval was.

Ik heb soms de indruk dat sommigen die schreeuwen om resultaten op het vlak van sociale huisvesting, schrik hebben voor de eventuele realisatie ervan. Wij hebben er alle belang bij om, over alle fracties heen, het signaal inzake sociale huisvesting te begripen. Wanneer men spreekt over een evaluatie van een systeem dat nog moet worden opgestart, begrijp ik dat niet goed. Ofwel zijn we het erover eens dat dit systeem wordt opgestart en dan geven we het ook alle kansen.

Dat betekent dat iedereen, ook in de administratie en de instellingen, zijn verantwoordelijkheid opneemt en alles in het werk stelt om het programma een ernstige kans te geven. Indien dit eind januari 1993 trouwens niet het geval is, en ik van één instelling nog steeds tegenstand ondervind, zal ik daarover aan de commissie verslag uitbrengen. Tezelfdertijd zal ik voorstellen formuleren om aan deze situatie te verhelpen. Ik wens dus geen tegenwerking ten opzichte van wat door de meerderheid over deze problematiek werd beslist.

Ten tweede, u wilt de kostprijs van dit programma kennen. Ik kan aannemen dat de Raad — en op dit punt treed ik collega Vautmans bij — vragen had over de budgettaire impact. Welnu, de budgettaire impact is vastgelegd. Op budgettair vlak is geen ontsparing mogelijk. Dit werd ook in het systeem vastgelegd. De 15 miljard frank, namelijk de 10 miljard frank plus de 5 miljard frank die over twee begrotingsjaren worden gespreid, telkens gebaseerd op de SERV-norm, zijn dus vastgelegd. Dat is ook niet het probleem. De vraag betreft de kostprijs van deze operatie.

Bij dit programma zijn er zijn drie actoren. Ten eerste is het Vlaams Gewest een van de betalende actoren, ten tweede is er de maatschappij en ten derde de huurder.

Wanneer men de systemen verge-

lijkt, moet men de vergelijking maken voor de drie actoren. Ik heb op een bepaalde ogenblik een keuze gemaakt.

Een traditionele benadering zou zijn aan bepaalde maatschappijen te suggereren die bepaalde huurder te kiezen die het hoogste inkomen heeft. In dit geval zou de maatschappij het minst moeten bijleggen. We hebben de maatschappijen in Vlaanderen een dubbel doel opgelegd : aan de ene kant moeten ze sociale woningen bouwen en verhuren en een sociaal beleid voeren ; aan de andere kant moeten ze dit doen op een budgettair verantwoorde manier, met andere woorden het moet een nuloperatie zijn.

Men heeft hier ook reeds herhaaldelijk gezegd — en het is ook juist — zo dat er in mijn systeem in feite een huursubsidie is ingebouwd bestaat voor de lagere inkomens. Dat betekent uiteraard een **meerkost** voor het Vlaams Gewest en een goedkopere oplossing voor de huurder. Het inkomen van de huurders wordt voor de maatschappij een neutraal gegeven. Zij zal daardoor ook minder gaan zoeken naar huurders die regelmatig betalen en een hoge huur aankunnen. Door het feit dat verschillende van die maatschappijen een sociale woning hebben gekozen met een redelijk hoge kostprijs, komt men tot huurprijzen die sociale huurders nooit kunnen betalen. Zo heb ik verleden week nog een dossier moeten goedkeuren voor een sociale woning van maar liefst 4,5 miljoen frank !

Daarom hebben we ook een systeem ingevoerd dat een stimulans wil geven in de richting van goedkopere woningen. Dit systeem heeft het grootste effect tot wanneer de kostprijs rond de 2,5 miljoen frank ligt.

Voortbouwen op het leningsmachtigingsstelsel, zoals dat tot nu toe van kracht was, is uiteraard goedkoper. De leningslast wordt immers over 66 jaar verdeeld. Er gebeurt met andere woorden een debudgettering over 66 jaar. Ik heb de budgettaire orthodoxie niet ten volle gerespecteerd, want dan zou men het programma moeten spreiden over vier jaar of een volle

De Batselier

legislatuur. Ik heb het tot 20 jaar herleid, wat de economisch juiste benadering. De Hoge Raad voor Financiën geeft me daar trouwens gelijk door de norm van 20 jaar te aanvaarden. Wat de SERV-norm betreft, is men verdeeld over de aanrekening, maar deze norm is ook minder wetenschappelijk vast te leggen dan de norm van de Hoge Raad.

Trouwens, een particulier kiest ook meestal voor de norm van 20 jaar. Het is alleszins een zeer grote verbetering vergeleken met het systeem van de 66 jaar.

De heer Van der Poorten stelt terecht dat de eigendomsverwerving belangrijk is. Ik ben daar zelf ook een groot voorstander van. Als ik zeg dat we de achterstand gaan ophalen en daarvoor in de begroting van 1993 913,5 miljoen frank extragelden zijn ingeschreven, naast de 3,9 miljard frank die we normaal voor premies voorzien, dan is dat een ernstige inspanning. Dat betekent dat we met deze 4,8 miljard frank alle achterstanden aan premies — en sommige achterstanden dateren van vijf jaar terug — gaan inhalen in 1993.

Ik denk dat dit onze belangstelling voor eigendomsverwerving duidelijk aantoot. Hoe meer men via deze premies tot eigendomsverwerving komt, hoe minder druk er is op de huurmarkt.

Mijnheer Van der Poorten, u zegt dat u het toewijzingsprobleem naar voren zal brengen. Ik dacht dat er in de commissie unanimitieit was over het feit dat er problemen zijn inzake toewijzing van huurwoningen. Er zijn massa's brieven van personen die reclameren over deze toewijzing. Uit een studie van mijn voorgangers die niet eens openbaar werd gemaakt, blijkt dat ongeveer de helft van de maatschappijen de regels van de toewijzing niet toepassen. Mijnheer Vautmans weet er alles van. Als minister kan en wil ik de toewijzing niet centraal, vanuit Brussel organiseren. Onaanvaardbaar is echter dat sommigen huurwoningen toewijzen op een niet objectieve manier.

Anderzijds had de toewijzing via een regeringscommissaris die louter volgens het boekje handelt ook nefast. Een aantal sociale problemen blijven daardoor onopgelost. Ik pleit voor meer flexibiliteit en voor regels die beantwoorden aan een gezond sociaal beleid. Daarover zal ik een beslissing nemen na raadpleging van de Hoge Raad voor de Huisvesting. Ik heb ook al suggesties gekregen van de vereniging van secretarissen van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Ook zij stellen vast dat het niet goed loopt met de toewijzingsregels en hebben mij dit via een motie laten weten. Dit betekent toch dat er een probleem is en dat we de discussie hieromtrent moeten aangaan. Ik blijf er wel bij dat er geen gecentraliseerde toewijzing vanuit Brussel mag plaatsvinden. Te veel mensen denken echter dat wij dit momenteel wel doen. Dat leidt tot moeilijke situaties waarvan de vele brieven, gericht aan de hoge instanties een bewijs zijn. Men beseft zelfs niet dat het de maatschappijen zijn die de toekenningen doen.

Ik moet de heer Vautmans gelijk geven omtrent zijn bedenkingen over de VHM, het urgentieprogramma en het HIVA. Inderdaad, een aandeelhouder kan natuurlijk moeilijk vragen stellen over het doel van een onderneming. De VHM en de CIMV zorgen voor 1 miljard frank. Over het ander miljard frank zal de raad van bestuur van Domus Flandria deze week beslissen.

Verschillende instellingen wilden in feite meer geld dan nodig inbrengen. Wij hebben ze herleid tot vijf die elk rond de 200 miljoen zouden ter beschikking stellen. Het gaat hier met name om de Kredietbank, het Vlaams Woningfonds, de BAC, de ASLK en het Gemeentekrediet.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de minister, u spreekt over de ASLK, het Gemeentekrediet enzovoort. Wij zijn een structuur aan het opzetten waarbij de overheid alternatieve financieringen creëert die eigenlijk geen alternatieve financieringen zijn. Zowel het parlement, de regering als u, als betrokken minister, zijn een groot gedeelte van hun macht aan het

weggeven aan instellingen die tegenover de bevolking geen verantwoordelijkheid moeten afleggen.

Minister N. De Batselier : Het is niet juist dat het slechts om overheidsinstellingen gaat. De Kredietbank, de BAC en het Vlaams Woningfonds zijn geen overheidsbedrijven. Zij behoren nog altijd tot de particuliere sector. Gezien de taak die de ASLK in de sociale huisvesting steeds heeft gehad en gezien de eventuele privatisering die daar aan de gang is, is het niet onbelangrijk dat die maatschappij erbij wordt betrokken. Het Gemeentekrediet wou ten opzichte van de gemeenten een inbreng doen. De ASLK wou veel meer inbrengen dan 250 miljoen frank. Zij wenste zelfs tot 500 miljoen frank te gaan. Ook de Kredietbank wenste meer te doen. Wij hebben getracht een evenwicht te behouden. Ook hebben wij het Vlaams Woningfonds een rol toegekend. Wij wensten dat de sociale huisvestingssector zelf aan zijn trekken kwam. Voor de toewijzing van de projecten is er een technische commissie die bestaat uit twee leden van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, twee leden van Domus Flandria, iemand uit het WTCB en één lid van Vlaanderen Bouwt (bouwsector).

Dit om aan te tonen dat we op een evenwichtige manier proberen iedereen aan zijn trekken te laten komen. Wij willen goedkope woningen leveren op een degelijke wijze. U hebt het gehad over de Vlaamse Confederatie van de Bouw die dit stelsel zeker op prijs zal stellen. Verder had u het over de studie van het HIVA, die eigenlijk nog gedeeltelijk verwijst naar het alternatieve financieringsmodel van de heer Waltniel en tot de conclusie komt dat het duurder uitvalt. Ik wil de drie systemen naast elkaar plaatsen waarbij telkenmale de drie actoren moeten worden vergeleken. De studie van de SERV kwam tot de conclusie dat het alternatief systeem van mijn voorganger zeer duur was, wat ook niet naar de actor gebeurde, maar deelsgewijs.

U had het daarnet over Vlabinvest en over de bevoegdheid van de voorzitter. Ik neem aan dat de voorzitter

Vautmans

zelf naar hier komt om op uw vragen daarover te antwoorden. Zowel u als de heer Van den Eynde hadden het over Vlaams-Brabant in het urgentieprogramma en Vlabinvest. Wat het urgentieprogramma betreft is Vlaams-Brabant erbij betrokken voor Beersel, Diest, Halle, Leuven, Linkebeek, Machelen, Sint-Pieters-Leeuw, Tienen en Vilvoorde. De studie van professor Luc Goossens, die toch één van de grote autoriteiten is op het gebied van huisvesting, diende daarbij als basis. Hij heeft zeven criteria opgesteld om dergelijke gemeenten aan te duiden. Het ging daarbij onder andere om het aantal inwoners van 65 jaar en meer op het totaal aantal inwoners vergeleken met Vlaanderen. Het aantal bewoonde particuliere huurwoningen vergeleken met het totaal aantal woningen. Het totaal aantal onbewoonde particuliere woningen enzovoort. Op deze manier kwamen we aan zeven criteria die naar mijn mening een objectieve maatstaf vormen. Het volstond om aan vier van de zeven criteria te voldoen om als gemeente te worden aangeduid. Daarnaast hadden we ook nog andere argumenten, namelijk dat het om een erkend herwaarderingsgebied of een erkend woonnoodgebied ging. We hielden ook rekening met vroegere beslissingen en brachten dus continuïteit in het beleid.

Ik heb daarna de uiteenzetting van de heer Breyne gehoord. Hij had het over de kostprijs van het urgentieprogramma en over het feit van . . .

De voorzitter : De heer Eeman zou even willen onderbreken

De heer J. Eeman : U had het juist over de uiteenzetting van collega Breyne. Hij stelde toen de vraag of de cijfergegevens waarop de professor zich baseerde niet achterhaald waren. Ik geloof dat hij verwees naar de volkstelling van 1981. Kunnen die gegevens niet aangepast worden aan de cijfers van de volkstelling van 1990 ?

Minister N. De Batselier : Mijnheer Eeman, ik was nog maar net bij het

begin van de uiteenzetting van de heer Breyne gekomen. Ik zal u echter onmiddellijk antwoorden. Ik heb dezelfde vraag trouwens reeds in de commissie beantwoord en in mijn vorige uiteenzetting in de plenaire vergadering. Ik vertel het parlement dus voor de derde keer dat ik voor dat ene element nog steeds de cijfers van 1981 moet gebruiken, omdat de recentere gegevens nog niet beschikbaar zijn. Zo gauw de cijfers van de volkstelling van 1991 beschikbaar zijn, zullen wij de lijst van de gemeenten aanpassen.

Dat is geen enkel probleem. Thans bezit ik die niet.

Ik heb ook oog voor de gemeenten die niet tot die tachtig behoren, maar toch in reële nood verkeren. De heer Breyne heeft dit nogmaals verwoord, maar ook u hebt zich daar in het verleden om bekommerd. De leningsmachtigingen voor zowel de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij als het Vlaams Woningfonds zijn niet verminderd. Dit betekent dat er meer ruimte vrijkomt voor die andere gemeenten bij de VHM, naargelang men voor de tachtig ruimte heeft in het urgentieprogramma. Ik hoop dat de VHM zich daaraan zal houden. Ik weet dat onder andere het Vlaams Woningfonds daarmee rekening houdt.

Ook voor de heer Breyne heb ik nog iets belangrijks in petto. U mag erop rekenen dat wij een aantal aanpassingen zullen uitvoeren. De uitvoeringsbesluiten die de regering moet nemen naar aanleiding van het door u vorig jaar ingediende ontwerp van decreet, worden ofwel morgen ofwel maandag goedgekeurd. Mijnheer De Seranno, u ziet dat wij ons aan de regels houden. Wij zullen dus ook bescheiden aanpassingen aan de woningen subsidiëren. De concrete vraag was of wij de middelen ter beschikking zullen stellen. Indien er bijkomende middelen nodig zijn, zullen wij die op de juiste manier ter beschikking stellen tijdens de begrotingscontrole 1993. Ik geloof niet dat zich hier enig probleem stelt. Wij hopen dat het huidige bedrag volstaat, dit door het herzien van het premiestelsel in zijn totaliteit. Wij hopen dus dit bedrag niet

te moeten verhogen, tenzij er wijzigingen zouden plaatshebben in de begroting zelf.

Inzake de premies vroeg de heer Breyne waarom wij de koppeling van de premie aan het inkomen hebben verlaten. Wat de hoogte van de premie betreft, zal de koppeling inkomen-premie wellicht worden verlaten. Dit geldt niet voor de gerechtigdheid tot de premie. Dit betekent dat een inkomen niet hoger mag zijn dan een bepaald plafond om voor de premie in aanmerking te komen. Wat de hoogte van de premie betreft, geloof ik dat het inkomen niet meer relevant genoeg is om nog enig onderscheid te verantwoorden.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de minister, u zegt dat de hoogte van het inkomen weinig relevant is. Toch is het perfect mogelijk dat een gezin met een hoger inkomen en een grotere gezinslast meer nood kan hebben aan een woning. Denk maar aan een gezin met twee of drie kinderen, waarvan bijvoorbeeld nog één gehandicapt. In dergelijk geval is het toch wenselijk het inkomensplafond **aan te** passen in functie van het aantal personen ten laste.

Ik geef een voorbeeld inzake toegemeten ruimte in de huidige situatie. Een alleenstaande kan nu nog in aanmerking komen voor een bouwpremie voor een appartement van vijfhonderd kubieke meter, waar de bouwpremie voor een gezin met veertig percent wordt verlaagd, eenmaal het bouwkvavel een grotere inhoud heeft dan zeshonderd vierkante meter.

Ik haal nu wel twee zaken door elkaar, maar ook de aanpassing van het inkomensplafond in functie van het aantal personen ten laste lijkt mij toch aangewezen.

Minister N. De Batselier : U hebt het over een algemeen stelsel, terwijl ik het voorstel van de heer Breyne behandel. Daarin gaat het om tegemoetkomingen voor beperkte aanpassingen aan de woning voor bijvoorbeeld gehandicapten — zodat

De Batselier

men niet hoeft te verhuizen — ten belope van ten hoogste 50.000 frank.

De heer Vande Lanotte heeft enkele opmerkingen geformuleerd over de toewijzingsregels. Ik meen reeds te hebben aangegeven hoe wij via een objectivering ter zake proberen in te gaan op zijn verzuchtingen.

Mevrouw Vogels drong er vooral op aan dat huisvestingsmaatregelen in een groter geheel zouden worden ingeschakeld. Wij hebben oog voor haar pleidooi. Het is echter niet altijd gemakkelijk dit algemeen principe op het terrein toe te passen.

In ieder geval heb ik Domus Flandria opgelegd dat 70 percent van de goed-gekeurde aanvragen inbreidingsprojecten moeten zijn. Zo probeer ik te voorkomen dat de open ruimte nog meer wordt ingenomen. Daarenboven proberen wij via de huidige subsidiëringsregels uitrustingsprojecten die verder van de dorpskernen zijn gelegen, te ontmoedigen.

Ik meen derhalve te mogen concluderen dat wij inderdaad niet alleen oog hebben voor het louter bouwen van zo veel mogelijk woningen. Dat zou ook niet kunnen, want er is niet alleen het probleem van het aantal woningen, maar ook van de kwaliteit.

Op haar vraag betreffende landinrichting, inzonderheid over de waterbeheersingsprojecten en de daling van het grondwaterpeil, kan ik het volgende zeggen. Het is niet gemakkelijk om de gevolgen van de daling van het grondwaterpeil op de vegetatie te meten. Wij zijn bezig een grondwatermeetnet uit te bouwen waardoor wij de verschillen tussen de watervoerende lagen van 140 putten zullen kunnen meten en opvolgen. De laatste boringen zullen einde 1993 zijn voltooid.

In de provincies Limburg en Antwerpen en in Vlaams-Brabant worden reeds sinds jaren metingen uitgevoerd zodat wij de stand van zaken daar beter kennen. De resultaten daarvan worden in mathematische modellen verwerkt die op hun beurt de basis moeten vormen van het

grondwater vergunningenbeleid. Wij zijn van plan om in de toekomst inderdaad die link te leggen.

Via de mathematische modellen probeert men nu al verklaringen voor sommige fenomenen in de vegetatie te vinden. Zo loopt er thans een intensief onderzoek naar de relatie tussen het waterpeil en de vegetatie in de Kalmthoutse Heide en naar de invloed van waterwinning op die vegetatie. Wij volgen dit dossier met enige bezorgdheid.

Ik heb trouwens nog deze week contact gehad met mijn collega in Nederland, dat tot mijn grote verbazing ook nog aan het begin staat. Hun technici feliciteerden mij met de installatie van de bekkencommissies, die een grote stap voorwaarts in het probleem van de waterbeheersing betekent, en verklaarden dat Nederland wellicht onze procedure zal overnemen omdat de verschillende belangen die te maken hebben met waterbeheersing, er met mekaar worden geconfronteerd.

Het grootste gedeelte van de uiteenzetting van de heer Van Eetvelt was tot minister Kelchtermans gericht. Hij was de mening toegedaan dat de landinrichting een goede zaak kan zijn wanneer de zaken meer op mekaar zouden worden afgestemd. Het is inderdaad zo dat men dat kan doen. Op dit ogenblik wijzigt de landinrichting. Vroeger was zij enkel landbouwgericht, maar vandaag heeft zij meerdere doeleinden. Een maatschappelijke consensus hierover zou dus wel een positief element kunnen zijn.

De heer Van Eetvelt sprak ook over de uitbreiding van de polders en wateringen. Wij werken aan een ontwerp van decreet over integraal waterbeheer, met een herziening van de wet op de polders en wateringen en de wet op de onbevaarbare waterlopen. De Rijksuniversiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven kregen de opdracht tegen eind 1993 samen zulk ontwerp van decreet uit te werken. Dat past in het bekkenbeleidconcept dat ik reeds enkele keren heb aangehaald.

Wat uitbreidingen betreft, wacht ik

op gegevens die op een wetenschappelijke basis gestoeld zijn. Kleine ongecoördineerde uitbreidingen lijken mij niet direct aanvaardbaar. Wij stellen vast dat vandaag de polders en wateringen te eigenmachtig en te veel volgens eigen inzichten werken. Georganiseerd overleg moet er voor zorgen dat de verschillende milieuaspetten aan bod komen.

Mevrouw Aelvoet stelde een vraag over de ruilverkaveling in Hoegaarden. Onlangs werd een eerste uitvoeringsdossier door het ruilverkavelingscomité aanbesteed. Het betreft wegenwerken in het algemeen en verbindingswegen in het bijzonder. Dat dossier is niet opgenomen in het programma 1992. Het betekent dat dit dossier amper vier dagen in mijn bezit is. Het wordt begin januari beoordeeld. Er zal worden nagegaan of het een goede uitvoering van het structuurplan is. Er zal worden nagekeken of het structuurplan al dan niet wordt gerespecteerd. Wij zullen het op een kritische en grondige manier onderzoeken, zoals wij dat ook met andere dossiers doen. Het hoeft inderdaad niet zo zijn dat als op een bepaald ogenblik zou worden beslist dat landbouwwegen moeten worden verhard, automatisch voor beton zou worden gekozen. Men kan dit ook op andere wijzen doen. In ieder geval, wij toetsen in de praktijk of deze ruilverkaveling — die een verkaveling volgens het nieuwe beginsel moest zijn — inderdaad zo vernieuwend zal zijn. Indien dat niet mocht zijn, zullen wij de 70 miljoen frank, waarover het toch gaat, niet onmiddellijk goedkeuren.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wens een antwoord te geven op de gestelde vragen over Vlabinvest. Het zou nuttig zijn enkele beschouwingen over Vlabinvest te maken, hoe collegiaal en in welke grote cohesie wij de zaken ook bekijken, en met welke grote drang wij ook beslissingen willen treffen. De heer Vautmans vroeg naar de reden waarom uw dienaar voor Vlabinvest bevoegd is. Uiter-

Van den Brande

aard zijn er een aantal goede redenen.

De heer V. Vautmans : Ik zie minister De Batselier instemmend knikken. Hij vraagt het zich blijkbaar ook af.

Minister-president L. Van den Brande : Neen, integendeel, want hierover bestaat in de Vlaamse regering grote eensgezindheid. Ook mijn voorganger was deze bevoegdheid toegemeten. De Vlaamse regering vond het dan ook een goede zaak dat uw dienaar deze bevoegdheid zou voortzetten.

Er waren verscheidene goede redenen om specifiek voor Vlaams Brabant iets te doen.

Dit droeg de volledige instemming weg, niet alleen van mijn collega's De Batselier en Kelchtermans, maar ook van alle anderen.

Ingaand op de bedenkingen van de heren Vautmans en Van den Eynde, meen ik één en ander duidelijk te moeten maken.

Mijnheer Van den Eynde, ik ben het niet eens met u wanneer u zegt dat de enige goede Vlaamse houding erin bestaat Brussel enkel te beschouwen als hoofdstad van Vlaanderen en van het Koninkrijk, maar niet als Europese hoofdstad. Hierop komt uw standpunt hoe dan ook neer. U bent van mening dat Brussel niets te maken heeft met Europa. Het is niet mijn bedoeling dat debat nu aan te gaan. Ik wens enkel te zeggen dat mijn mening ter zake vrij genuanceerd is. Als verantwoordelijke voor de Vlaamse economie ben ik er stellig van overtuigd dat Brussel als Europese hoofdstad een positief effect heeft. Ik zeg dit niet om zonder meer bepaalde rapporten bij te treden die her en der verschijnen. Ik had meermaals de gelegenheid in de kamers van koophandel met Vlaamse ondernemers, arbeiders en bedienden te praten. Ik heb dus geleerd hoe de zaken zich in de realiteit voordoen en ik weet dat ik mij niet vergis als ik zeg dat wanneer Brussel niet langer een Europese hoofdstad zou zijn,

dit onmiddellijk grote economische en sociale gevolgen zou hebben.

Bovendien hebben wij er alle belang bij, zodra de politieke optie is genomen, om van Brussel ook onze hoofdstad te maken. Brussel als Vlaamse hoofdstad, gekoppeld aan Brussel als Europese hoofdstad zal ons heel wat opportuniteiten bieden. Uit veel contacten is gebleken dat Vlaanderen wereldwijd bekend is omwille van onze aanwezigheid in Brussel.

Dat betekent helemaal niet dat wij blind zouden zijn voor de sociale en andere gevolgen. Dat is trouwens de reden waarom niet enkel principieel de beslissing werd genomen een apart programma te ontwikkelen voor Vlaams Brabant.

Ik meen begrepen te hebben dat de inspanning van 1 miljard frank algemeen wordt geapprecieerd. Wij willen een systeem tot stand brengen waarbij in concurrentie kan worden getreden met de huidige huurprijzen die tegenwoordig rond de 30.000 frank per maand schommelen. In een eerste fase willen wij een aantal wooneenheden creëren aan een huurprijs die gevoelig lager ligt. Volgens sommigen is die prijs nog te hoog. Het dossier wordt voorbereid door de planningsdienst die ter zake uitstekend werk verricht. Uit hun studies is gebleken dat de **basishuurprijs** zich noodzakelijkerwijze tussen 18.000 en 25.000 frank moet situeren, teneinde inkomsten te genereren die toelaten in een tweede fase nog een aantal wooneenheden op te zetten.

Volgend punt : hoe verhoudt **Vlabinvest** zich ten aanzien van het urgentieprogramma ? De zaken moeten samen worden beschouwd. De heer Vautmans zei dat Vlaams Brabant niet optimaal wordt vertegenwoordigd in het urgentieprogramma. Volgens mij werd alles goed afgewogen. **Vlabinvest** is een bijkomend initiatief om in te spelen op een aantal streekgebonden noden. Men beperkte zich tot negen gemeenten omdat de middelen weliswaar belangrijk, maar toch ook niet gigantisch zijn. Mocht men heel Vlaams-Brabant bij het project hebben betrokken, dan

zou het resultaat alvast verwateren. Wel bestaat een mogelijke uitbreiding naar vijf andere gemeenten. Het komt er echter op aan het miljard frank dat hiervoor werd uitgetrokken, efficiënt te besteden.

Wij hadden ons geëngageerd om dat te doen en het programma zal heel binnenkort operationeel worden. U weet dat de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring heeft gehecht aan dit programma, dat er middeelen zijn ingeschreven en dat er nog enkele juridische aspecten op punt gesteld moeten worden. Daarna zullen wij concreet werk maken van dit programma.

Ik moet dus concreet tegenspreken, mijnheer Vautmans, dat het allemaal niet veel zin zou hebben. Wij willen concreet en realistisch tewerk gaan. Wij zetten daar 1 miljard frank voor in en ik sta er mee garant voor om samen met de collega's bevoegd voor de huisvesting, de ietwat nadelige gevolgen van wat op zichzelf — en niet enkel voor Brussel, maar ook voor Vlaanderen in zijn geheel — een uitstekende zaak is, effectief weg te werken.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de voorzitter, het doet mij genoegen deze repliek te kunnen geven in aanwezigheid van de drie betrokken ministers, zowel de minister, bevoegd voor **Vlabinvest**, als de minister van Huisvesting, als de minister, bevoegd voor **Ruimtelijke Ordening**.

Ik denk dat u met **Vlabinvest** in feite aan symptomenbestrijding doet. Laten wij even nagaan waar de zeer hoge prijzen voor de huisvesting in Vlaams-Brabant vandaan komen. De bouwgrond is veel te duur omdat men destijds een groene gordel rond Brussel heeft gelegd om de verfransing tegen te gaan. **(Onderbreking door de heer Van Hauthem)**

Mag ik even uitspreken ?

Eén van de maatregelen die men met het oog op het behoud van die groene gordel heeft getroffen, is artikel 8 van de bijzondere voorschriften van het

Vautmans

gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, dat bepaalt dat men maar twee woonlagen mag hebben. Uiteraard, als men maar twee woonlagen heeft op een stuk bouwgrond, gaat de prijs ervan omhoog en die hogere prijs moet verdeeld worden over minder appartementen of bebouwde oppervlakte.

Men is daar het doel compleet voorbijgeschoten, in die zin dat, waar men getracht heeft de verfransing tegen te gaan, men in feite voor een situatie staat waarin dat bijzonder voorschrift onder meer verantwoordelijk is voor de ont nederlandse van Vlaams-Brabant ten voordele van Franstaligen en eurocraten.

Mijnheer de minister-president, mijnheer de minister bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening en mijnheer de minister bevoegd voor de Huisvesting, in uw plaats zou ik toch even nagaan of dat bijzonder voorschrift niet in herziening moet worden gesteld. Toen ik destijds kabinetschef was van de minister van Ruimtelijke Ordening hebben wij aan dat voorschrift al een bepaalde interpretatie gegeven, zeggende dat een **winkelruimte** geen woonlaag is en dat er bijgevolg twee woonlagen bovenop mogen komen. Ik geloof niet dat de ruimtelijke ordening sterk geschaad zou zijn als men daar nog een woonlaag bijdoet. Ik geef dit maar ter overweging, maar volgens mij is dit een middel om de prijzen van de woningen in Vlaams-Brabant sterk naar omlaag te brengen.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister-president, niet ten onrechte hebt u erop gealludeerd dat wij het feit dat u 1 miljard frank in Vlaams-Brabant investeert, niet antipathiek vinden. Dat is juist. Ik heb dat ook bij de bespreking van de vorige begroting gezegd en ik blijf dat herhalen omdat 1 miljard frank toch 1 miljard frank is. Men kan tenslotte Don Quichot, die op zijn Rocinante tegen de windmolens stormloopt, ook niet antipathiek vinden.

Mijnheer de minister-president, wij gaan het debat over Brussel, de Europese hoofdstad, hier niet voeren. Daarin hebt u gelijk. Maar, ik wil er toch de nadruk op leggen dat wij aan dat statuut veel aan het opofferen zijn. Ik wil één concreet voorbeeld geven.

Voor enkele maanden heeft een Vlaams gemeenteraadslid van Kraainem ontslag moeten nemen, omdat hij door omstandigheden zijn woning was kwijtgeraakt en als onderwijzer in de gemeente Kraainem geen betaalbare woning meer vond. Op dit ogenblik zijn wij Vlaams-Brabant omwille van Europa in het gedrang aan het brengen. Wij kunnen het oneens zijn over de noodzaak van dit offer, het is en blijft een zeer zwaar offer.

Mijnheer de eerste minister, het werd u waarschijnlijk niet volledig gerapporteerd — en dat kan ik noch de verslaggever, noch de minister kwalijk nemen —, maar ik heb nog een tweede standpunt verdedigd. Het betreft een ouder probleem dan dit van Euro-Brussel. Eén van de andere redenen waarom de grond er zo duur is, zeker in de faciliteitengemeenten, dat zijn de faciliteiten. Indien de Vlaamse regering **hic** et nunc zou meedelen dat zij van plan is om hoe dan ook wanneer ze de kans ertoe krijgt, de faciliteiten af te schaffen en dus als Vlaamse regering ook voor dat deel van Vlaanderen op te treden, dan zullen de prijzen daar ook wel veranderen.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik vind dat de problematiek van de bouwlagen bespreekbaar is.

Mijnheer Vautmans, men moet altijd een beetje voorzichtig zijn met vorige en toekomstige levens. Ik vind dat een aanmerking van de oppositie niet per definitie ongefundeerd hoeft te zijn. Het element dat u aanhaalt, kan misschien meespelen en ik sta open voor de discussie daarover.

Mijnheer Van den Eynde, het werd mij wel gerapporteerd dat u het punt van de faciliteiten hebt aangehaald. U weet dat een jongensdroom van

een aantal leden van de Vlaamse Raad inhield dat de faciliteiten per definitie en van in het begin een uitdovend karakter zouden hebben.

Collega Anciaux, ik denk dat dit overeenkomt met de historische waarheid.

Mijnheer Van den Eynde, zo u het Sint-Michielsakkoord mee mocht goedkeuren, dan zouden we belangrijke stappen kunnen zetten om deze zaken klaar te stellen. Helaas, ik heb het gevoel dat u twijfelt.

De heer F. Van den Eynde : Ik twijfel er helemaal niet aan, mijnheer de minister.

Minister-president L. Van den Brande : Ik denk dat de heer Van Houthem zich rigider opstelt.

Mijnheer de voorzitter, enkel een offensieve strategie op het economische en het sociale vlak, maar ook inzake beklemtoning van onze eigen identiteit kan ergens toe leiden. Daarom heb ik de voorbije dagen voorgesteld om de grondgedachte van het Europa der cultuurregio's uit te diepen. In dat Europa kan onze identiteit op een open en receptieve manier gestalte krijgen. Brussel is daarin ook voor ons een instrument. Daarover wil ik in geen geval onduidelijkheid in deze Raad. Deze Vlaamse regering blijft bij haar standpunt. Wij moeten Brussel uitspelen als een opportuniteit met voldoende zelfverzekerdheid en niet vanuit een verkrampte houding — en dat geldt niet voor de heer Van den Eynde — die uw gelederen, Mijnheer Van Houthem, soms kenmerkt.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister, van een droom een werkelijkheid maken, dat is voor mij aan politiek doen.

De heer J. Van Houthem : Mijnheer de minister-president, sta mij toe nog nog een zin te zeggen. U zegt dat ik dit probleem te rigide bekijk. Dat is juist, maar dat is misschien omdat ik in Brussel woon. Ik zeg tezamen met Geert Van Istendael, wiens andere ideeën ik niet deel, het volgende : Ik wantrouw een staat die ermee begint zijn hoofdstad stuk te maken.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal over de ruimtelijke ordening antwoorden in een snel tempo omdat dit reeds ten dele is besproken. Ik meen, mijnheer Vautmans, dat **degenen** die ervaring hebben met ruimtelijke ordening, weten dat dit een bijzonder kritisch beleidsterrein blijft. Hoofdzakelijk is dat men, indien men op dat terrein iets wil realiseren, bewijzen van geloofwaardigheid moet leveren. Iedereen probeert dat op zijn manier te doen.

Er wordt gezegd dat de ruimtelijke ordening een dynamiek bevat. Men vecht het statische van het gewestplan aan. Anderzijds ervaar ik dat bij iedere wijziging die daarin wordt aangebracht ten einde er enige dynamiek in te brengen, diverse reacties loskomen.

De open ruimte is uitdrukkelijk vermeld in het regeerakkoord. Onze aanpak was een synthese maken, een op korte en een op langere termijn. Wij hebben een aanzet gegeven voor de synthese op korte termijn door twee richtlijnen. Ze werden hier reeds geciteerd. Er zijn drie decreten opgesteld. Ik kan u meedelen dat de Vlaamse regering vandaag deze drie decreten als ontwerp-decreten heeft aanvaard en dat ze in deze vorm kunnen worden ingediend, besproken en al dan niet goedgekeurd in de Vlaamse Raad.

Op de langere termijn stellen wij een structuurplan voor. Wij hebben hiertoe een aanzet gegeven in de oriëntatienota, waarvan mevrouw Vogels zegt dat het een academische oefening blijft. Zij beweert dat iedereen kan akkoord gaan met hetgeen daarin is geformuleerd. Het spreekt vanzelf dat wij vooral punten hebben gezocht waarover een brede consensus bestaat. Het is toch de bedoeling over bepaalde punten een consensus te bereiken. U hebt in deze oriëntatienota wellicht tevergeefs gezocht naar meningsverschillen of discussiepunten. Dat was ook niet het uitgangspunt. We proberen dan ook in de langere termijnstrategie een decreet uit te werken.

Ik herhaal nog maar eens dat ruimtelijke ordening een zaak van maatschappelijke keuze is. Inbreiding krijgt voorrang, open ruimte krijgt een absolute voorrang. Kernversterking heeft de voorrang op uitbreiding enzovoort. Dit moet in het structuurplan worden ingetekend en er moet een werkmethode worden uitgestippeld die dit veilig kan stellen en die deze prioriteiten respecteert.

Mevrouw Vogels, ik kan uw gedachtingang om tot een beslissing te komen, niet goed volgen. U zegt enerzijds dat de politieke overheid haar keuzen moet maken en dat de belangengroepen of degenen die menen dat zij met ruimtelijke ordening iets te maken hebben dan over deze keuzen dan kunnen discussiëren. Ik meende toch dat wij altijd omgekeerd tewerk gaan, dat vooraf het gesprek aan de basis wordt georganiseerd en dat, naargelang de resultaten van de discussie met de bevolking, een voorstel wordt gedaan dat dan dient als basis voor de wetteksten. Het verbaast mij enigszins van u te horen dat men niet aan de basis moet beginnen, maar dat de politieke klasse haar visie van boven naar beneden moet laten afdalen.

Ik heb nagelaten de verslaggever, de heer Timmermans, te danken voor zijn uitstekend verslag. Hij zou mij dat nooit vergeven, dus doe ik dat nu. Zijn verslag was een getrouwe weergave van de discussie die in de commissie is gevoerd.

De heer De Mol, die is verontschuldigd, heeft een aantal vragen gesteld over het mini-decreet en Eurantex, waar ik niet lang bij stilsta. Er zal nauwkeurig worden onderzocht in welke mate de beslissing van de bestendige deputatie niet conform de bepalingen van het mini-decreet was. Ik heb daarvoor afgesproken dat de administratie en mijn medewerkers met de belanghebbenden een overlegvergadering zullen hebben. Hij heeft gevraagd wanneer de decreten worden ingediend. Ik heb daarop geantwoord dat onze twee richtlijnen waarvan sprake is op 22 september 1992 aan de administratie zijn verzonden. Er zullen, nadat de opmerkingen zijn binnengekomen, om-

zendbrieven worden opgesteld. Ik zal aan mijn collega's vragen of zij daarmee kunnen instemmen.

Collega Vautmans vroeg in zijn uiteenzetting hoe wij de ruimtelijke ordening en het probleem van de verlaten bedrijfsgebouwen zullen aanpakken. Wij hebben de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Brabant gevraagd — omdat er in deze regio tamelijk veel verlaten bedrijfsterreinen zijn — een voorstel uit te werken. Aangezien dit voorstel bijna volledig is uitgewerkt, denk ik dat wij in maart of april 1993 een ontwerp-decreet bij de Vlaamse Raad zullen kunnen indienen.

Wat het nieuwe decreet betreft heb ik ook reeds in de Commissie gesteld dat wij en cours de route zoals men dat noemt, en na contacten met onze gemachtigde ambtenaren tot de overtuiging zijn gekomen — zulks in tegenstelling tot ons oorspronkelijk standpunt — dat het niet wijs zou zijn de wet op de stedenbouw over de ganse lijn te wijzigen en door een nieuw globaal decreet te vervangen. Het lijkt ons aangewezen aan te sluiten bij de belangrijkste verworvenheden, ook qua **know-how** van vele stedenbouwkundige deskundigen in onze administratie, om de witte vlekken en de aan te brengen vernieuwingen, in het verlengde van de wet op de stedenbouw via een bijna maxi-decreet aan te brengen.

Collega Vande Lanotte heeft een vraag gesteld inzake het **duinendecreet**, waarvan ik het doel zeer lovenswaardig acht. In de plaats van voor ieder probleem een decreet te maken zouden wij er beter aan doen het duinendecreet in een globale benadering onder te brengen, zodat het evenzeer kan worden gerealiseerd. Dat lijkt mij in ieder geval een betere aanpak.

In verband met het moratorium inzake de bijzondere plannen van aanleg werd gevraagd of ter zake uitzonderingen bestaan. Ik antwoord daarop ontkennend, aangezien wij ter zake een vaste afspraak hebben gemaakt, met name de datum van de principiële goedkeuring. Niettemin vraag ik mij af of wij parallel met de op-

Kelchtermans

bouw van een structuurplan geen selectievere toepassing van het moratorium moeten nastreven, vooral wanneer wij kunnen aantonen dat het doel ervan zich helemaal binnen de doelstellingen van het structuurplan situeert en de open ruimte ermee gebaat is. Immers, het zou niet opgaan, mochten wij eventueel het BPA niet in overweging nemen indien een eerbare doel, zoals voorgesteld in het structuurplan en in het regeerakkoord, daarmee niet zou gediend zijn.

Er werd tevens een belangrijke vraag gesteld over het probleemte Huldenberg. Dit probleem is ontstaan onder de bevoegdheid van mijn voorganger, aangezien het dateert van mei 1991

De voorzitter van de regering heeft zijn bezwaren kenbaar gemaakt bij de voorzitter van de Waalse gewestregering. In het kader van het beleid streef ik ook samenwerkingsakkoorden na met het Waalse Gewest. Dit probleem situeerde zich op een dergelijk terrein, maar thans hollen wij achter de feiten aan. De voorgeschiedenis is immers van die aard dat wij op die feiten niet kunnen terugkomen, wat ik ten zeerste betreurt. Bovendien werden tot het bittere einde juridische procedures gevoerd, waarbij de aanleggende partijen aan Vlaamse kant het pleit hebben verloren.

In antwoord op de vraag van mevrouw Aelvoet wijs ik erop dat wij op deze zaak nog wensen terug te komen, maar dat wij helaas moeten vaststellen dat de zaak reeds werd beslecht.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijnheer de minister, wat bedoelt u nu precies ?

Minister T. Kelchtermans : Het gewestplan voor Wallonië is vastgelegd door het Waalse Gewest. Dat is een definitieve beslissing, maar dat wil nog niet zeggen dat we er niet meer op zullen terugkomen in de gesprekken met de Waalse regering.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijn vraag was wanneer u daarover met de

Waalse regering zult overleggen. Hebt u al een afspraak gemaakt voor de komende week ? Of wacht u nu nog een half jaar ?

Minister T. Kelchtermans : Ieder gewest is autonoom en organiseert de ruimtelijke ordening in het kader van die autonomie. Voor eventuele conflicten bestaan er overlegprocedures. Ik stel vast dat dit overleg eigenlijk midden 1991 had moeten plaatsvinden.

Mevrouw M. Aelvoet : En waarom zijn die gesprekken niet gevoerd ? U maakte toen ook deel uit van de regering.

Minister T. Kelchtermans : Op het einde van de procedure, na de feiten, is er een drukke briefwisseling gevoerd met minister-president Spitaels.

Ik herhaal dat wij in het kader van een goed nabuurschap via samenwerkingsovereenkomsten dit soort conflicten willen voorkomen. Zoals dat al gebeurt voor infrastructuur, wens ik dat ook te zien gebeuren voor ruimtelijke ordening.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet : Op 2 mei 1991 heeft de Vlaamse Raad unaniem een motie van aanbeveling goedgekeurd waarin aan de Vlaamse regering de opdracht wordt gegeven dringend overleg te plegen. Mijnheer de minister, u maakte toen ook deel uit van de regering, hoe kunt u dan nu, een jaar later, nog altijd het antwoord schuldig blijven. Ontelbare keren werd gevraagd hoe ver het met dit dossier stond ? Welke politieke verklaring geeft u daarvoor ? Dat u geen succes hebt tot daaraantoe. Maar dat u niets onderneemt om het overleg op te starten, dat is het probleem dat ik vandaag aan de orde stel.

Minister T. Kelchtermans : Mevrouw, u moet weten dat er een dubbele procedure aan de gang was : een juridische en een politieke. Zolang de juridische procedure loopt, kunnen wij niet ingrijpen. Deze juridische procedure heeft pas vrij recent haar beslag gekregen. Ook in het

hoogste beroep hebben de aanklagers het pleit verloren. Wat het overleg betreft, beperk ik mij tot het antwoord dat ik juist heb gegeven, namelijk dat de Vlaamse regering haar bezwaren omtrent dit dossier aan de minister-president van de Waalse regering heeft kenbaar gemaakt.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord

De heer V. Vautmans : Mijnheer de voorzitter, in 1991 is er in dit dossier van Waalse kant geen enkel overleg gevraagd of gepleegd. Wij hebben de beslissing uit de kranten moeten vernemen en eigenlijk is er geen enkele wet die overleg vooraf oplegt.

Minister T. Kelchtermans : Tenzij men het overleg in een samenwerkingsovereenkomst vastlegt, wat wij willen doen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. Dat is dan wel een concreet antwoord op uw vraag.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister, klopt het dat de Vlaamse regering samen met de Waalse regering beroep heeft laten aantekenen tegen het vonnis uitgesproken in kortgeding dat de bewoners van Huldenberg en Ottenburg in het gelijk stelde ?

Mijnheer de minister, wat zult u doen als de minister-president van de Waalse regering de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad wandelen stuurt en zegt wij zijn sant in eigen land, de vervuiling van Vlaanderen die vijftig meter verder dan ons grondgebied begint, is onze zaak niet ? Dit kan een testcase worden, want in de toekomst zullen we nog met dit soort problemen worden geconfronteerd.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Van den Eynde, de Vlaamse Executieve — ik heb dat hier al gezegd — heeft de zaak mee ingeleid, maar ze heeft geen gelijk gekregen, integendeel.

Dit soort conflicten kan in de toekomst worden voorkomen door samenwerkingsovereenkomsten die de

Van den Eynde

goede nabuurschap regelen. Dat is alleszin de les die we trekken uit dit dossier.

Mevrouw Vogels, wat het Structuurplan en de oriëntatienota betreft de uitgangspunten hiervoor, zijn uitvoerig besproken in de Vlaamse regering en daarvan zal ook worden uitgegaan voor het Structuurplan zelf.

Ook voor de SST en Punt aan de Lijn zullen net als voor het Structuurplan uitgangspunten gehanteerd worden. Voor het SST-dossier zijn wij zeker en vast aangewezen op coördinatie, gelet op de bevoegdheid ter zake van de verschillende ministers. Ook binnen de administratie zouden wij moeten kunnen komen tot een soort cel die het dossier vanuit verschillende hoeken zou opvolgen en waarbij Aminoal, AROL, Openbare Werken, de NMBS en nog andere bij betrokken worden. Dat lijkt mij beter dan een facetsgewijze aanpak.

De heer Caudron heeft vragen gesteld aangaande de gewestplannen. Ik ga ermee akkoord dat er computerkaarten moeten worden opgesteld omdat er tot nu toe op een vrij ambachtelijke manier wordt gewerkt. Wij zullen deze mogelijkheid moeten overwegen wanneer wij overgaan tot de evaluatie van een jaar matrixstructuur en van de geboekte vooruitgang.

Hij heeft eveneens vragen gesteld omtrent planshade en het herstel ervan in natura. Ik herhaal dat deze maatregel slechts eenmalig is voorgekomen, met instemming van de Vlaamse regering.

In verband met hoogspanningslijnen wordt een andere filosofie gevolgd. De omzendbrief zal dit trouwens aantonen. De beslissing die door Electrabel werd genomen, is gedeeltelijk geïnspireerd door de nieuwe houding die de Vlaamse regering inzake hoogspanningslijnen heeft aangenomen.

Tuinbouwzones moeten hun beslag krijgen in de structuurplanning. Ik pleit voor concrete specifieke zones zonder aantasting van de open ruimte.

De landschappelijke hoofdstructuur moet een differentiatie zijn van de gehele hoofdstructuur.

Hij heeft eveneens aandacht gevraagd voor de Zeeuwse kant van het Zwin. U weet dat wij onze bezwaren dienaangaande kenbaar hebben gemaakt.

Het overleg met de minister van Landsverdediging over de nabestemming van de militaire domeinen is gestart. Het ministerie van Landsverdediging is eigenaar van deze domeinen maar men kan niet ontkennen dat de bevoegdheid inzake ruimtelijke ordening Vlaanderen toekomt. Bijgevolg heeft Vlaanderen het recht de nabestemming van de militaire domeinen te bepalen.

De heer Van Eetvelt, die niet aanwezig kon zijn, heeft een aantal positieve evaluatiebeoordelingen gegeven. Hij heeft gevraagd om duidelijke richtlijnen te geven met betrekking tot woonuitbreidingsgebieden. Hij heeft gevraagd om een evaluatie te maken van de opvolregel en hieraan al dan niet criteria te verbinden. Wanneer een gemeente het gewestplan in herziening stelt, conform de afspraken binnen de structuurplannen, zowel op lokaal, provinciaal als op gewestelijk niveau, kan zij bepaalde opvullingen voorzien. Het is mogelijk dat de opvulling, via een globale benadering, bepaalt dat een kleine ruimte niet kan worden opgevuld maar dat een groter gebied wel kan worden opgevuld met het oog op een goede ruimtelijke ordening. Deze aanpak is te verkiezen boven een lineaire maatregel die geen rekening houdt met de globale benadering van een bepaalde zone.

De heer J. Timmermans : Hoe kan u evalueren, nu u nog maar pas heeft beslist om de opvolregel af te schaffen ?

Minister T. Kelchtermans : Wij kennen elkaar al lang, ik weet dat u achterdochtig van aard bent.

De vraag van de heer Van Eetvelt betrof de evaluatie van het rendement van de opvolregel. Een dergelijke oefening doet niets af aan de

waarde van de maatregel die wij voorstellen.

De gemeenten moeten worden aangespoord om een structuurplan te maken. Ik stel voor ze het gemakkelijk te maken en ze een draaiboek ter beschikking te stellen.

Met betrekking tot stadsvernieuwing zullen we heel binnenkort een besluit van de Vlaamse regering voorleggen.

Mevrouw Aelvoet heeft een vraag gesteld in verband met de industriezone. Ik hoef er niet meer op terug te komen aangezien er daarnet al heel uitvoerig is op geantwoord. (**Ge-lach op verschillende banken**)

De heer De Seranno heeft ons op indringende wijze voor onze verantwoordelijkheid geplaatst. Ik betreurt het dat de minister-president niet meer aanwezig is zodat dit probleem hem opnieuw zou kunnen worden voorgelegd.

Tijdens de bespreking van de begroting hebben we bij dit probleem vrij lange tijd stilgestaan. De vraag werd gesteld of er een besluit moest volgen van de Vlaamse regering. Ik heb geantwoord dat ik maar een besluit aan de Vlaamse regering voorleg van zodra ik een garantie heb met betrekking tot de budgettaire mogelijkheden. Tot op heden is die garantie er nog niet.

Men kan niet ontkennen dat de doelstellingen van Vlabinvest in Vlaams-Brabant voor een groot gedeelte parallel lopen met deze van het sociaal grondfonds.

Ik maakte toen de bedenking beide samen te brengen. Niet iedereen deelde mijn mening en daarom gebeurde het niet.

Ik engageer me andermaal om een besluit in te dienen bij de Vlaamse regering. Het uitvoeringsbesluit dat ik zal indienen bij de Vlaamse regering is zo goed als voorbereid.

Ik koppel daaraan dezelfde urgentie met betrekking tot de Raad van State, wat het probleem echter niet oplost. Dat kan maar gebeuren als er inderdaad bij komende middelen in

Kelchtermans

het vooruitzicht kunnen worden gesteld, en dit is pas mogelijk als het bijblad in 1993 wordt besproken.

Ik kan zulke verbintenis niet aangaan. Ik neem mij echter voor om tijdens de voorbereiding van de vergadering van vrijdag dit probleem te signaleren en ik zal u het antwoord meedelen.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de minister, ik heb verwezen naar de regeerverklaring die een bindend contract is tussen de regering en de Vlaamse Raad. Op basis van die regeerverklaring heeft de regering het vertrouwen gekregen. Deze verklaring is echter niet in uitvoering gebracht in 1992, en ook in de begroting is slechts 10 miljoen frank ingetrokken voor 1993. In de eerste twee jaren van het politieke bestaan van deze Vlaamse regering is er dus nog geen concrete stap gezet. Het is op dat moment duidelijk dat er sprake is van onwil, anders had men deze akkoorden niet moeten afsluiten. Men kende de antecedenenten, men wist dat er tien jaar op uitvoeringsbesluiten werd gewacht, dat er bedragen op de begroting werden ingeschreven, dat de Vlaamse Raad – tegen de wil van de vorige regering – amendementen heeft aanvaard op de begroting. Welnu, kan de regering in die zaak een verklaring afleggen voor de eindstemming ? Ik heb op dit ogenblik geen antwoord.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Ik ben slechts gedeeltelijk bij machte een antwoord te geven en ik beperk me dan ook uitsluitend tot mijn verantwoordelijkheid. Er zal een besluit van de Vlaamse regering zijn binnen de termijn die u ook suggereert. Dit besluit van de Vlaamse regering heeft maar zin wanneer er kredieten zijn. Ik stel vast dat de tien miljoen frank, zoals ze nu zijn ingeschreven, als onvoldoende worden beschouwd. Trouwens, ik beaam dat dit onvoldoende

is om een geloofwaardig grondbeleid te voeren. Ik zal persoonlijk uw uiteenzetting voorleggen aan de regering en ik zal vragen dat er voor vrijdag een antwoord wordt gegeven. Meer kan ik u daaromtrent niet zeggen.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : U weet dat er jaren geleden vragen zijn geweest naar wetgevende maatregelen want op dat ogenblik was er geld. Onze betreunde collega Daniël Coens heeft dit toen zo verklaard. In die tijd was er geen wettelijke basis, er waren geen uitvoeringsmaatregelen. Nu zegt u, eigenlijk kan ik de uitvoeringsmaatregel niet nemen want er is geen geld. Volgend jaar zou men kunnen zeggen, we hebben wel het geld en de uitvoeringsmaatregelen maar nu hebben we geen personeel. We hebben middelen, macht maar geen mensen. Mijnheer de minister, ik neem aan dat wij vrijdag een antwoord zullen hebben.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, laat ons daarmee afronden. Ik denk dat dit een waardig einde was om een interessant debat af te sluiten.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank de collega's voor de voorstellen die zij hebben gedaan en de vragen die zij hebben gesteld. Een aantal vragen zullen schriftelijk worden beantwoord. Ik zal mij tot enkele krachtlijnen beperken.

De heer Vautmans heeft gevraagd of er wel voldoende geld is om alles te restaureren wat wordt beschermd. Ik zal u de nota toezenden waarin heel duidelijk het onderscheid wordt gemaakt tussen een preventief beschermings- en een restauratiebeleid.

Een aantal collega's hebben gewezen op de onderhoudspremie die een belangrijk ke aanvulling betekent. Tijdig

onderhoud voorkomt heel dure en zware restauraties achteraf. Deze begroting vertoont een substantiële stijging van 50 procent voor de restauratiekredieten.

Een aantal sprekers hebben er trouwens op gewezen.

Mevrouw Vogels heeft gevraagd naar de nieuwe restauratiepremie en het oude systeem. Wij hebben inderdaad op een bepaald ogenblik aan de administratie gezegd dat alle dossiers nu worden afgehandeld volgens het nieuwe systeem. Het oude systeem was erg omslachtig, vroeg heel veel administratie. Er dienden een twaalfstal stappen te worden ondernomen. We kwamen keer op keer voor die enorme budgettaire flessehals te staan. Wij hebben toen beslist om het subsidiëringspercentage van het Vlaamse Gewest van 60 op 25 procent terugbrengen. Wij hadden wel gezegd dat wij tijdig zouden uitbetalen en via de voorschottenregeling zelfs vroeger zouden uitbetalen.

We zullen heel de controle achteraf, verrekeningen, meerwerken die pas nadien blijken nodig te zijn, intresten enzovoort niet meer subsidiëren. De bouwheer weet, na een zeer snelle procedure van enkele maanden, welk bedrag hij ter beschikking krijgt. Vóór de aanvang van de werken wordt het eerste deel reeds uitbetaald. Het nieuwe systeem maakt het ons ook mogelijk, dank zij de stijging van de kredieten, in tegenstelling met het oude systeem bijna het drievoudige van het aantal dossiers per jaar te behandelen. De lijn moet ergens worden getrokken. Het zou niet ernstig zijn een aantal mensen af te wijzen en anderen toch toe te laten.

Bovendien krijgt dit dossier nog het voordeel van de 60 procent-regeling en het andere niet. Er is op een bepaald ogenblik een lijn in de tijd gelegd en ik wens die voor alle dossiers te respecteren.

Mevrouw M. Vogels : Er zijn mensen die de 12 staties van die kruisweg doorlopen hebben. Ze staan aan het einde en dan krijgen ze plots een brief waarin wordt gedaan alsof die 12 staties niet meer bestaan en waar-

Sauwens

in van een nieuwe lei, van een totaal nieuwe procedure, wordt vertrokken. Die mensen hebben ook financiële investeringen gedaan voor het in orde brengen van al die administratieve rompslomp. Het is dan ook logisch dat zij zeggen dat dit niet meer kan en zich afvragen in welk land zij leven.

Intussen zijn hun huizen, gedurende die zes, zeven jaar, verkrot want ze hebben niets kunnen doen.

Minister J. Sauwens : Ik wil de dossiers waarover u spreekt nog eens nazien. Indien aan deze dossiers een foute interpretatie werd gegeven, wil ik ze opnieuw bekijken. Ik kan u echter verzekeren dat zelfs door nu in de nieuwe procedure te stappen deze mensen vroeger over centen zullen beschikken en dat zij uiteindelijk sneller de werken zullen kunnen aanvatten dan dat we de oude procedure, die trouwens bij decreet zal worden afgeschaft, zouden honoreren. U heeft het echter over enkele individuele gevallen die ik nog eens nauwkeurig zal onderzoeken. Ik wens echter niet af te stappen van de lijn die ik tot nog toe consequent heb gevolgd in afspraak met ons bestuur.

Er werden door de heer Caudron vragen gesteld in verband met een aantal landschappen. In de bevoegdheid Monumenten en Landschappen beschikken wij over een rechtstitel om effectief te beschermen. In samspraak met de collega van Milieu en van Ruimtelijke Ordening wordt er ook een initiatief genomen in verband met de regionale landschappen.

Er is op decretaal vlak vandaag ook een erg belangrijke beslissing door de Vlaamse regering goedgekeurd in verband met het decreet op het archeologisch patrimonium dat twee weken geleden opnieuw in ons bezit is gekomen met een advies van de Raad van State. Het zal hier dus binnenkort worden besproken. Daardoor kan een erg belangrijk sluitstuk worden geplaatst op het hele decreetale werk van de voorbije decennia. Vlaanderen is op het ogenblik de enige regio in Europa die geen enkel wettelijk middel bezit om in te grijpen op vernieling van archeologische sites.

Ik dank ook collega Van Eetvelt voor de positieve toon van zijn uiteenzetting. Dit was trouwens het geval bij veel toespraken. Landschapsbeleid en monumentenbeleid moeten in het ruime kader van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu gebeuren. Wij

wensen dit ook te doen. Ik denk dat dit debat vandaag, dat met drie ministers werd gevoerd, daarvan een goed voorteken is. **(Applaus)**

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies economie, energie en werkgelegenheid alsmede welzijn en gezondheid.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 22.19 uur.**
